MĄSTYMAI

ią knygą gavau nuo kun
B. Stasuičio.

1940. XII. 17.

V. Vinskutei.

Skaitmenino
Katalikų
Biblioteka
katbib.lt

MĄSTYMAI

Šv. Pranciškaus Tretininkams

Parašė **Telšių Kunigų Seminarijos klierikai — tretininkai**

Tvarkė **Kun. A. Stonys,**
Dvasios Tėvas

IŠLEIDO T. K. S. ŠV. VINCENTO A PAULO SUSIŠELPIMO FONDAS
TELŠIAI - - - - - - - - - - - 1933 m.

NIHIL OBSTAT

Can. J. Gasiūnas

Telšiai, 7. XI. 1932.

Nr. 2852.

IMPRIMATUR

Telšiai, 7. XI. 1932.

† Justinus,
Episcopus Telšensis.

L. S.

Telšiai, Vyskupijos spaustuvė.

Įžangos žodis

Ačiū Dievui, Lietuvoje turime nemažą skaičių šv. Pranciškaus III-jo Ordeno vienuolių, taip vadinamų tretininkų, kurie, gyvendami pasaulyje, stengiasi siekti tobulybės. Siekiant tobulybės, reikia nuolat gaivinti dvasią dangišku penu — Dievo Žodžiu. Kad Dievo Žodis būtų naudingu dvasios maistu, reikia Jį, paprastai kalbant, pervirškinti, t. y. nuodugniau apsvarstyti, apmąstyti, padaryti atitinkamas mūsų sielos reikalams išvadas, pasiryžimus. Tam geriausiai padeda mąstymai.

Iki šiol tretininkai savo dvasios reikalams skirtų vadovėlių mąstymams neturėjo. Telšių Kunigų Seminarijos auklėtiniai, klierikai tretininkai, parašė keletą mąstymų, pritaikytų tretininkų sielos reikalams.

Taigi, Brangūs Tretininkai(ės), priimkite jūsų būsimų vadų, kartu ir jūsų brolių tretininkų mažą dovanėlę. Joje rasite jums

pritakytų pamokinimų. Nuolat skaitykite, Šv. Rašto žodžiais betariant, „suvalgykite knygą“, o surasite joje didelius paslėptus dvasios turtus. Kuo dažniau šias meditacijas skaitysite ir apmąstysite, tuo didesnių ir brangesnių dvasios turtų surasite.

Mes šį mažą veikalėlį, užtariant Švenčiausiai Panelei Marijai ir mūsų tėvui šv. Pranciškui, aukojame didesnei Dievo garbei ir Jūsų, Tretininkai(ės), dvasios naudai.

Kun. A. Stonys,
Dvasios tėvas

Telšiai,
Kunigų Seminarija,
1932 m. spalių mėn. 18 d.

Šv. Pranciškus — trijų Ordenų įsteigėjas

1. Šv. Pranciškus įsteigia 1-jį Ordeną

Įsivaizduok, kaip karštai šv. Pranciškus meldžiasi, norėdamas pažinti ir išpildyti Dievo valią.

Ir mes taip prašykime geriausiąjį mūsų Viešpatį, kad Jis, apšvietęs mūsų protą, suteiktų malonės pažinti šv. Pranciškaus gyvenimą ir kad galėtumėm jį sekti.

Šv. Pranciškus, kartą palikęs pasaulio tuštybes, prie jų nebegrįžo. Tada visas jo rūpestis buvo — sužinoti Dievo valią ir pagal ją gyventi. Ir iš tikrųjų, jau nuo tada visas jo gyvenimas liko persunktas vienos, tik įvairiu būdu pareiškiamos, Dievo meilės — artimo meilės. Jis kalbėdavo: „Sakyk, Viešpatie, nes klauso tavo tarnas". Ir kartą, tokioj šv. Pranciškaus nuotaikoj, jo galvoje nušvito šie žodžiai: „Eik tat, Pranciškau, ir

statyk mano namus, nes jie baigia griūti". Nors tada šv. Pranciškus šiuos žodžius suprato taip — Dievas iš jo reikalauja tik Dievo namus — bažnyčias ir bažnytėles taisyti, bet jis su ugningu pasiryžimu sušuko: „Viešpatie, su džiaugsmu padarysiu taip, kaip Tu nori". Kaip pasiryžo, taip ir darė. Nieko neturėdamas rankose, su malda širdyje sutaisė ir papuošė daugelį bažnytėlių.

Tačiau kas ištikimas mažuose dalykuose, tą Dievas pastato ant didesnių. Ši Išganytojo mintis išsipildė ir šv. Pranciškaus gyvenime. Nors jis, palaike rudinę apsisiautęs ir daugumos pažįstamųjų niekinamas, išėjo pasaulin, tačiau tas jo pasielgimas Dievui tiko. Jis jam davė gražų būrį draugų — sekėjų. Iš tikrųjų, tik Dievo malonės padedamas, jis gavo tokių kilniaširdžių vyrų vienuolių, kokių mūsų pats vienas pasaulis ne tik kad nesugeba išauklėti, bet nė nemano paaukoti tokiam nusižeminimui, išsižadėjimui, neturtui. Kad šitas mažųjų brolių (taip juos šv. Pranciškus pavadino) išsižadėjimo gyvenimas Dievui tiko, matyti ne tik iš (Popiežiaus) šv. Tėvo gyrimo, bet

ir iš pačių brolių šventumo. Tai buvo ne paprastas gyvenimas, bet dorybių „gėlynas“ — ten bujojo visos dorybės. Štai brolis Egidijus pasižymėjo nepaprastu darbštumu, stengdavosi už gautą valgį ar apdarą atidirbti; štai br. Masseo, kurs pasiekė tokį nuolankumo laipsnį, kad save laikydavo didžiausiu nusidėjėliu, nors kasdien uoliai ir sekmingai lipo šventumo kalnan. Br. Bernardas taip karštai melsdavosi, kad nieko nebejausdavo, kas dėdavosi aplinkui. Br. Kadagys buvo keistas (originalas), tačiau taip, jog jo darbai būdavo gražūs žmonėms pamokslai. Br. Jonas buvo žemdirbys, bet vieną dieną, visa palikęs, pasekė šv. Pranciškų. Šito brolio paprastumas buvo toks didelis,kad jis net kiekviename judėsy sekdavo šv. Pranciškų. Taigi kiekvienas jo broliukas nešiojo savyje suformuluotą Kristų, vadinasi, kiekviename jų buvo matyti Kristaus paveikslas. Todėl teisinga yra vieno pastaba, kad nuo apaštalų dienų nėra buvę taip smarkių pastangų Evangelijos mokslą įgyvendinti (įvykinti gyvenime), kaip kad šv. Pranciškaus sukeltajam judėjime.

Pritaikymas:

Iš aukščiau paduotų minčių štai ko galime mokytis.

1. Pasaulio dvasios palikimas veda prie Dievo. Šv. Pranciškus paliko tėvo namus, savo draugus, pasaulio tuštybę; jis vieno tetroško, būtent: kiekviename žingsnelyje išpildyti Dievo valią. O kas išpildo Dievo valią, tas Dievui patinka, tas atlieka šios žemiškos kelionės pareigą, uždavinį, tas yra šventas. Mes, tretininkai, esame įsirašę į šv. Pranciškaus vaikų skaičių, vadinasi, mes traukiamės nuo pasaulio dvasios, bet ar ne per mažai? Ar mes nepasiduodame jo viliojimams ir smagumams, pamiršdami, kad mūsų džiaugsmas ir linksmybė yra Dievuje? Nuo šios dienos visur Dievą turėsiu pirmoje vietoje!

2. Malda. Pasiskyręs Dievą savo Valdovu, t. y. supratęs, kad Dievas yra jo Viešpats ir Valdovas, o jis Jo tarnas, šv. Pranciškus nuolat su Juo bendravo. Jis nieko nepradėdavo, pirma nesimeldęs! Jo dideli darbai ir nuopelnai, jo šventumas ir karšta Dievo meilė tik malda išaiškinami.

Iš tikro, šv. Pranciškus mus stebina Dievo malonėmis; bet kas dedasi su mumis? Gal mes skundžiamės neturį Dievo malonių, nors jų neprašome, nemaldaujame?! Jei nori būti šventas, — karštai melskis, o Dievas tavęs išklausys. Šventiesiems Dievo malonių nepavydėk. Atmink, jei melsies karščiau ir gyvensi gražiau, kaip meldėsi ir gyveno šv. Pranciškus, tai ir tu gausi daugiau kaip jis malonių, nes Dievas yra visiems geras ir teisingas.

3. Įkvėpimai. Šv. Pranciškus Dievo įkvėpimus brangino ir tuojau džiaugsmingai juos pildė. Bet, mylimas Brolau, Sesute, tu ar brangini, ar nepaniekini gražių minčių, sumanymų, kurie kartais ateina tau į galvą? Ar pagalvoji, kad, kartais jų nepaklausydamas, gali nepatikti gerajam Dievui? Nuo šiol tavo širdis tebūna pasirengusi gražias mintis ir įkvėpimus greitai paversti darbu!

4. Išsižadėjimas. Kas dėl Dievo visko išsižadės, daugiau laimės. Šv. Pranciškus dėl Dievo visa paliko, tačiau nieko nestigo. Jis sakė: „Dievas mano — viskas mano!“ Paliko pasauliui tarnaujančius draugus, susilaukė Dievo Karalystės išsiilgusių prietelių;

paliko keletą Asyžiaus draugų, — susilaukė iš visų pasaulio kraštų ir visais laikais jo vienuolijon stosiančiųjų — sekėjų didelį skaičių. Paliko žemiškuosius turtus, — susilaukė dvasiškų turtų, kurie yra vertesni už visą pasaulį. O tu, Tretininke, ar supranti, kad visa Dievui pavedus, nieko nestingama? Jei to nežinojai, stenkis tuojaus patirti!

5. Šeima. Pirmoj šv. Pranciškaus šeimoj (vienuolyne) augo dorybės. Toji jo šeima buvo dorybių darželis. Ypač joje klestėjo neturto dvasia. O kokia tavo šeima? Kokie tavo artimieji? Ar ten neauga piktžolės — nedorybės? Šv. Pranciškus buvo dorybių pavyzdys ir mokytojas, o koks esi tu savo šeimoj? Gal kitų piktintojas, barnių, vaidų, nesantaikos priežastis? Kaip tu elgies su turtu? Ar daugiau pasitiki Dievu, kaip sveikata, pinigais, duona? Ar nepamiršti tų Išganytojo žodžių: „Pirma ieškokite Dievo Karalystės, o viskas kita bus jums duota?“ Mielas Brolau, Sesute, teisingai atsakyk į šiuos klausimus ir jei ką pamatytum negera, arba ne taip, kaip reikėtų, taisyk.

6. Panašumas Kristui. Kiekvienas pirmųjų šv. Pranciškaus brolių stengėsi su

visu uolumu savy padaryti (suformuluoti) Kristų, t. y. stengėsi, kad visi jų darbai, žodžiai, mintys būtų lygūs Kristaus darbams, žodžiams, mintims. — Ir tu esi šv. Pranciškaus brolis, sesutė. Todėl ir tu turi likti vis panašesnis Kristui. Bet ar stengies tai padaryti? Ar tavo šventumas nepasibaigia tik noru? Atmink, kad tavo Tėvas ir Brolis šv. Pranciškus, parpuolęs po tavo kojų, prašo: „Mano vaikeli, būk šventas“.

7. Gražus pavyzdys. Pirmieji šv. Pranciškaus broliai sujudino visą pasaulį prie Evangelijos mokslo pritaikymo gyveniman. Jie buvo tikri Evangelijos dvasios skleidėjai, buvo tikri katalikiškos Akcijos nariai. Pats šv. Pranciškus sakydavo, jog jų noras yra padėti Rymo Bažnyčios kunigams. — Kaip tu apaštalauji? Gal tau nepakanka prie apaštalavimo net šv. Tėvo raginimų? Kokie tave lanko laikraščiai, kokias skaitai knygas? Ką skaito tavo vaikai, giminės, artimieji ar kaimynai? Ar stengiesi plėsti Kristaus dvasią ne tik per spaudą, bet ir žodžiu, o ypač gražiu savo pavyzdžiu? Ar žinai, kad tavo netikęs elgesys daugiau piktina, nes tu esi ne tik katalikas, bet ir tretininkas, todėl iš

tavęs reikalaujama ne tik kaip iš kataliko, bet ir kaip iš tretininko?

Šiandien dažnai kartosiu: „Kiekviename žingsnyje seksiu šv. Pranciškų!“

Baigdamas mąstymą, per sopulingiausią Švenčiausiąją Marijį prašyk Viešpatį, kad Jis, atsižvelgęs į visų šventųjų, o ypač Nekalčiausios savo Sūnaus Motinos ir šv. Pranciškaus — Serafiškojo Tėvo — nuopelnus, padarytų tave geresniu.

2. Šv. Pranciškus ir 2-sis Ordenas

Įsivaizduok šv. Pranciškų sakantį pamokslą. Jo veidas spindi Dievo meile, o iš širdies besiveržią žodžiai visus kelia prie Dievo.

Prašyk Viešpatį Dievą, kad Jis padėtų suprasti ir gerai šiuo mąstymu pasinaudoti.

Dievas veikia žmones per savo šventuosius. Kai kartą šv. Pranciškus Asyžiuje sakė pamokslą, tai tas pamokslas tiek padarė įtakos, kad vieno to miesto garbingo gyventojo duktė Klara naktį slapčia paliko namus ir, nusikirpusi savo puikiuosius plaukus, apsivilko, kaip šv. Pranciškus, paprasta rudine. Todėl šv. Klara vėliau, kalbėdama

apie savo gyvenimo perversmą, sakydavo, jog ji esanti šv. Pranciškaus įdiegtas augalėlis. Iš pradžių ji gyveno sekdama šv. Pranciškaus pavyzdžiu. Bet kada jų skaičius padidėjo, tada šv. Pranciškus sustatė, o Popiežius Inocentas III patvirtino joms regulą (gyvenimo taisykles). Pamatinis tų gyvenimo taisyklių punktas buvo pasižadėjimas laikytis evangeliško neturto. Greta neturto šv. Klara, ir čia sekdama šv. Pranciškų, savo vienuolynan įvedė antrą pagrindinį tobulinimosi dėsnį — darbą. Bendrai kalbant, seserų gyvenimo taisyklės buvo labai trumpos ir suvedamos į tris dalykus: neturtą, darbą ir maldą. Visa tai taisyklėse buvo vadinama „gyventi pagal Evangeliją".

Šv. Klara labai gerai suprato šv. Pranciškaus norą, būtent, kad jo vaikai būtų beturčiai. Štai ko ji pati, būdama seserų vienuolyno viršininkė, reikalavo iš seserų vienuolių: „Seserys tegu nieko nesisavina: nei namų, nei vienuolynų, nei kito ko, bet tegu elgetauja, kaip keliauninkės ir svetimšalės, keliaudamos per šį pasaulį ir neturte bei pasižeminime Dievui tarnaudamos". Šis neturtas Klarai buvo brangus iki pat grabo

lentos. Kai jos vienuolynan apsilankęs Pop. Gregorius IX pasisakė, turįs valdžios ją nuo neturto apžadų atleisti, Klara atsakė: „Atpalaiduok mane, šventasis Tėve, nuo mano nuodėmių, bet ne nuo mūsų Viešpaties Jėzaus sekimo!“

Panašiai šv. Klara brangino maldą. Kartą per savo maldą ir šventumą išgelbėjo savo vienuolyną nuo priešų užpuolimo ir išniekinimo. Aiški buvo maldos įtaka visame šv. Klaros gyvenime. Dažnai grįžtant jai iš bažnyčios, kur ilgesnę valandėlę melsdavosi, jos veidas, kaip sako jos gyvenimo aprašytojai, spindėdavęs, o kalba būdavusi perpildyta džiaugsmu.

Taip pat visas nuo maldos ir trumpo poilsio atliekamas valandėles šv. Klara dirbo. Net negaluodama vengė dykinėjimo. Ligos patale sėdėdama, taisydavo ir lopydavo bažnytinius rūbus. Taigi tikri yra žodžiai, kad šv. Klara su keliomis savo seserimis vienuolėmis išbuvo vienuolyne užsidariusi 41 metus, besistengdama savo alebastrinį kūną sutrupinti nuolatinėmis maldomis, pasninkais ir kitais atgailos darbais, todėl „jos sielos kvapas pripildė visą Bažnyčią“.

Pritaikymas:

1. Ir mes girdime pamokslų, bet ar taip jais pasinaudojam, kaip jais pasinaudojo šv. Klara? Visiems mums nereikia bėgti į tokius vienuolynus, kaip kad šv. Klara bėgo, bet visiems mums reikia prisikelti į tikrąjį ir naują gyvenimą, t. y. į Dievo malonės stovį, į gražų Dievo malonių pasinaudojimą. Viena iš tokių sielos gyvenimui pakelti priemonių yra pamokslai. Persvarstyk, kaip naudojais pamokslais? Pažvelk giliau, gal pamatysi priežastis, kliudančias Dievo žodžių klausyti? Gal prieš pamokslą ne tik už kunigą, sakantį pamokslą, nesimeldi, bet ir pats neprašai sau šviesos, per kurią galėtum gerai suprasti ir pajėgtum, kas sakoma, įgyvendinti? Gal daugiau žiūri į pamokslininką, ne kaip į jo skelbiamą Dievo žodį? Tai persvarstęs, kas bloga, rauk, kas gera, auginkl

2. Šv. Klara buvo 2-jo šv. Pranciškaus moterims įsteigto vienuolyno viršininkė. Tos garbingos vietos ji buvo verta. Dorybės ją iškėlė. — Pažvelk į save ir klausk: gal tu sieki atsakomingos ir aukštos vietos, nors

neturi dorybių? Pirma išmok sau viešpatauti, o tik tada galėsi kitiems įsakinėti!

3. Šv. Klara mylėjo Dievą, o Dievuje visus žmones. Kad toji jos meilė buvo tikra, žinome ne vien iš jos žodžių, bet ir iš jos darbų. Ji, dėl Dievo mylėdama žmones, mylėjo šv. Pranciškų. Toji jos meilė reiškėsi tuo, kad ji įstengė atspėti pačią svarbiausią šv. Pranciškaus mintį, t. y. neturtą. Neturtas buvo jos numylėtoji dorybė. — Mielas Brolau, Sesute, valandėlę sugrįšk į save ir nuoširdžiai atsakyk į šiuos klausimus: ar tu žmones myli dėl Dievo? Ar juos myli taip, kaip reikia? Gal juos myli tol, kol nereik savęs išsižadėti? Gal buvai pamiršęs, kad juos myli, jų klausydamas, gražiu jų pavyzdžiu sekdamas, daugiau, negu sakydamas, juos mylįs? Čia sek šv. Klarą!

4. Šv. Klara nepasitenkino tik žinojimu, kad Ordeno įsteigėjas yra šventas, bet jį sekė. Sekė jį ne tik nusižeminime neturte, bet ir maldoje. Ji žinojo, kad žmogus be Dievo malonės nieko nepadarys savo sielai išganyti. Suprato, jog žmogui reikia daug Dievo meilės, šventumo; visi gi šitie turtai yra įsigyjami per maldą. — Brolau, Sesute,

kaip tu meldies? Ar tavo malda yra karšta, nuolanki, patvari, persunkta Dievo meile? Ar nepamiršti, kad malda yra kalba ne su žmogumi, bet su geruoju tavo Tėvu Dievu? Juk tu žinai, kad visi tie, kurie nori šventumo nesimelsdami, — apie šventumą tik svajoja. Tat melskis ir budėk, kad neįpultum į pagundą!

5. Šv. Klara buvo visoms savo seserims, visoms pranciškonėms, pavyzdys ir darbe. Dirbo kiek tik galėjo ir visu tuo savo darbu norėjo patikti Jėzui. Ji visa pasiaukojo Dievui, todėl jos šventumas kilo aukštyn, kaip malonus kvapsnys to nardo tepalo, kurį Marija Magdalena išliejo ant Jėzaus kojų. — O mes ar suprantam, kad iš mūsų Bažnyčia trokšta šventumo? Gal mes daug kalbame apie įvairias reformas (pertvarkymus), o nežiūrim patys į save, savo sielą? Šv. Pranciškus, steigdamas ir šį Ordeną, suprato, kad visos kitos reformos be atskiro žmogaus taisymo neturi reikšmės, todėl jam ir pasisekė pasiekti toks dvasiškas, doriškas žmonijos atnaujinimas, kokio, kaip vienas jo biografas pastebi, nesukėlė nei popiežių bulės prieš donatistus, nei

pasauliškių pamokslininkų kalbėtojų įrodinėjimai. Taigi, Brangieji, pirma patys tobulėkim, eikim šventyn, o tik paskui darykim reformas!

Šiandien nuolat atsiminsiu: „Šv. Klara, padėk man gyventi šv. Pranciškaus dvasioj".

Baik mąstymą karšta malda prie Viešpaties Jėzaus Švenčiausių Žaizdų. Tegu jos tave stiprina kovose su pačiu savim, pasaulio dvasia ir velniu.

3. Šv. Pranciškus — įsteigėjas 3-jo Ordeno (Tretininkų)

Įsivaizduok, kaip šv. Pranciškus mąsto Jėzaus žodžius: „Gaila man minios", ir kaip pasiryžta įsteigti paprastiems žmoneliams III-jį Ordeną.

Karšta malda prašyk Viešpatį, kad Jis tavo širdį praplėstų pasiaukojimams, nusigalėjimams, Dievo ir artimo meilei.

Šventojo Pranciškaus skelbiamas žodis, o dar labiau jo evangeliškas gyvenimas, prie savęs patraukė ne tik šventumui pasiaukojusius žmones, bet ir šeimose begyvenančius. Dažnai šv. Pranciškus girdėdavo

skundžiantis žmonelius: „Mes turim žmonas, kurių negalim pamesti! Pamokyk, kaip turime gyventi“. Tokie žodžiai palietė jau ir taip žmones mylinčią šventojo širdį. Jis atsakydavo: „Nesiskubinkite, aš turiu pagalvoti, ką jūsų išganymui turėsiu patarti“. Ir šis šv. Pranciškaus pagalvojimas buvo malda. Su malda jis įkūrė pirmu du Ordenu, su malda steigė ir šį tretįjį. Ypač paskutinis steigimas turėjo daug sunkumų. Jam buvo džiaugsminga piūtis, bet maži klojimai. Reikėjo dar vienos naujos ir skirtingos regulos. Su tokia daugybe žmonių mūsų šventajam buvo jau sunku. Gal dabar šv. Pranciškus sapnavo vargšę vištelę, kuri nebepajėgė po savo sparnais sutalpint skaitlingų viščiukų. Šventasis šį sapną prisitaikė sau. Tačiau Dievas jo neapleido. Šioj sunkenybėj jis susilaukė galingo padėjėjo, kardinolo Hugolino. Šis kardinolas, matydamas gražią, evangelišką vienuolyno santvarką, visomis jėgomis tuos vienuolynus globojo, jais rūpinosi.

Prie šio trečiojo Ordeno, kam tiko šv. Pranciškaus į dangų žmogų kelianti dvasia, būrėsi visi: kunigai, pasauliečiai, vedę, ne-

vedę, jauni, vyrai, moterys, seneliai. Visų jų pamatinė gyvenimo taisyklė buvo sekimas šv. Pranciškaus ir jojo mokinių gyvenimu, pasiliekant savo gyvenamose vietose. Jie turėjo pasilikti pasauly, tik gyvent jau nebe pagal pasaulio reikalavimus, bet pagal Kristaus Evangeliją. Todėl jie dėvėdavo menką drabužėlį ir savo laiką pašvęsdavo maldai ir artimo meilės darbams. Jie dažniausia gyvendavo šeimose, bet tam tikrais protarpiais pasišalindavo į ramesnes vietas dvasioj susikaupti. Teisingai vienas pastebi: „Jų tarpe buvo galima rasti ricierių ir kitų šio pasaulio didikų, gyvenančių didžiame pasižeminime ir meilingai sutinkančių su vargšais ir didžturčiais taip, jog žiūrėdamas į juos tikrai stebies, kokie jie yra dievobaimingi žmonės". Kitas, aprašydamas pirmuosius tretininkus, štai ką sako: „Tie žmonės vadinasi „mažieji broliai" ir yra popiežių ir kardinolų laikomi didžioje pagarboje. Jie nesirūpina žemiškais reikalais, bet dieną, naktį darbuojasi, stengdamiesi sielas atitraukti nuo pasaulio tuštybių, kad jos nepražūtų, bet eitų išganymo keliu. Dievo malonės padedami, jie jau susilaukė gau-

sios piūties... Jie gyvena, kaip pirmųjų krikščionių bendruomenės, apie kurias rašoma, kad „tikinčiųjų turėta viena širdis ir viena siela".

Prisitaikykim!

1. Nesistebėk, Brangusis, kad šioj knygelėj taip dažnai minima malda, nes malda yra brangiausias žmogaus veiksmas, renkąs neapsakomus amžinybei nuopelnus. Dvasios auklėtojų yra sakoma: sutvarkyk maldą, o bus sutvarkytas ir gražus tavo gyvenimas! Šie žodžiai, matyt, buvo suprasti ir šv. Pranciškaus: jo dideli ir sekmingi darbai, tų 3-jų Ordenų įsteigimas, savo paties ištobulinimas ir k. rodo, kad jie buvo atliekami su malda. — Mielas Brolau, Sesuo, jei tau nesiseka net menki darbeliai gerai atlikti, tai kaltink pats save, kadangi nesimeldi ar blogai meldies. Pasiteirauk šventųjų nuomonių, pažvelk į šv. Pranciškaus darbus, o pamatysi, jog malda su tikru Dievu pasitikėjimu atlikta yra beveik visagali. Ji net Viešpatį Dievą verčia mūsų klausyti. Todėl nuolat melskis: ir rytą, ir vakarą, ir dieną darbuodamasis, ir naktį

nubudęs, ir džiaugsmuose, ir sielvarte. Jos vertę patirsi. Ji tave suramins, paguos, tave sušelps, sutvirtins, tau patars, parodys kelią. Tat melskis, melskis ir dar kartą melskis!

2. Kaip gi gražus buvo pirmųjų tretininkų gyvenimas! Jie stebino visus taip, kaip pirmieji krikščionys stebino stabmeldžius, kurie sakė: jei jie taip gyvena, tai yra šventi. — Pažvelkim į save! Ar apie mus galima būtų taip pasakyti, kaip apie pirmuosius tretininkus? Jei ne, kodėl? Gal dėl to, kad nesijdomaujam jais, apie juos nemąstom? Todėl nuolat stebėkim pirmuosius tretininkus, nuolat gilinkimės į šv. Pranciškaus dvasią. Skaitykim apie juos geras knygas, klausykim pamokslų ir visa vykdykim gyvenime!

3. Pirmieji tretininkai, matyt, gerai suprato šv. Pranciškaus norą apaštalauti, kaip jis pats sakydavo: „Padėti Rymo Bažnyčios kunigams“. Jie savo gražiu pavyzdžiu, atsitraukimu nuo nebūtinų pasaulio reikalų ir rūpesčių, uoliai saugodami savo sielą, padarė tai, kad Dievo malonės padedami, susilaukė daugelį savo sekėjų, naujų šv. Pranciškaus vaikų — tretininkų. — Broliuk, Sesute, jei tavo apylinkėj, parapijoj neauga treti-

ninkų skaičius, jų dvasia, ištikimai klauskis ar pats to nesi priežastis? Iš tavęs, paprastas žmogau, nereikalaujama sakyt pamokslų, skaityt paskaitų, bet iš tavęs reikalaujama, kad tu gražiu pavyzdžiu apaštalautum. Kristus labai smarkiai peikė kitų piktintojus. Sakė, jog geriau būtų juos nuskandinti. Tai baisus dalykas! Tačiau iš to gali spręsti, koks didelis laukia atlyginimas tų, kurie ne tik kad nepiktina kitų, bet apaštalaudami kelia juos į dangų, kur taip išsiilgęs laukia Kristus. Tat, Brangūs Broliai, Sesers, apaštalaukim gražiu elgesiu, gyvenimu!

Dažnai prisiminsiu: „šiandien būsiu geras tretininkas!“

Baigdamas mąstymą, nusilenk švenč. Trejybei, atsiprašyk už įžeidimus ir paprašyk palaimos savo naujiems pasiryžimams.

4. Tretininko juostelė

Įsivaizduok Išganytoją, sakantį žmonėms pamokslą. Klausyk Jo žodžių: „Tegu būna jūsų strėnos sujuostos“ (Luk. 12, 35).

Prašyk V. Dievą malonės, kad galėtum lengvai suvaržyti savo kūno piktus geidulius.

1. Ką ši juostelė reiškia?

Ką ši juostelė reiškia, labai aiškiai pasakoma per įvilktuves, kada kunigas, sujuosdamas naujai įstojusį tretininką, kalba: „Tesujuosia tave Viešpats skaistybės juosta ir teužgesina tavo strėnose pageidimų ugnį, kad pasiliktų tavyje skaistybės ir susilaikymo dorybė". Taigi ši juostelė ir reiškia, kad tretininkas turi gyventi skaistybėje. Ir Išganytojas, kalbėdamas: „Tegu būna jūsų strėnos sujuostos" (Luk. 12, 35), nori pasakyti ne ką kitą, kaip tik tą patį. Išganytojas nori, kad žmonės savo kūno geidulius suvaldytų, pažabotų. Susijuosimas juosta labai aiškiu, išoriniu ir matomu būdu primena kiekvienam, kad jis panašiai turi surišti, suvaldyti savo kūno geidulius. Jeigu jau reikia, kaip sako Išganytojas, visiems sujuosti savo kūną, tai yra, suvaldyti savo kūno piktus pageidimus, tai tuo labiau mums, tretininkams, kurie pasižadėjome sekti gražiu šv. Pranciškaus Asyžiečio pavyzdžiu ir pasiryžome daugiau, negu kiti žmonės, mylėti V. Dievą. Todėl juostelė ypač primena tretininkui, kad jis visuomet turi skaistus pasilikti

savo mintyse, žodžiuose, darbuose. Išganytojas pamoksle nuo kalno kalba: „Palaiminti skaisčios širdies, nes jie Dievą matys“ (Mat. 5, 8). Tikrai tobulai gyventi gali tik tas, kuris uoliai saugo savo skaistybę. Šv. Pranciškus pats visą laiką skaisčiausiai gyveno ir tretininkams įsakė pamilti skaistybę.

Pagalvok dabar, mylimas tretininke, kaip tu myli, kaip gerbi savo juostelę? Ar tu visuomet ja susijuosęs esi? O gal tavo juostelė kur nors numesta pelėja? Neužmiršk, tretininke, kad už juostelės nešiojimą teikiama daug atlaidų. Jeigu tu juostelės nenešiosi, aišku, kad atlaidų nelaimėsi. Tegu visuomet tau juostelė primena, kad tu pasižadėjai skaisčiai gyventi.

2. *Ką reiškia trys juostelės mazgai?*

Šie trys mazgai ne ką kitą reiškia, kaip tik tuos tris vienuoliškus apžadus, kuriuos tretininkas per profesiją pažada, būtent: neturtą, skaistybę, nuolankumą arba paklusnumą. Taigi trys juostelės mazgai ir pasako tretininkui, kad jis visą savo gyvenimą turi tvarkyti neturto, skaistybės ir nuolankumo

dvasioje. Šv. Jonas Apaštalas rašo: „Pasaulyje yra kūno pageidimas, akių pageidimas ir gyvenimo puikybė“ (1 Jon. 2, 16). Kūno pageidimas, tai reiškia noras įtikti blogiesiems kūno geiduliams; akių pageidimas, tai didelis prisirišimas prie žemiškų turtų arba, kitaip sakant, gobšumas; gyvenimo puikybė, tai noras pasididžiuoti, savo garbę kuo plačiausia paskleisti. Vieni daugiau, kiti mažiau, bet beveik visi žmonės yra pasidavę šioms trims ydoms. O žmogus, joms įtikdamas, atsitolina nuo savo paskutinio tikslo — Dievo. Todėl šie trys apžadai: neturtas, skaistybė ir nuolankumas stoja skersai kelią paleistuvystei, gobšumui ir puikybei.

Mylimas tretininke, pamąstyk ar tu, pamatęs šiuos tris savo juostelės mazgus, prisimeni, kad turi savo gyvenimą tvarkyti neturto, skaistybės ir nuolankumo dvasioje. Pasižadėk, kada tik pažvelgsi į juos, sužadinti neturto, skaistybės ir nuolankumo aktus. Pavesk savo pasiryžimus per Panelės Švenčiausios rankas Saldžiausiai Jėzaus Širdžiai ir maldauk malonės jiems įvykdyti.

5. Tretininko škaplieriai

Prisimink savo profesijos dieną, kada kunigas uždėjo ant tavęs škaplierius ir kalbėjo: „Teapvelka tave Viešpats nauju žmogumi, kuris pagal Dievą sutvertas teisybėje ir šventoje Jo tiesoje".

Prašyk V. Dievą malonės suprasti atgailos reikalą.

1. Ką šie škaplieriai reiškia?

Šie rudos medžiagos škaplieriai, kuriuos kiekvienas tretininkas turi nešioti, reiškia tą patį ilgą, vienuolišką rūbą (habitą), kuriuo vilki vienuoliai pranciškonai. Šis ilgas, platus, storos medžiagos vienuolio drabužis vadinasi atgailos rūbu. Kadangi tretininkams, kurie turi gyventi pasaulyje, toks rūbas dėvėti nepatogu, todėl jis yra pakeičiamas škaplieriais. Taigi tretininko škaplieriai primena tą vienuolišką drabužį ir vadinasi atgailos rūbu.

Kada naujai įstojęs tretininkas įvelkamas, tada kunigas uždeda ant jo škaplierius ir kalba: „Teapvelka tave Viešpats nauju žmogumi, kuris pagal Dievą su-

tvertas teisybėje ir šventoje Jo tiesoje". Matome, kaip gražūs žodžiai kalbami, uždedant škaplierius. Vadinasi, dabar tu turi pradėti naują atgailos gyvenimą. Tretininkas, nešiodamas šiuos škaplierius, įgyja daug atlaidų. Aišku, jeigu jis jų ant savo pečių nenešios, bet numes į kampą, atlaidų neįgys.

Todėl dabar ir pagalvok, mylimas tretininke, kaip tu nešioji tau duotą šį atgailos rūbą? Ar tu jį myli? Ar su pagarba jį kilnoji ir ar, ant savęs užsidėdamas, pabučiuoji? Jeigu tu taip škaplierius gerbi, tai džiaukis ir pasiryšk ateityje taip daryti. O gal tu šių škaplierių visai nenešioji? Gal jie kur nors užmesti? Jeigu taip tu juos gerbi ir nešioji, tai tau gėda, ir tu esi menkas tretininkas.

2. Šie škaplieriai turi mums nuolat atgailos reikalą priminti

Ir iš tikrųjų, kada tik mes šiuos škaplierius pamatome, kada tik juos paliečiame, visuomet turime prisiminti, kad mūsų gyvenimas reikia tvarkyti atgailos dvasioje. Išga-

nytojas pirmąjį savo pamokslą pradėjo žodžiais: „Darykite atgailą“ (Mat. IV, 17). Paskui Išganytojas ne vieną kartą kalbėjo: „jeigu nedarysite atgailos, visi pražūsite“. Šv. Jonas Krikštytojas savo pamoksluose taip pat dažniausia kartodavo: „Darykite atgailą, nes dangaus karalystė arti“ (Mat. III, 2). Matyt, be galo svarbus dalykas yra atgaila, kad Išganytojas ir šv. Jonas Krikštytojas taip ragino žmones prie jos. Atgailos reikalą suprato visi šventieji, o ypač šv. Pranciškus Asyžietis. Jeigu šv. Pranciškus, kuris buvo šventas ir net Išganytojo žaizdas savo kūne nešiojo, vedė taip aštrų atgailos gyvenimą, tai kaip turėtumėm atgailoti mes, kurių nuodėmių skaičius perviršija skaičių galvos plaukų. Tėvas Doss S. J. sako: „Jeigu kiekvieno iš mūsų viena nuodėmė būtų tik kaip smėlio grūdelis, tai iš kiekvieno mūsų nuodėmių pasidarytų girnų akmuo, kuris trauktų mus į pragarą. Jeigu kiekvieno mūsų nuodėmė būtų tik kaip vienas retežio narys, tai iš kiekvieno mūsų nuodėmių susidarytų retežis, kuris siektų ligi pat pragaro“ (Mintys ir Patarimai). Ir iš tikrųjų, jeigu tik mes prisiminsime visą savo

gyvenimą nuo vaikystės iki šiai dienai, taĩ paklysime didžiausiame savo nuodėmių miške ir nustebę turėsime sušukti: „Pasigailėk manęs, Viešpatie, pagal didelį savo gailestingumą“ (Ps. 50, 1).

Šv. Pranciškus, pats visą gyvenimą atgailojęs, ir tretininkams įsakė pamilti atgailą. Jis Tretįjį Ordeną pavadino atgailos Ordenu. Gerasis tretininke, pagalvok, ar tau škaplieriai primena atgailą? Ar tu tvarkai visą savo gyvenimą atgailos dvasioje? Gal tu, nors ir nešioji škaplierius, bet visai pamiršti, kad reikia atgailoje praleisti dienas? Tretininke, škaplieriai tegu visuomet tau primena atgailos reikalą.

6. Šv. Pranciškus — švento džiaugsmo pavyzdys

I. Įsivaizduokime gražų gražų daržėlį, pilną puikių rožių ir lelijų, kurios auga be jokių rūpesčių ir savo gražumu garbina Tvėrėją.

II. Prašykime V. Dievą, kad Jis ir mus išmokytų atmesti nereikalingus rūpesčius.

I. Nereikia perdaug bailiai rūpintis savo ateitimi

a) Šventas Pranciškus nuvyko pas Popiežių savo vienuolynui įstatų tvirtinti, bet kadangi šv. Pranciškus tuose įstatuose reikalavo, kad vienuoliai neturėtų jokio turto, Popiežius labai svyravo, nes „iš ko galės vienuoliai pragyventi“, skverbėsi Popiežiui mintis. Tuomet šv. Pranciškus pasakė Popiežiui palyginimą apie vieną neturtingą moterėlę, kurią vedęs karalius. Moteriškė pagimdžiusi daug gražių sūnų. Paskui susirūpinusi, kuo juos išmaitins, nusiuntusi visus pas karalių. Karalius tuoj pažinęs, kad tie vaikai jo sūnūs ir taręs: „Nesibijokit, jūs esat mano sūnūs, aš jūsų neapleisiu. Kasdien tiek daug svetimųjų valgo prie mano stalo, tai ir jums užteks ten vietos ir valgio“. Šv. Pranciškus taip pasakėlę paaiškino: karalius esąs Dangiškas Tėvas, vargšė moterėlė esąs jis pats, o moterėlės sūnūs — šv. Pranciškaus vaikai — vienuoliai, kuriuos jis pagimdęs Kristui, ir Kristus jų neapleisiąs. Popiežius suprato, kad per šv. Pranciškaus lūpas Dievas

kalbėjo ir prižadėjo įstatus patvirtinti. Šv. Pranciškaus vienuoliai buvo misionoriai, jiems nebuvo kada uždarbiauti, be to, reikėjo ir mokslo įsigyti. Tam reikėjo turto, o vis dėlto šv Pranciškus, nesirūpindamas iš kur vienuoliai pragyvens, o vien Dievu pasitikėdamas, įrašo į įstatus Evangelijos neturtą. O koks didelis šv. Pranciškaus Dievu pasitikėjimas! „Tiek daug svetimųjų valgo prie Dievo stalo, ir jums ten užteks valgio ir vietos". Mes esam Kristui savieji, argi Jis mus apleis? Argi Tas, Kuris parūpina gyvenimo sąlygas mažiausiems gyvūnėliams, mus paliks be priežiūros?

b) „Nebūkite bailiai susirūpinę savo gyvybe, ką valgysite, nė savo kūnu, kuo vilkėsite", sako Kristus (Mat. 6, 25).

„Taigi, ieškokite visų pirma Dievo karalystės ir jos teisybės, o visa kita bus pridėta", sako vėl Kristus (Mat. 6, 33).

II. Kaip šį nereikalingą rūpestį pašalinti?

a) Pirmas vaistas — savęs užmiršimas. Žmogus, galvojąs tik apie savo reikalus, visuomet neramus, ir jo veidas visuomet apsiniaukęs. Bet mes išmokim nors

kiek save užmiršti — ne sau juk, bet Dievui gyvenam. Galvokim ne kaip sau, bet kaip Dievui įtikti. Jei dirbsime, kas Dievui labiau patinka, geriausia apsirūpinsime savimi ir savo šeimyna. Nemanyk daug apie save, o daugiau apie Dievą — būsi patenkintas, nors visiško ramumo žemėje nepasieksi.

b) Antras vaistas — labiau pasitikėti Dievu.

Ne visi kiek reik pasitiki Dievu. Kaip dažnai girdėti vaitojant: „Ai, ai, jau šitos nelaimės tai jau nebepernešiu!“ Nepernešiš? — Gerai, tad pasakyk, ar toji nelaimė neina iš Dievo rankų? O jei eina iš Dievo rankų, iš Jo valios, tad ji siųsta mūsų gerovei. O kaip Dievas siųs tokią nelaimę, kurios mes neperneštume? Kaip mes galim taip žemai apie Dievą galvoti? Arba vėl: kartais prašom maldoje kokio dalyko, bet taip šaltai, taip nepasitikėdami, tarsi Dievas būtų šykštesnis už mus pačius. Bet ar gali Dievas atsakyti kokio menkniekio, kuris mums tikrai naudingas? Ar gali, klausiu, neduoti menkniekio Tas, Kuris šv. Komunijos metu Pats save mums atiduoda? Tada Jis mums

ko prašom nesuteiks, jei tas dalykas bus mums žalingas. Bet vis tiek: jei to dalyko neduos, kita malone atlygins. Dieviška Širdis duosnesnė už mus — kreipkis į Ją su viltimi ir gausi daugiau, negu prašai. Tat kreipsiuosi savo rūpesčiuose prie Išganytojo, atsiduodamas Jo valiai ir pasitikėdamas — štai mano pasiryžimas.

c) Trečias reikalingas dalykas — pašalinti iš sielos nerimastį.

Tam reikia nusistatymo į nieką nežiūrėti iš blogosios pusės: nei į daiktus, nei į žmones, nei į kokius atsitikimus.

Argi būtų gražu, jei, žiūrėdami į gražų paveikslą, ne į jo gražumą kreiptume dėmesį, bet į antroj jo pusėj esančias dulkes? Jei mūsų gyvenimas būtų paremtas nusistatymu į viską žiūrėti iš blogosios pusės, niekuomet nuo mūsų kaktos nepranyktų raukšlės, o surūgimas, nepasitenkinimas būtų mūsų svarbiausias būdo bruožas.

Vienam žmogeliui automobilis pervažiavo kojų. Žmogelis nusijuokė ir linksmas tarė: „Vyksta gyventi!“ — „Kas tai girdėjo“, nustebę sakė kiti, girdi, „žiūrėk, liksi be kojos, o tau vis vyksta!“ — „Taip, taip“, sakė tas

keleivis, „galiu ir likti be vienos kojos, bet galėjau likti be abiejų. Todėl gyventi vykstal“

Jei ir tu būsi tokio nusistatymo, iš tikro būsi visuomet patenkintas, o tavo sieloj, lyg ramiam ežerėlio paviršiuje, atsispindės giedras dangus.

Rūpinkimės geriau suprasti, ko Dievas nori iš mūsų šią valandėlę: ar kad dirbtume, ar kad ilsėtumės, ar kad melstumės, ar kad dainuotume ir linksmai žaistume, ar kad tylėtume, ar kad kalbėtume. Taip darydami apsirūpinsim ir save ateitimi, nes ar galime geriau savo ateitimi apsirūpinti, kaip kad kiekvienoje akimirkoje pildydami Dievo valią. „Kiekvienai dienai gana jos vargo“, sako Kristus (Mat. 6, 34), kam dar iš kitų dienų jis traukti. Tat aukštyn galvas! Šalin sielvartai! Aukštyn širdis prie Kristaus! Jis mūsų, savo vaikelių, neapleis. Jis mumis daugiau rūpinasi, negu mes patys. „Tegul galvas nuleidę, paniurę vaikščioja tie, kurie yra velnio, o mums pridera Dievuje linksmintis ir džiaugtis“ — sako šv. Pranciškus. Savo širdy kartokime psalmisto žodžius: „Tavyje, Viešpatie, pasitikėjau, nebūsiu sugėdintas per amžius!“

7. Šv. Pranciškus ir kryžius

Vienas žymus ir turtingas anglas nusikalto savo karaliui ir už tai buvo nubaustas kalėti iki gyvos galvos. Didelis skausmas ir nusiminimas suspaudė nelaimingo kalinio sielą. Norėdamas palengvinti savo sielos kančias, jis išsiprašė iš kalėjimo sargo kaltą ir plaktuką. Ir ką jis daro? Pradeda jis uolinėj kalėjimo sienoj kalti Nukryžiuotojo paveikslą, drauge išreikšdamas ir savo vidaus kančias. Ir stebėtina! Bedirbdamas pajuto jis savo sieloj visišką ramybę. Mat, jis, bekaldamas Išganytojo paveikslą, tarsi atspaudė savo širdy Jo baisią kančią ir mirtį ir tokiu būdu rado Jėzuje nusiraminimą. Jo liūdinti širdis susivienijo su merdėjančia Jėzaus Širdimi.

Pirmiesiems tėvams, Adomui ir Ievai, nusidėjus, ir mes šioje žemėje esame tarsi ištremti kaliniai. Nors mums kartais nieko, rodos, netrūksta, bet vis dėlto jaučiame ir dažnai be priežasties kenčiame vidujines kančias. Priežastis gi yra ta, kad mes esame išmesti iš Rojaus, iš dangaus. Šv. Augustinas teisingai sako: „Nerami mano siela, Viešpatie, kol neatilsės Tavyje“.

Geriausia tai, kad mes žemėje esame tremtiniai, suprato šv. Pranciškus. Tat ką jis daro? Karaliaus pavaldinys nusiraminimą rado, bekaldamas Kristaus kryžių uolinėje sienoje. Šv. Pranciškus gi nukalė Jėzaus kryžių savo širdyje. Tai padarė nuolat apmąstinėdamas Jėzaus kančią.

Visi mes turime suprasti, kad šioje žemėje esame tik keleiviai, bet ypač tai turime suprasti ir duoti pavyzdį kitiems mes, tretininkai. Todėl ir pamąstykime: I-me punkte, kad ne žemiškiems dalykams esame sutverti ir II-me p., kad mūsų išganymas ir laimė — Kristaus kryžiuje.

I-mas punktas

Ne žemiškiems dalykams esame sutverti

Šv. Pranciškus gerai suprato, kad visi žemiški dalykai yra tam duoti žmogui, kad jais lengviau galėtų pasiekti amžinąjį tikslą — Dievą. Bet iš antros pusės jis matė, kaip dažnai žemiški dalykai žmogų suvilioja ir atitraukia nuo Dievo. Gal didžiausia kliūtimi yra turtai, nes Viešpats ir sako: „Lengviau kupranugariui išlysti pro adatos skylutę,

negu turtuoliui įeiti į dangaus karalystę". Šv. Pranciškus padaro neturto apžadus. Tėvui reikalaujant, jis atsižada prigulinčios sau dalies be jokio pasipriešinimo. Koks tai gražus pavyzdys mums tretininkams. Nes labai dažnai dėl pinigų, dėl dalies po teismus tąsosi tėvai su vaikais. Šv. Pranciškus pinigus vadino „musėmis", tai yra niekšiškiausiais daiktais, kaip pavadino vienas italų rašytojas „velnio išmatomis". Mūsų gi laikais daugumas pinigus laiko beveik pačiu Dievu. Dabar žmogus dėl pinigų, rodos, ir gyvena. Už pinigus jis viską atiduoda, net sąžinę ar dorybę. Už pinigus jis neteisingai prisiekia, kartais net žmogžudžiu lieka.

Kartą šv. Pranciškus keliavo su broliuku. Žiūri — ant kelio pamesta maišelis su pinigais. Šv. Pranciškus perspėjo broliuką, kad neimtų maišelio, bet broliukas nepaklausė perspėjimo ir pasilenkė, kad paimtų pinigus. Bet tuo tarpu maišelis pavirto vėju, o iš jo išlindo žaltys, kuris labai nugąsdino broliuką. Taip ir dabar gana dažnai tretininkas nepaklauso sąžinės perspėjimų, bėga prie svetimo maišelio, bet vos tik jis pasilenkia,

kai tas maišelis į vėją pavirsta, ir dažnai nuodėmės žaltys, iš maišelio išlindęs, mirtinai sužeidžia pinigų ieškotoją.

Brangūs tretininkai, mokykimės išminties žemiškuose turtuose iš šio pavyzdėlio, kad niekuomet neapsunkintume savo sąžinės pinigais. Jei tavo padėtis yra labai varginga, gali rūpintis pagerinti ją leistinais būdais ir tu čia nenusidėsi.

Antra didele kliūtimi šv. Pranciškus laikė puikybę. Todėl jis nuolat lavinosi ir ieškojo progų nusižeminti. Jis džiaugdavosi, kai jį kas pavadindavo neišmanėliu, paiku ar nenaudingu tarnu. Jis pats savo nuodėmes pasakodavo žmonėms. Save laikė didžiausiu nusidėjėliu.

O mes, tretininkai, ar taip apie save manome? Gal nuolat tegalvojame, kaip čia atrodyti už kitus prašmatnesniu, išmintingesniu ar pamaldesniu. Norime gražiau už kitus pasipuošti. O kas darosi mumyse, kai mūsų norai nepavyksta? Gal supykstame, nuliūstame, o gal net norime keršyti?! Jei taip būtų, skubėkime pasitaisyti. Nežiūrėk, ką žmonės apie tave kalba: ar giria, ar peikia, bet žiūrėk, kad Dievas tave girtų ir

tavo sąžinė būtų gryna, skaisti. Nors ir didžiausiais pasaulio pagyrimais nepasiteisinsi prieš Dievą, nė brangiausiais rūbais neuždengsi nuo Dievo akių savo nedorybių. Jeigu tat nori po mirties užimti aukštą vietą danguje, stenkis čia žemėje nusižeminti atsimindamas: „Kas save žemina, bus paaukštintas“. Nelaikyk save geresniu už kitus ir nežemink kitų, o tik pats save.

II-sis punktas

Mūsų išganymas ir laimė — Kristaus kryžiuje

Vieną kartą šv. Pranciškus atėjo į Aliverno kalną, kad galėtų atlikti 40 dienų pasninką ir geriau sužinoti, pažinti V. Dievo valią. Kartą jam besimeldžiant, pasirodė Jėzus ir tarė: „Skaityk Evangeliją, o sužinosi mano valią“. Šv. Pranciškus tris kartus atvertė Evangelijos lapus ir visuose juose rado aprašymą V. Kančios. Jis suprato, kad jo pašaukimas yra kančios — kentėjimų kelias, sekant visur kur kenčiantį Jėzų. Nuo to laiko šv. Pranciškus dar labiau pamilo Jėzaus Kryžių. Jo gyvenimas, tai

nuolatinis Kristaus kančios apmąstinėjimas. Kad Dievui patiko tokia šv. Pranciškaus malda, matyti iš to, jog Viešpats šv. Pranciškų net išoriniais ženklais, suteikdamas penkias žaizdas, apdovanojo (apie šv. Pr. žaizdas kitas mąstymas).

Jei norime būti tikrais šv. Pr. broliais ir seserimis, jei norime jį geriausia pagarbinti ir sekti jo pėdomis, pamilkime ir mes Kristaus kančią. Dažnai apmąstinėkime Jėzaus kentėjimus. Čia ypač tinka apmąstymui Kryžiaus Kelių vaikščiojimas. Bet vargas, šiais laikais kaip tik yra labai užmirštama Kristaus kančios apmąstymai. Jau Vysk. Valančius sakė: „Šv. Pranciškaus garbintojų, tretininkų, yra daug, bet tikrų pasekėjų jo dvasios, jo nusižeminimo ir jo karštos meilės prie kenčiančio Jėzaus su žiburiu reikia ieškoti, ir tai dar vargiai rasi".

Šv. Pranciškus prašė, kad V. Jėzus leistų jam drauge su Juo kentėti dėl pasaulio nusidėjimų ir ant savo kūno nešioti regimus Jo kančios ženklus. O tu, šv. Pranciškaus garbintojau, gal vietoj draug su Kristum kentėti dėl pasaulio nusidėjimų,

pats savo nusidėjimais iš naujo kali prie kryžiaus Jėzų, dar smarkiau atnaujindamas Jo žaizdas, negu kad žydai.

Šv. Pranciškus, pamatęs kryžių, iš tolo parpuldavo ant kelių, giliai nusižeminęs kalbėdavo: „Garbinu Tave, V. Jėzau Kristau, ir šlovinu Tave visose bažnyčiose, po visą pasaulį esančiose, jog per šv. kryžių atpirkai šį pasaulį". O tu brangus brolau, sesuo, kaip praeini pro kryžių, gal visai šaltai, nenusiimi nei kepurės, nei galvos nenori palenkti tam, Kurs pranašo lūpomis skundžiasi: „O jūs, kurie einate keliu, pasižiūrėkite į mane, ar yra kančia, kaip mano kančia".

Šio apmąstymo vyriausias pasiryžimas galėtų būti: dažnai apmąstyti ar bent prisiminti kenčiantį Jėzų.

8. Šv. Pranciškaus žaizdos

Kada kartą šv. Pranciškus buvo paskendęs karštoje maldoje ant Aliverno kalno, štai jis pamato iš dangaus nusileidžiantį Serafiną su šešiais sparnais. Geriau įsižiūrėjęs, jis pamato, kad tas Serafinas yra prikaltas prie kryžiaus. Koks didelis nusistebėjimas ir mei-

lė kilo jame, pastebi šv. Bonaventūra, prie Nukryžiuotojo Jėzaus. Regėjimui išnykus, šv. Pranciškus pajuto skausmą dešiniajam šone ir pamatė žaizdas rankose ir kojose.

Ko mus moko šv. Pranciškaus žaizdos? Jos mus moko, kaip mes turime ne tiktai kad nebėgti nuo kryželių — kentėjimų, bet kantriai, ir su meile visus Dievo siunčiamus kryželius priimti. Todėl ir pamąstykime: I-me punkte bendrai apie kentėjimus, II p. šv. Pranciškaus žaizdas ir save.

I punktas

Bendrai apie kentėjimus

Vieną dieną šv. Pranciškus pabalęs, apsiašarojęs, verkšlendamas eina palei Umbrijos miestelius ir sodžius ir šaukia: „Meilė nebemylima! Meilė nebemylima!“ Apie kokią gi čia meilę šv. Pranciškus kalba? O gi tai, kad žmonės nedėkingi Nukryžiuotajam. Sakoma, kad už meilę meile atsimokama. Viešpats Jėzus didžiausią meilę mums parodė, mirdamas ant kryžiaus tarp didžiausių skausmų, todėl ir mes, atsimokėdami Jėzui už meilę, turėtume mylėti kentėjimus. Bet

ar taip yra? Mes ne tik kad, patyrę kokį nemalonumą, nenukenčiame, bet labai dažnai einame pas kaimynus, skundžiamės, dejuojame. Net pradedame rūgoti ant Dievo klausdami, ar Dievas yra teisingas, jei mus užmiršo? O mes užmirštame, kokie turtai, kokia laimė tuose kryželiuose slepiasi, jei juos kantriai nešame. Niekur neišbėgsi nuo kryželių, tik jei mokėsi kryželius nešti noriai, jie bus tau lengvi ir ves prie galutinio tikslo, ten, kur nebebus daugiau kentėjimų. Jeigu gi nenoromis neši, kryželis pasidarys dar sunkesnis, o nešti vistiek reikės. Teisingai pastebi Kristaus sekimo autorius: „Manai gal išvengti to, ko nė vienas iš mirtingųjų negalėjo išvengti. Kuris iš šventųjų šiame pasaulyje be kryžiaus ir prispaudimo buvo? Nė pats Jėzus Kristus, mūsų Viešpats, kol gyveno žemėje, nė vienos valandos be skausmo ir kentėjimo nepraleido". — „Reikėjo kad Kristus kentėtų ir taip įeitų į savo garbę" (Luk. 24, 26).

Šv. Pranciškus nuliūsdavo, jei kuri diena jam be kentėjimų praeidavo; jam rodės, kad jau jį Dievas užmiršęs. O mes priešingai, skundžiamės, kad Dievas mus už-

miršo, jei tik ilgiau jaučiame kokį vargą. Tat jei mes bijome prašyti kentėjimų, kaip tai darė šventieji, tai nors gautais nesiskųskime kitiems ir nemurmėkime prieš Viešpatį. Melskime prie kryžiaus Prikaltąjį, kad Jis pats mums duotų nors kibirkštėlę tos meilės, o su meile visokie kryželiai bus mums lengvi.

II punktas

Šv. Pranciškaus žaizdos ir tretininkas

Šv. Pranciškus troško sekioti Jėzaus pėdomis, bet ypač Jojo kančios keliu norėjo vaikščioti. Jis kartą taip meldės: „Viešpatie Jėzau Kristau, duok man patirti, pirm negu numirsiu, Tavo kančią ir sieloje ir kūne, kad galėčiau suprasti, kiek gali pakelti karšta meilė, kurią Tu, V. Jėzau, turėjai, ateidamas į šį pasaulį dėl tokių sunkių skausmų ir mirties, kad mus visus nusidėjėlius išgelbėtum". Ir V. Dievas išklausė šv. Pranciškaus maldos. Jis ne tik savo širdyje jautė ir degė karšta meile prie Jėzaus Nukryžiuotojo, bet net ir kūne pajuto didžiausius Jėzaus skausmus, apturėdamas žaizdas šone, rankose ir kojose.

Jei mes, tretininkai, norime būti tikrais šv. Pranciškaus sekėjais ir geriau patikti Išganytojui, tai ne tik apmąstykime Kristaus kančią, bet kartu ir mokykimės dėl Kristaus pakentėti.

Šv. Pranciškaus kojų žaizdos tegul mus išmokina kentėti neturtą. Šv. Pranciškus neturtą vadino savo sužieduotine, o tretininkas dažnai skundžiasi, kad vieno ar kito daikto neturi; neturi naujos suknios ar skaros. Nesiskųsk, bet atsimink, kad turtas ar neturtas tai vis iš Dievo paeina. Jei tau Viešpats davė daug — dalinkis su pavargėliais, nes jie yra „dangaus vartų sargai", turi papirkti, kad tave ten įleistų; jei mažai — tuo pasitenkink ir džiaukis, kad gal tave patį Viešpats padarys „dangaus vartų sargu".

Sutvėrėjas ir viso pasaulio Viešpats gema iš neturtingos Mergelės, prastame tvartely, maitinasi iš aukų, miršta išvilktas iš rūbų, ant svetimos kryžiaus lovos ir svetimame grabe palaidotas. Tikras pavargėlis gimdamas, dar didesnis gyvendamas, didžiausias gi ant kryžiaus mirdamas. Palygink savo neturtą su Dievo Sūnaus neturtu, o nustosi skųstis.

Šv. Pranciškaus rankų žaizdos tepamokina mus kantrybės ligoje. Liga atitraukia žmogų nuo nuodėmės, o artina prie Dievo. „Jei padėsi bet kokį sunkų daiktą ant vienos svarstyklių lėkštės, kita tuoj pakils aukštyn; taip lygiai Viešpats kūną liga apsunkina, kad siela, kuri gal jau perdaug prie žemės prisirišusi, pakiltų prie Dievo ir dangiškųjų daiktų“ (Vysk. Pelčaras). Dažnai tretininkas sako: „Nebijau kentėti, tiktai man nesmagu, kad ligoje negaliu melstis“. Atsiminkite, kad tada Dievas iš jūsų kantrybės reikalauja, o ne maldos. Daryk, kas Dievui, o ne kas tau patinka. Ligoje ištartas „Teesie Tavo valia“ daugiau turi vertės, negu kad sveikatoje ilgos maldos. Stiprinkis ligoje viltimi būsiančio gyvenimo pomirties, kur nebebus nei sopulių, nei kentėjimų.

Šv. Pranciškaus šono žaizda teišmokotave nukęsti įvairius apkalbinėjimus. V. Jėzus palaimintais vadina tuos, kuriuos apkalba, kurie kenčia persekiojimus. „Būsite visų neapkenčiami dėl mano vardo (Luk. 21, 17); jeigu mane persekiojo ir jus persekios“ (Jon. 15, 20).

Persekiojimuose ar apkalbėjimuose nesiskųsti, bet džiaugtis turime, nes tikrai esame Jėzaus Kristaus mokiniais. Šv. Pranciškų dėliai jo tokio aštraus gyvenimo kvailu vadino, o vaikėzai net akmenimis apmėtė. Šventasis kantriai ir tylėdamas visa iškentėjo, o vėliau tie patys ėjo pas jį ieškoti įvairių patarimų.

Jei pats švenčiausias Viešpats apkalbėtas, išjuoktas, iškoneveiktas kaipo didžiausias nedorėlis — tyli, tai argi tu gali lygintis ir skųstis, kad tave kas apkalba.

Tai štai keletas kryželių, iš kurių gali pasirinkti vieną ir jame lavintis kiekvieną dieną. Tada būsi tikras šv. Pranciškaus pasekėjas ir Jėzaus Kristaus mylimas mokinys.

9. „Dievas mano ir viskas mano“

Vienas stabmeldys padarė tokį pasiryžimą: „Aš noriu tarnauti tik didžiausiam pasaulio ponui“.

Pirmiausia jis ėmė tarnauti karaliui, nes jį laikė didžiausiu ponu. Pas karalių betarnaudamas, stabmeldys pastebėjo, kad jo ponas bijo velnio: „Vadinasi yra didesnis

ponas už karalių“, pagalvojo stabmeldys ir pradėjo velniui tarnauti.

Kartą jiems einant pro kryžių velnias pradėjo drebėti ir cypti. „Aha! Taigi šis Nukryžiuotasis yra didesnis ponas, negu velnias“, tarė sau stabmeldys. Pradėjo tarnauti Jėzui. Jis, pamokintas kitų, Dievui tarnavo tokiu būdu: atsistojęs upės pakraštyje laukdavo žmonių; kurie norėdavo pereiti per upę, — jis pernešdavo. Vieną dieną atėjo mažas vaikutis ir prašė pernešti per upę. Benešant vaikutis vidury upės pasidarė toks sunkus, kad vos pasiekė antrą upės krantą. „Ach vaikuti, tu buvai toks sunkus, tarytum visą pasaulį nešiau“, dejavo nešėjas. „Nesistebėk, nes tu nešei viso pasaulio Sutvėrėją“, atsakė vaikutis ir pranyko. Tas gi dėkojo Dievui už tokią malonę, kad galėjo nešti ant savo pečių Kristų. Nuo to laiko jį žmonės pradėjo vadinti Kristoforu, tai yra Kristaus nešiotoju.

Aišku, kad kiekvienas tretininkas nori tarnauti tik didžiausiam ponui — Dievui. Tu nori ne tik ant savo pečių, bet ir širdyje nešioti Kristų. Tai labai gražu. Bet neužtenka norų, reikalinga darbu parodyti. Taigi, kad

išmoktum ir dar karščiau trokštum Kristų nešioti, pamąstyk šiandien: I p. kada Dievą turi — visa turi, II p. kai Dievo netenki — visa nustoji.

I punktas

Kada Dievą turi — visa turi

Kristoforas nešė Jėzų ant savo pečių tik vieną kartą. Šv. Pranciškus visą gyvenimą, kiekvieną dieną ir valandą, nešiojo Jėzų ir tą Prikryžiuotą savo širdyje. Todėl jis visuomet linksmas sakydavo: „Dievas mano ir viskas mano“. Jam nebaisi ligonio lova, nes Jėzaus Kryžiaus lova yra baisesnė. Jis atsižada savo dalies iš tėvo, nes Jėzaus buvo nuvilkti paskutiniai rūbai. Jis linksmas, kai jo draugai iš jo juokiasi, kvailu vadina, nes išminčių Išminčius — Jėzus buvo palygintas su Barabu. Jis nieko nebijo: nei ligos, nei vargo, nei pažeminimo, nes tie dalykai neatima iš jo Jėzaus. Visuose tuose dalykuose jis gali sakyti: „Mano Dievas ir viskas mano“. Jei jis dar Dievą turi, tai jam nieko netrūksta.

Tretininkas irgi turi visą gyvenimą Kristų nešioti savo širdyje. Būti „Kristoforu“ —

Kristaus nešiotoju yra didžiausia laimė, didžiausi turtai, džiaugsmas ir linksmumas. Pagalvok, kada tu buvai linksmiausias? Argi ne tada, kai ėjai į kokius nors atlaidus, pavargai, bažnyčioje pristumdė, gal kartais nenoromis besimeldei, bet meldeis, neapsileidai; vėlai vakare sugrįžai, rodos, dar labiau išvargęs, bet kokį tu tada pajutai išvidinį džiaugsmą, pasitenkinimą, kad visa, ką galėjai, dėl Kristaus padarei. Tai ar ne čia laimė? Kas gi kitas tau tokios laimės galėjo duoti. Tiktai tada ir tavo širdis su džiaugsmu plakė: „Dievas mano ir viskas mano".

Ir iš tikrųjų, kogi mums trūksta? Ko Jėzuje nerastume? Ar nuodėmių atleidimo? Štai Jėzus ant kryžiaus kybodamas prašo Tėvo: „Tėve, atleisk jiems". Ar nerasi Jame išganymo vilties? Vėl mums šaukia nuo kryžiaus, jei tik mes norime: „Šiandien tu būsi su manim Rojuje". Gal tu jau nebeturi žemiškos motinos, Jėzus tave dar ir motina aprūpina, palikdamas savo Motiną Mariją: „Štai tavo Motina". Tat kogi dar tau trūksta, jei tu Jėzų turi savo širdyje? Nieko. Linksmas gali kartoti: „Mano Dievas ir viskas mano".

II punktas

Kai Dievo nustoji — nieko neturi

Vienoje pasakėčioje aprašoma yra medžių maištas. Topelis sukurstė visus medžius sakydamas: „Mes esame aukščiausi Dievo tvariniai, tiktai saulė už mus aukščiau yra, ir todėl atrodo, kad mes nuo saulės priklausome. Mums gėda nuo ko nors priklausyti. Nusikratykime šios gėdos. Nuo šios dienos mes aukim, žydėkim tik naktimis, pamatys pasaulis, kad mes puikiai galime ir be saulės apsieiti!“ Sutarta, padaryta. Rytą žmonės žiūri — visi medžiai stovi susitraukę. Nė vienas nebežydi. Tikra revoliucija. Kas gi iš to išėjo? Po keletos dienų pagelto lapai, o po žiemos šalčių revoliucijos vadas topelis ir visai iššąlo.

Atsiranda tokių revoliucijonierių ir tarp žmonių, kurie sako, kad mes ir be Dievo galime augti ir gyventi. Galit tai galit. Bet nebekoks jūsų ir gyvenimas be Dievo. Kaip tie pageltę medžiai, tai toks jūsų gyvenimas. Gyvenate ir nežinote, kam gyvenate. Gal tretininkų tokių, kurie tiesiai sakytų „galima ir be Dievo apsieiti“ nėra, bet gali būti

kad ir tretininkas netiesioginiai, būdamas ilgesnį laiką mirtinoje nuodėmėje, atsisako Dievui tarnauti. Kol tretininkas gyvena pašvenčiamoje Dievo malonėje, tada jis yra ypatingu Kristaus būstu, kaip kokiu kambariu, o kada padaroma mirtina nuodėmė, tada Jėzus iš širdies kambarėlio išvaromas, o pasikviečiama piktoji dvasia, kuri, kartą atėjusi, neduoda žmogui ramybės, gundindama dar sunkiau nusidėti. Ir todėl žmogus, sunkiai nusidėjęs, pasidaro neberamus, nebelinksmas. Apipilk jį tada turtais, gražiausiai aprėdyk, garbingiausią vietą suteik, jis pasiliks neramus, nepatenkintas. Dažnai įpuola į nusiminimą. Visai nustoja vilties būti išganytu. Kodėl taip yra? Todėl kad Dievo neturi savo širdyje. Nors jo kūnui nieko netrūksta, bet siela tada kenčia didžiausį skurdą, ir todėl dangiški turtai yra brangesni už visus žemiškus turtus.

Štai Judas apaštalas buvo Jėzaus mylimas mokinys, kaip ir kiti apaštalai. Lygiai su visais turėjo Dievo malonių, matė Kristų darantį stebuklus. Judas, nors ir mylėjo Jėzų, dar ieškojo ir žemiškos meilės. Jis pamilo pinigus. Gal pradžioje jis tik menką

kasdieninę nuodėmę padarė. Bet jau velnias tykojo ir nedavė jam ramybės. Štai gobšumo yda privedė jį prie to, kad savo mylimą Mokytoją pardavė. Gavo pinigų. Ar jau jis laimingas? Jis liko nelaimingiausias. Jis visai nustojo ramybės. Niekas jam nebemiela. Galų gale pasikaria. Tai matome, kad, kai Dievo nustojama, viso nustojama, dažnai net gyvybės.

Saugokime ir visuomet nešiokime savo širdyse Jėzų Kristų. Nemainykime amžinųjų turtų ant laikinųjų, žemiškųjų.

10. Šv. Pranciškus pasirenka neturtą

I. Įžanga. Vaizduokimės, kaip šv. Pranciškus atiduoda savo tėvui pinigus ir rūbus.

II. Įžanga. Prašykime šv. Dvasios, kad galėtume suprasti neturto kilnumą ir jį pamilti.

1. Šv. Pranciškus atsižada turtų

Pranciškus, turtingo pirklio sūnus, linksmo būdo, mėgstąs nuotykius ir pramogas, gyveno apsuptas turtingų ir triukšmingų draugų. Jis nuolat svajojo pragarsėti ko-

kiais nors dideliais žygiais. Tėvas norėjo, kad jo sūnus būtų ricierius arba užimtų jo vietą — būtų pirklys. Pranciškus po kelių linksmo gyvenimo metų pamatė, kad žmogaus gyvenimo tikslas — pildyti Dievo valią. Dievo valios pildymas yra Kristaus sekimas arba gyvenimas pagal Evangelijos dvasią. „Jei nori būti tobulas, eik, parduok, ką turi, ir duok beturčiams, ir turėsi turtą danguje, paskui ateik ir sek mane“ (Mat. 19, 21). Pranciškus pradėjo gausiai dalinti pinigus neturtingiems, vargšams. Sūnaus labdaringi darbai netiko tėvui, ir jis pareikalavo, kad arba nebešelptų vargšų, arba atsisakytų įpėdinio teisių. Šventasis išsirinko pastarąjį ir prie Vyskupo akių išsižadėjo paveldėjimo ir atidavė tėvui pinigus, net ir rūbus sakydamas: „Atsiimk visa, kas tavo. Ligi šiol aš turėjau tėvą, kurį vadinau tėvu. Dabar galėsiu sakyti: „Tėve mūsų, kurs esi danguje! Nuo šio laiko aš Jį vieną teturiu“. Apsivilkęs apiplyšusiais rūbais, turtuolis Pranciškus išėjo pasaulin, kaip vienas tų keleivių ir tremtinių, kurie neturi kur galvos priglausti, Šv. Rašto žodžiais tariant.

2. Neturtas šv. Pranciškaus palydovas

Šv. Pranciškus įvykdė Evangelijos patarimą: viską apleido ir sekė Kristų. Jis iškeliavo iš savo gimtojo miesto, paliko tėvą, motiną, gimines, draugus. Išsižadėjo visos savo praeities ir visų atsiminimų. Jo palydovu liko neturtas. Šv. Pranciškus iki mirties pasiliko neturte. Jis ištesėjo, ką pasižadėjo.

Mes, tretininkai, stodami į trečiojo šv. Pranciškaus Ordeno narius, palikome savo gimtąjį miestą, gimines, draugus, tai yra blogus įpročius, nuodėmes ir visas aplinkybes, vedančias į nuodėmes. Paniekinomea pasaulį ir išsižadėjome visokio pertekliaus, pramogų, smagumų, jų vietoje priėmėme neturto, skaistybės, nusižeminimo, savęs atsižadėjimo rūbą — dviejų mažų medžiagos gabaliukų pavidale. Mes pasižadėjome būti naujais žmonėmis ir, gyvendami pagal Evangelijos dvasią, sekti šv. Pranciškų. Paklauskime savęs, kaip mes gyvename, ar gerai pildome savo pažadus? Gal pamiršome, kad esame šv. Pranciškaus vienuoliai(ės), ir stengiamės įgyti vis daugiau ir daugiau turtų,

o užmirštame šelpti neturtingus ir vargšus. Šv. Pranciškus, sykį išsižadėjęs pasaulio ir savęs, daugiau nebegrįžo į pasaulį; jis visą gyvenimą liko ištikimas savo pažadams. O mes, tretininkai, ar ištesim pasiryžimuose, gal vėl grįžtame prie senų paklydimų ir pasaulio vylių?

Duok, Viešpatie, stiprybės išsisaugoti nuodėmių ir blogų įpročių. Suteik neturto dorybės meilę ir saugok, kad nepririšč iau širdies prie žemiškų turtų.

11. Šv. Pranciškaus neturtas ligoje ir mirties patale

I. Įžanga. Įsivaizduokime šv. Pranciškų mirties valandą gulintį ant žemės savo brolių apsuptą.

II. Įžanga. Prašykime Šv. Dvasios dovanos suprasti, kad neturto kelias — artimiausias kelias į dangų.

1. Šv. Pranciškaus neturtas ligoje

Šv. Pranciškus, gyvendamas visiškame neturte, kęsdamas dažnai šaltį ir alkį, daug pasninkaudamas, savo sveikatą greitai su-

ardė ir daugel metų jautėsi ligoniu. Bet ir tada savo gyvenimo tvarkos nekeitė. Troško pažadus išlaikyti iki galo. Nors daugelis siūlė vienuolynui didelių turtų, bet jis juos visus atidavė vargšams, stengdamasis savo neturto apžadus išlaikyti iki galo. Sirgdamas nešiojo tuos pačius rūbus, nors kartais buvo ir šaltoka. Nė kiek negerino ir valgio. Dieną prieš mirtį liepė broliams, kad jie paguldytų jį ant plikos žemės celėje (kambarėlyje). Taip gulėdamas priėmė iš gvardijono rankų habitą, kaip paskutinį išmaldos rūbą, o kad jis neatrodytų naujas, liepė nors vieną lopą prisiūti. Taip šv. Pranciškus išlaikė visišką neturtą iki paskutiniosios savo gyvenimo valandos ir galėjo tikrai pasisakyti, kad miršťąs toks pat nuogas, koks į šį pasaulį atėjęs. Jis dar garbino Viešpatį ir dėkojo Jam už sesutę mirtį, nes žinojo, kad mirtis leis jam greitai pamatyti Tą, Kuriam visą gyvenimą tarnavo, ir galės atsiimti užmokestį. Todėl jo paskutiniai žodžiai buvo: „Išvesk iš kalėjimo sielą, kad galėčiau garbinti Tavo vardą. Teisingieji manęs laukia, kol atlyginsi man".

2. *Neturto reikšmė*

„Nežinojo žmogus, koks yra tos dorybės brangumas, kol Dievo Sūnus, pamilęs jo grožį, atėjo ant žemės ir iš didžios meilės susižiedavo su neturtu, kad ir žmogus, Jo pavyzdžiu išmokytas, tą dorybę brangintų ir mylėtų. Kai žmonės negalėjo pakęsti neturto, Viešpats regėjo jame paslėptą grožį. Aišku, arba Dievo Sūnus suklydo, arba žmonės yra paklydę", sako šv. Bernardas.

Šv. Pranciškus gerai suprato Kristaus norą. Jis sekė Kristų visą gyvenimą, sekė ir mirties valandą. Jis žinojo, kad Kristus, karalių Karalius — Dievas, mirė nuogas ant kieto ir šalto medžio vien tik tam, kad būtų mums pavyzdžiu. Todėl ir šv. Pranciškus, sekdamas Kristų, miršta nuogas ant šaltos ir kietos žemės. Kaip būtų gera, kad mes nors iš dalies sektume šv. Pranciškų. Mes nežinome savo gyvenimo paskutinės dienos: gal šiandieną, gal ryt eisime pas Viešpatį atsiimti užmokesčio. Ar mes galėtume kaip šventasis ištarti paskutiniuosius žodžius: „Teisingieji manęs laukia kol atlyginsi man".

Gal mes šiandieną minkštuose pūkuose gulime, o tuo tarpu vargšas brolis neturi nė skarmalo pasikloti. Mirdami gal negalėsime atsigulti ant kietos žemės, nes gal skausmai, o gal staigi mirtis to neleis, tai nors dabar, kol sveiki esame, neieškokime patogumų. Saugokimės, kad neužsikrėstume mirštama savimylos, puikybės ir prisirišimo prie turtų liga. Kad kartais neišgirstume Kristaus pasmerkimo žodžių: „Eikite nuo manęs į amžinąją ugnį, nes buvau alkanas ir nepavalgydinote, buvau ištroškęs ir nepagirdėte, buvau nuogas ir nepridengėte!..“ Mokykimės ištikimai Jam tarnauti, kaip Jis nurodė savo pavyzdžiu. Juo pasitikėkime ir laukime iš Jo užmokesčio. Visus rūpesčius paveskime Jo šv. Apvaizdai.

Viešpatie, Tu nori, kad aš išsižadėčiau turtų, kad savo širdies prie jų nepririščiau. Juk Tu dėl manęs tiek daug iškentėjai. Tačiau aš žinau, kad joks vargas nesusilygins su užmokesčiu, kurį Tu esi pažadėjęs beturčiams: „Palaiminti beturčiai dvasioje, nes jų dangaus karalystė“ (Mt. 5, 3).

12. Šv. Pranciškus ir neturtas

I. Įžanga. Įsivaizduokime šv. Pranciškų elgetos rūbuose stovintį tarp vargšų.

II. Įžanga. Prašykime šv. Dvasios dovanos suprasti neturto dorybės naudą.

1. Šv. Pranciškaus neturtas

Šv. Pranciškus, supratęs neturto dorybės galybę kelionėje į amžiną gyvenimą, supratęs Šv. Rašto žodžius: „Palaiminti neturtėliai dvasioje, nes jų dangaus karalystė“ (Mt. 5, 3), visą savo gyvenimą mylėjo neturtą. Visus turtus išdalinęs vargšams, pats tapo vargšas, elgeta, mito gautomis duonos plutelėmis. Toks gyvenimas teikė jam daug džiaugsmo. Jis visko išsižadėjo, norėdamas būti Dievo ir Dievą pelnyti. Jis pats savęs išsižadėjo ir visiškai Dievui atsidavė. Todėl nuo šio laiko Pranciškus galėjo sakyti su šv. Povilu: „Gyvenu nebe aš, bet manyje gyvena Kristus“. Jis, gyvendamas Kristuje, norėjo daug sielų Kristui laimėti. Dėl to ir į savo vienuolyno regulos pagrindą padėjo neturto dorybę. Savo broliams liepė laikyti griežtą neturtą. Jis sakė: „Broliai turi dirbti

ir verstis amatu, kurio yra išmokę. Jeigu jiems ko pritrūktų, turi eiti elgetauti, kaip ir kiti broliai". Nors šv. Pranciškus pats buvo beturtis ir gyveno iš aukų, bet jis nepamiršo ir vargšų: tuo pačiu kąsniu pusiau dalindamasis sakė: „Išmalda yra palikimas ir teisybė, kuri priklauso vargšams, beturčiams ir kurią yra užsipelnęs mūsų Išganytojas Jėzus Kristus" (Sk. X).

2. *Šv. Pranciškaus neturto meilė*

Mūsų laikų liga yra išdidumas ir tarnavimas pinigams. Iš to seka nepaklusnumas, negerbimas autoriteto, sukilimai, revoliucijos. „Netarnausiu!" — tai velnio žodžiai. Šventasis tas ydas smerkė ir pasirinko priešingas toms ydoms dorybes. Mokslo, kaip jis pats sakė, išmokęs iš knygų, o nuolankumo ir neturto iš Kūdikėlio Jėzaus ir Marijos Betlėjaus tvartelyje. Jis neturtą taip mylėjo, kad jį vadino savo karaliene. Todėl jis atrodė neturtingesnis už elgetą.

Šitame amžiuje, kada žiūrima vien tik į pinigą, kada visi garbina auksinį veršį,

kada toks didelis veržimasis prie žemiškų turtų, iš kurių kyla visos blogybės: žmogžudystės, kerštas, pavydas ir žmonių nesantaika — mes turime lavintis turtų niekinimo dorybėje, kad galėtumėme toms visoms blogybėms užkirsti kelią. Kiek daug katalikai išmeta pinigų papiktinančioms, juokingoms ir nenaudingoms madoms, pramogoms, kinui ir šokiams, tuo tarpu vargstantiems broliams daugiau nieko neturi, kaip tik akmeninę širdį. O kaip mes, tretininkai, ar neišleidžiame pinigų nereikalingiems tikslams? Kaip rūpinamės vargšais? Gal juos visai pamiršome ir tik mąstome, kaip daugiau sau sukrauti pinigų. Neturto dorybę mes, tretininkai, ypač turime ugdyti. Visuomet statykime klausimą: „Kiek aš esu prisirišęs prie žemiškų turtų?“ Visuomet atsiminkime žodžius apaštalo, kuris moko, kad tie, kurie turi turtų, gyventų tartum jų neturėdami.

Viešpatie, aš atradau paslėptą perlą, supratau neturto dorybės kilnumą ir naudą! Išmokyk mane, kad aš per visą gyvenimą nepririšč iau širdies prie turtų, o vien tik Tave mylėčiau!

13. Šv. Pranciškaus meilė Išganytojui

Stokime Dievo akivaizdoje ir prašykime Jo šviesos, kad pažintume kaip šv. Pranciškus mylėjo Išganytoją ir kaip jam už tą meilę buvo atlyginta.

Įsivaizduokime miško viduryje aikštelę. Joje stovi linksmu, nušvitusiu veidu šv. Pranciškus ir, paukštelių pritariamas, gieda Aukščiausiam dėkingumo ir meilės himną (giesmę).

I. Kaip labai šv. Pranciškus mylėjo Išganytoją

Šv. Pranciškus jaunystėje buvo ricierius. Jis tarnavo karaliui, ieškojo garbės ir įvairių nuotykių, kurie išgarsintų jo vardą po visą šalį. Kartą apsirgęs, jis girdėjo kalbantį paslaptingą balsą: „Kodėl apleidai Viešpatį dėl tarno?!“ Šv. Pranciškus, dangiško balso pažadintas, šv. Povilo žodžiais sušuko: „Viešpatie, ko nori, kad daryčiau?“ (Apd. 8, 6). Jis dabar pažino, kad tik Jėzui reikia tarnauti; Jam visiškai pasiaukoti yra tikroji garbė, džiaugsmas ir laimė. Suprato, kad tik Jėzus vienas vertas mūsų širdies ir di-

džiausios meilės. Meilės maistas yra pasiaukojimas mylimajam. Šv. Pranciškus dėl Jėzaus meilės išsižadėjo visų žemiškų gėrybių ir malonumų. Jis paliko tėvus, turtingus namus, viliojančią pasaulio garbę, blizgančius ricieriaus šarvus. O kad dar labiau būtų panašus į Kristų, jis pasirinko aštrų atgailos gyvenimą, visišką neturtą ir nuolankumą. Visas jo gyvenimo turinys buvo Dievo meilė. „Dievas mano ir viskas!“

Šv. Povilas apaštalas sako, kad meilė yra kantri, patvari, išsižadanti. Meilė yra didžiausia pasauly jėga. „Nieko nėra stipresnio už meilės saldybę“, sako šv. Pranciškus Salezietis. Kiek tu, prieteliau, turi Kristaus meilės? Paklausk, kaip myli tu savo artimą? Gal turi priešų, kurie tave nuolat persekioja, šmeižia, skriaudžia. Įsitikink ir atmink, kad prieš meilės ginklą joks ginklas neatsilaikys. Būk visada malonus, mylėk savo priešą kaip kiekvieną žmogų; pasmerkti gali tik jo klaidas. Pamatysi, kad taip laimėsi savo artimą. „Visus mylėk dėl Jėzaus, o Jėzų dėl Jo paties“ (Krist. sek. II, 8 skyrius).

II. Kaip Išganytojas atlygino šv. Pranciškui už meilę

Meilė padarė, kad šventasis liko panašiausias į Išganytoją. Už meilę Kristus atlygino begaline meile. Meilė jį papuošė garbingiausiomis Kristaus Žaizdomis. Meilė padarė, kad paukšteliai, žvėrys ir visa gamta klausė jo balso ir jam tarnavo. Sustok ir pasigėrėk, kokia meilės jėga. Šv. Pranciškus, meile liepsnodamas, paskatino atgailoti beveik visą krikščionišką pasaulį, atgaivindamas žmonių širdyse begęstančią Evangelijos meilę. Meilė paviliojo minias mūsų brolių ir seserų, tretininkų, ir vedė bei pakėlė į tobulybės aukštumas. Nors jau septyni šimtai metų nuo šv. Pranciškaus mirties, bet dar tebeliepsnoja ta pati meilės liepsna. Jei jau ant žemės šv. Pranciškus sulaukė tokio gražaus atlyginimo, tai kokia garbe jį Viešpats apvainikavo danguje! Koks didis atlyginimas! Teisingai šv. Pranciškus Salezietis kalba: „Atlyginimas tik meilei skiriamas. Be meilės visos dorybės nėra tobulos ir negali mums dangaus vartų atverti". „Tegu gieda meilės giesmę mano

siela, tegu pakyla į dangų paskui Tave, savo Mylimąjį! Tepražysta mano siela Tavyje, džiaugsmingai skelbdama Tavo garbę iš meilės“ (Kr. sek. III, 5 skyr.).

O Jėzau, aš myliu Tave, myliu ir trokštu, kad visi Tave mylėtų!

14. Meilė mus jungia su Kristumi

Stokime Dievo akivaizdoje ir prašykime Jo šviesos, kad, pažinę Jėzaus ir šv. Pranciškaus Širdžių meilę ir panašumą, jas sektume ir galėtume amžinai su jomis susijungti.

Persikelkime mintimi ant Aliverno kalno, kur šv. Pranciškus pamatė Serafiną (angelą), atnešantį iš dangaus žibantį kryžių. Nukryžiuotasis maloniai žiūrėjo į šventąjį: „Pranciškau, tavo meilė patraukė mano širdį“, kalbėjo Išganytojas. Atrodė, kad Švenčiausioji Jėzaus Širdis nebesulaikė savo liepsnojančios meilės. Švenčiausioji Jo šono Žaizda sumirgėjo, ir ugninė meilės strėlė pervėrė šv. Pranciškaus krūtinę. Taip susijungė, susižiedavo dvi meile liepsnojančios Širdys. Kaip į ugnį įmesta geležis įkaista, įgyja visas ugnies savybes ir spalvą taip,

kad sunku ją beatskirti nuo liepsnos, panašiai Jėzaus Širdies meilė sutirpino šv. Pranciškaus širdį ir padarė visai panašią savo dieviškajai Širdžiai. Nuo tada šv. Pranciškus gyveno tarsi Jėzaus Širdimi. Jo širdis daugiau nieko nebetroško. „Dievas mano ir viskas!“ Su gėlėmis jis kalbėjo: „Tyliau, tik tyliau, gėlelės, kalbėkite, nes jau per balsiai skelbiate Dievo gerumą ir Jo tobulybes“.

Pažvelkime į savo širdį. Į ką ji panaši ir kokiu pavyzdžiu seka? „Panašus ieško sau panašaus“, sako lotynų priežodis. Į ką mano širdis panaši, to ji ieško, tuo ji džiaugiasi, gėrisi. Jėzų mylinti širdis visur ieško to, kas Išganytojo Širdžiai mieliausia, ir trokšta, kad visi tą Širdį mylėtų ir garbintų. Tretininkai yra pasauly gyveną vienuoliai. Jie turi padėti Bažnyčiai apaštalavimo darbą. Tretininkai savo gražiu pavyzdžiu, gailestingais artimo meilės darbais, nuoširdžiais pamokymais stengiasi atvesti visus prie tos begalinės Meilės. Be to, jie meldžiasi ir dažnai priima dėl nusidėjėlių šv. Komuniją.

Bet ar tu gali atsakyti Išganytojui, kaip anas Evangelijos jaunikaitis: „Tai dariau nuo pat savo kūdikystės?“ Kokį tu duodi

savo artimui pavyzdį? Ar visuomet Jėzaus Širdis tavimi patenkinta? Ar esi klusnus savo kongregacijos vadovybei? Ar kartais jos nekritikuoji, piktai pramanytų šmeižtų neplatini? Pamatęs kame iki šiol tavo širdis klajojo, maldauki: „O Jėzau, o Meile! Tavo Širdis rodo man meilę, tik aš tos meilės nematau, nes aš jos neturiu tiek, kiek turėčiau turėti. Atitrauk nuo mano akių klaidų ir nuodėmių uždangą, kad pažinęs Tavo meilės gausybę, nebeįstengčiau jai priešintis. Trokštu visiškai pasiaukoti Meilei ir jai tarnauti. Bėgu todėl, Gerasis Jėzau, prie atviros Tavo Širdies. Išdegink savo meilės ugnimi visa, kas manyje yra negera, netobula, kad amžinai galėčiau pasilikti tosios meilės auka. Taip noriu, taip trokštu, o ko man dar stinga, Tu, o Viešpatie, teikis man pridėti!

Mano Mylimasis man pasiaukoja, aš Jam!

15. Šv. Pranciškus — Kristaus kančios mylėtojas

Pirmame įžanginiame punkte įsivaizduok ant Aliverno kalno klūpojantį išskėstomis rankomis šv. Pranciškų. Prieš jį

matyt šviesa apsuptas kryžius, ant kurio kybo Išganytojas. Iš Išganytojo žaizdų eina šviesūs spinduliai, perverią šv. Pranciškaus rankas, kojas, šoną ir padaro žaizdas, panašias į Kristaus.

Antrame įžanginiame punkte prašyk ant kryžiaus kybantį Išganytoją, kad Jis tave išmokytų suprasti Jo kančios paslaptį.

Pirmas punktas

Šv. Pranciškus pasižymėjo karšta Kristaus kančios meile

Tikras Kristaus sekėjas, anot Tomo Kempiečio žodžių, Kristų seka ne tik iki paskutinės Vakarienės stalo, bet iki Kalvarijos kalno viršūnės. Toks buvo ir šv. Pranciškus. Jis, klūpodamas šv. Domiano bažnyčioje prieš kryžių, suprato savo pašaukimą ir nuo tos valandos liko karštas Kristaus kančios garbintojas. Jis taip pamilo Kristų, kad net jo širdis, tarsi, imdavo tirpti, kai išgirsdavo kalbant apie Kristaus kančią. Kartą šv. Pranciškus verkdamas ir dūsaudamas vaikščiojo Asyžiaus gatvėmis. Kada

priėjo prie vienos bažnyčios, pastebėjo jį verkiantį būrys žmonių. Vienas iš jų susidomėjo šv. Pranciškumi ir paklausė, ko jis taip verkiąs. Šv. Pranciškus atsakė, kad verkiąs gailėdamas savo Viešpaties Jėzaus Kristaus, kenčiančio dėl mūsų nuodėmių. Girdėję tą jo nuoširdų atsakymą taip susigraudinę, kad net ir jie pradėję verkti.

Taigi matome, kokia nepaprasta meile šv. Pranciškus mylėjo kenčiantį Kristų. O mes, šv. Pranciškaus sekėjai, jo vaikeliai — tretininkai, ar nors kiek panašiai Kristų mylime, kaip šv. Pranciškus? O gal mes kenčiančio Išganytojo visai neprisimename? Tai būtų liūdna. Rimtai apie tai pasvarstykime! Ar dažnai liejame gailias ašaras dėl savo ir pasaulio nuodėmių? Ar dažnai mąstome apie Kristaus kančią? Apskritai, mąstymas yra svarbi tobulinimosi priemonė. Mąstydami gi apie Jėzaus kančią, mes pažįstame savo menkumą ir Kristaus meilės didumą. Kad galėtumėme tuos mąstymus gerai ir naudingai atlikti, tat apie tai pasimokykime iš šv. Pranciškaus antrame šio mąstymo punkte.

Antras punktas

Kaip šv. Pranciškus mąstydavo apie Kristaus kančią?

Šv. Pranciškus, mąstydamas apie Išganytojo kančią, statydavo sau penkis klausimus ir juos nuodugniai apsvarstydavo. Tie klausimai buvo šie: 1. Kas kenčia? 2. Ką kenčia? 3. Nuo ko kenčia? 4. Už ką kenčia? 5. Koks tikslas tos kančios? Sekdami šiuo šv. Pranciškaus pavyzdžiu, rimtai pasvarstykime tuos pačius klausimus.

1. Kas kenčia? Kenčia brangiausias mūsų Išganytojas, Viengimis Dievo Sūnus. Kenčia Tas, Kuris perėjo žemę gera darydamas, kenčia mūsų Tėvas, Gydytojas, Atpirkėjas, Geradaris, mūsų kiekvieno sielos Sužieduotinis. Tat argi galime ir mes susilaikyti nekentėję kartu su Kristumi?

2. Ką kenčia? Kenčia žiauriausias kūno kančias: plakimą, erškėčiais vainikavimą, prie kryžiaus prikalimą. Joks kankinys tiek nekentėjo, kiek Kristus. Kenčia visokius biaurius išjuokimus, pasityčiojimus. Kenčia taip pat dvasios kančias, nes mato, kiek daug žmonių nepasinaudos tais Jo kančios

vaisiais. Čia pasvarstykime, kiek daug kartų ir mes savo nuodėmėmis Kristų užgavome.

3. Nuo ko kenčia? Jį kankina žydai, tautiečiai, kuriems tiek daug gera darė, tiek daug ypatingų malonių suteikė; jų akyse darė stebuklus, skelbė savo dangišką mokslą, gydė ligonius... Tat kaip skaudu Kristui! Čia Jo lūpoms tinka tarti nuo Kryžiaus Bažnyčios didįjį penktadienį giedami žodžiai: „Mano tauta, ką Aš tau padariau? Ar kuo Aš tave užgavau..., kad tu prirengei Kryžių savo Išganytojui? Ką daugiau turėjau padaryti ir nepadariau!“ Mes esame Kristaus sekėjai ir, be to, didelio šventojo, šv. Pranciškaus, vaikeliai. Kaip skaudu Kristui, kada bet kurį iš mūsų pamato einantį ne tais keliais, kuriuos Kristus ir Bažnyčia nurodė.

4. Už ką kenčia? Kristus kenčia už mus, nusidėjėlius. Mes esame žemės dulkės, tiek daug savo nuodėmėmis Jį įžeidę, o Jis už mus miršta ant Kryžiaus. Tat kartu su šv. Pranciškum turime verkti kenčiančio dėl mūsų nuodėmių Išganytojo.

5. Koks tikslas tos kančios? Kristus savo švenč. Krauju nuplauja mūsų nuodėmių purvus. Jis per kryžių sutaiko mus

su dangiškuoju Tėvu. Tat pasvarstykime, ar mes esame dėkingi Kristui už tas taip brangias malones. Jis mums atidarė dangų, kurį pirmoji nuodėmė buvo uždariusi.

Mus kartais ištinka nelaimės, nepasisekimai, atrodo tai labai nemalonus dalykas. Prisiminkime tada kenčiantį Išganytoją, Kuris, būdamas nekalčiausias, už mus tiek daug kentėjo, o mes, būdami tokie netobuli ir nusidėję, bijome ir nenorime dėl Kristaus menką valandėlę pakentėti.

Kryžius turi būti mūsų paguoda. Pamilkime kryžių, nes jis yra išminties knyga, kurią gali skaityti ir suprasti išmintingi ir paprasti žmonės. Šios knygos lapai tai kryžiaus medis, plunksnos, kuriomis ji parašyta, tai vinys, o rašalas, tai brangiausias Išganytojo Kraujas. Šioje knygoje yra surašytos visos dorybės. Tat skaitykime tą knygą, o būsime išmintingi. Pasiryžkime visada prisiminti kenčiantį Kristų ir taip išvengsime daugelio suklydimų ir nuodėmių. Dažnai kartokime šv. Pranciškaus išmokytą maldelę: „Meldžiame Tave, Viešpatie, ir garbiname Tave, kad per šventąjį Kryžių atpirkai šį pasaulį".

16. Šv. Pranciškaus meilė prie Švenčiausiojo Sakramento

Pirmame punkte įsivaizduok, kaip šv. Pranciškus, visas paskendęs maldoje, klūpo prie tabernakulio, o Išganytojas, iš altoriaus namelio ištiesęs rankas, laimina jį ir visus jo darbus.

Toliau nusižeminęs prašyk Išganytojo šviesos, kad suprastum dėl ko šv. Pranciškus mylėjo Švenčiausį Sakramentą ir kaip Išganytojas už tai jam atsilygino.

1. Dėl ko šv. Pranciškus mylėjo Švenč. Sakramentą

Keliauninkai pasakoja, kad keliaujant per Afrikos dykumas ne kartą, nusileidus šviesiajai saulutei už aukštųjų kalnų, pasigirsta lyg kažkokie liūdni dejavimai, lyg kažkokie skaudūs vaitojimai. Vietiniai gyventojai paklausti, iš kur tas skundas, iš kur tas vaitojimas kyla, atsako, kad Sacharos tyrai, bijodami prisiartinančios nakties klaikumos, ima gailiai vaitoti.

Panašiai įvyksta ir žmogaus gyvenime. Kai žmogus atsitraukia nuo amžinosios švie-

sos, nuo Išganytojo, jo siela pamato tą baisiąją bedugnę, kurioje ji be Išganytojo turės per amžius tūnoti. Užtat ji ir pradeda nuolat liūdėti, pradeda nuolat skųstis savo likimu. Ir nors žmogus, norėdamas tą sielos skausmą nutildyti, griebiasi įvairių pasilinksminimų, įvairių pramogų, bet vis dėlto to skausmo nepasiseka nuraminti. Laikas nuo laiko lyg skaudi ietis perveria jo sielą ir reikalaute reikalauja suteikti jai amžinąją gyvybę.

Šv. Pranciškaus siela, linksmai su draugais leidžianti laiką, taip pat pradėjo liūdėti. Bet šv. Pranciškus greitai suprato, kad tą sielos skausmą galės išgydyti ne su kuo kitu, kaip tik su Išganytojo meilės ugnimi. Todėl, palikęs sūkuriais ūžiantį pasaulį, eina san Domiano bažnyčion ir ten, parpuolęs prie Išganytojo kojų, prašo Jo šviesos pažinti tikrąjį kelią, kuriuo jis turi keliauti. Prie altoriaus namelio Pranciškus užsidega begaline Išganytojo meile, kuria degdamas vėliau atnaujino bemaž visą žemelės paviršių. Taip pat tik prie Švenčiausiojo Sakramento klūpodamas, jis pamatė, kaip ta Širdis, kuri taip žmoniją pamilo,

yra užmiršta. Ir šv. Pranciškus, lyg atsilygindamas už tą žmonių nedėkingumą, atiduoda vietiniam kunigui visus savo pinigus ir prašo, kad už tuos pinigus visuomet degintų prieš tabernakulį amžinąją ugnelę.

Jeigu tu, brangusis tretininke, įsižiūrėsi labiau į gyvenimą, tai aiškiai pamatysi, kad šiandieną žmonija kaskart vis gilyn grimsta į kažkokią bedugnę, kurioje tarp gražiausių vainikų, tarp viliojančių žiedų slepiasi baisūs pražūtingi nuodai. Ir niekas kitas jos negali iš tos bedugnės ištraukti, kaip tik grįžimas prie Išganytojo, Kuris, pasislėpęs Švenčiausiame Sakramente, laukia, kada ateis koks nors žemės klajūnas ir pasikvies Jį į savo širdį. Todėl, brangusis, užsidek kas kartą vis karštesne Išganytojo meile. Stenkis kuo dažniausiai su Juo susijungti ir prašyti Jį, kad Jis nurodytų tuos kelius, kuriais keliaudamas galėtum iškilti aukščiau tos viliojančios, bet pražūtingos bedugnės ir kad galėtum nueiti ten, kur nėra vargo, skurdo, dejavimų, kur amžina meilė, amžinas džiaugsmas ir laimė viešpatauja.

2. Kaip Išganytojas atsilygina šv. Pranciškui už jo meilę

Pirmiausia Išganytojas, atsilygindamas už šv. Pranciškaus meilę, nurodė jam tuos plačius darbo dirvonus, kuriuos jis turi nudirbti. O tie darbai tai ir buvo taisymas Bažnyčios, kuri tais laikais siūbavo iš pat pamatų. Tą milžinišką darbą dirbdamas, šv. Pranciškus iš Švenčiausiojo Sakramento sulaukia gausią palaimą kiekviename savo gyvenimo žingsnyje. Be to, tam didžiuliam darbui reikėjo turėti didelės ištvermės, didelio pasišventimo ir nė prieš ką nesilenkiančios drąsos. Visa tai minėtas šventasis ir sėmė iš Švenčiausiojo Sakramento.

O visų brangiausia ir didžiausia dovana, kurią Išganytojas jam suteikė, tai buvo Aliverno kalne įgytosios stigmos (Kristaus žaizdos).

Jeigu, brangusis-ji, šiandieną atidžiau pasiklausytum, apie ką žmonės daugiausia kalba, tai, be abejo, dažnai išgirstum, kad šiandien drįsta sukilti vaikai prieš tėvus, tėvai prieš vaikus; brolis prieš seserį, sesuo prieš brolį; valdovas prieš pavaldinį, paval-

dinys prieš valdovą ir t. t. ir t. t. Ką tas rodo, brangusis katalike? O tai rodo, kad šiandien žmonijai trūksta dangiškosios palaimos. O tos palaimos ne iš kur kitur, kaip tik iš Švenčiausiojo Sakramento galima semtis. Todėl ir tu, šv. Pranciškaus mylimasis vaikeli, pažvelk dabar į savo sielą ir pažiūrėk, ar tavo širdis visuomet yra susijungusi su Išganytojo Širdimi, kuri kas dieną ir naktį, kas valandą ir sekundę tik dėl tavęs plaka Švenčiausiame Sakramente. O jeigu pamatytum, kad tavo širdis lyg kokiame storame ledyne tūnoja ir jokių meilės spindulių nejaučia, tada pulk po šv. Pranciškaus kojų sakydamas: O šv. Pranciškau, Tu esi arti Viešpaties Veido ir todėl Tu gali perprašyti Jį dėl mano baisių atšalimų, Tu gali iš Išganytojo išprašyti karštosios meilės spindulių, kurie ištirpdytų tuos ledus, šaldančius mano širdį. Ir tik tada, kai Išganytojo ir mano širdį jungs nepertraukiami meilės spinduliai, visas mano gyvenimas taps ištisu Tavo garbės himnu.

Obalsis: O Išganytojau, pasislėpęs Švenčiausiame Sakramente, uždek mano širdį meilės ugnimi!

17. Šv. Pranciškus gamtos mylėtojas

Įžanga. Įsivaizduokime didelį, žaliuojantį, saulės spinduliuose skęstantį, pietų šalies mišką. Tūkstančiai giesmininkų paukštelių savo skambančiais balsais linksmina visą gamtą. Šv. Pranciškus ima sakyti jiems pamokslą. Paukščiai nutyla.

I. Šv. Pranciškus sako pamokslą paukščiams

Šv. Pranciškus per visą savo gyvenimą mėgo ir mylėjo gamtą. Jis ilgiausias valandas praleisdavo ošiančių miškų, srauniųjų upelių ir sparnuočių giesmininkų prieglobsty, bemąstydamas apie neribotą Dievo išmintį ir grožį. Jam gamta buvo gražiausias Dievo galybės ir grožybės atspindys. Ji dangaus ir žemės Kūrėjo padaras, todėl jis visus kūrinius vadindavo broliais ir sesutėmis, kurie draug su žmonėmis sudaro vieną gražią ir didelę Dievo šeimą. Ypač mylėjo paukščius, tuos nenuilstamus sparnuotus Dievo giesmininkus. Jis dažnai balandėliams narvelius įtaisydavo. Kartą miške net gražiausį pamokslą tiems žemės čiulbuonė-

liams pasakė. Jis juos ragino garbinti Viešpatį, kad tuo būdu atsiteistų Dievui už tai, kad yra leidęs jiems gyventi taip nuostabiai gražiame pasaulyje ir suteikęs sparnus, kad galėtų laisvai skraidyti dangaus žydriąja mėlyne. Jis ragino juos nenuilstamai savo skambiais balsais garbinti Aukščiausiąjį, atsidėkoti už tiek daug malonių.

„Visi, kurie Dievo bijo, turi Jį garbinti. Garbinkit Dievą, dangaus ir žemės Viešpatį, garbinkit Jį visos upės, visi sutvėrimai garbinkit Viešpatį! Visi dangaus ir žemės paukščiai garbinkit Viešpatį!“

II. Šv. Pranciškus gieda „Saulės giesmę“

Gal niekuomet šv. Pranciškui neteko taip vargingai gyventi, kaip 1225 m. Vargingoj, menkoj lūšnelėj, nematydamas saulės šviesos, jis vis dėlto nenusiminė. Jo liepsnojanti siela ištiesia sparnus į dangaus mėlynes, į degančią saulę, kupina amžinojo grožio, išsilieja į puikiausią giesmę.

Anksti rytą atsikėlęs, šv. Pranciškus pareiškė broliams, ar nereikėtų dar labiau džiaugtis ir garbinti Dievą, kad Jis, jiems

čionai begyvenantiems, yra pažadėjęs dangaus karalystę. Todėl Jo garbei ir broliams suraminti pasiryžo sukurti naują giesmę apie Viešpaties sutvėrimus, kuriais mes kasdien naudojamės ir be kurių visai negalėtume gyventi.

Sukūręs šią naują giesmę, įsakė broliams, kad jie eitų į platų pasaulį, ją giedodami. Pagiedojus ją, liepė iš klausytojų reikalauti atlyginimo: „Visi klausytojai turi atsiversti prie Dievo ir pasilikti gerais krikščionimis".

Štai ta „Saulės giesmė". Įsigilinkime į kiekvieną jos žodį.

„Visų aukščiausiasis, visų galingiausiasis, gerasis Viešpatie!

Tau yra visa garbė, šlovė ir pagarba ir palaiminimas.

Tau vienam, Tu mūsų Aukščiausiasis, jie pridera.

Ir nė vienas žmogus nėra vertas Tavo vardo tarti.

Būk pagarbintas, Viešpatie, su visais savo sutvėrimais,

Ypačiai su mūsų sesute saulute,

Kuri pradeda dieną, ir per kurią Tu mus apšvieti.
Kaip ji yra puiki ir skaisti, plačiai bespindėdama,
O vis iš Tavęs, Aukščiausiasis, gaudama savo spindėjimą!
Garbė Tau, Viešpatie, už brolį mėnesį ir už žvaigždes,
Tu jas sutvėrei dangaus aukštybėms skaisčias, brangias ir puikias.
Garbė Tau, Viešpatie, už brolį vėją, už orą, debesis, už gerą ir blogą orą,
Per kurį Tu savo sutvėrimus palaikai.
Garbė Tau, Viešpatie, už brolelį vandenėlį,
Kurs yra labai naudingas, pilnas pasižeminimo, labai brangus, tyras.
Garbė Tau, Viešpatie, už sesutę ugnelę,
Per kurią Tu nakties tamsoje mums švieti,
Ir kuri yra puiki, maloni, tvirta ir stipri.
Garbė Tau, Viešpatie, už mūsų sesutę, motinėlę žemelę,
Kuri mus išlaiko ir nešioja,
Augindama visokių vaisių ir margų gėlelių ir žolelių.
Garbinkit ir šlovinkit Viešpatį ir dėkokit Jam,
Ir tarnaukit Jam su didžiausiu pasižeminimu!"

18. Šv. Pranciškus gamtos mylėtojas

(Tęsinys)

Įžanga. Įsivaizduokime aukštoką kalną, paskendusį žaliuojančių girių slėpiningame ošime: Girdisi įvairiausia sparnuotų giesmininkų muzika. Margaspalvės gėlės skleidžia žiedelius. Saulutė šypsosi. Šv. Pranciškus, paskendęs maldoje, užliūliuotas gamtos grožio, siela kyla aukštyn.

I. Gamta — amžinosios Dievo išminties, grožio, meilės atspindys. Audringame gyvenime lieka nepasotinama žmogaus dvasia, ir nenumaldomai deginąs ramybės, grožio ilgesys neduoda plakti be rūpesčio žmogaus širdžiai. Niekur žmogus neranda tiek nuostabiai žavinčio grožio, ramybės ir slaptingumo, kiek Amžinosios Meilės kūriny — gamtoje. Malonusis šv. Pranciškaus idealų sekėjau, pasitraukim valandėlei iš triukšmingojo, verdančio gyvenimo gamtos prieglobstin. Palikim eilę rūpesčių, nemalonumų, paskęskim gamtos jūroje. Aukštai matykim dangaus žydriąją mėlynę. Aplinkui mus siūbuoja plačiašakiai ąžuolai, verkia svyruokliai baltieji beržai, linguoja, lyg nendrės,

tolybėn savo vainikuotas galvas keliančios pušys, tamsios, žalios eglės. Aplinkui neužmatoma, nesibaigianti giria. Štai pakyla laisvasis vėjas. Jis pradeda virkdyti girios galiūnus. Miškas verkia, įaudrintai ošia. Tu klausaisi jo maldos. Jame nori paskęsti su visa savo siela, kenčiančia širdimi... Tolybėj dunkso apsiblausę kalnai. Jie baltas, žydinčias viršūnes drąsiai kelia padangėn, kur krykštaudami skraido galiūnai arai. Tie baltieji kalnai, tos granito uolos — laiptai, dangun vedantieji.

O ten pakalnės! Saulėtoj, gaivinančioj šviesoj maudosi žiedais išpintos lankos, čiurlena upeliai. O ten neramiai banguoja jūra! Putotos bangos nerimstančiai griauna krantus. Kaip nerami, plati ir didinga jūra! O tos nuostabiai gražios, žvaigždėtos vasaros naktys!.. Juo ilgesnes valandas išbūsi gamtos prieglobsty, toli nuo triukšmingo pasaulio, tuo labiau pastebėsi jos grožį, slaptingumą ir kartu pajusi savo menkumą, nevertumą. Nejučiomis tu klaupiesi su šv. Pranciškum, tiesi dangun rankas ir siunti karščiausius padėkos maldos žodžius Aukščiausiam. Kaip galingas ir išmintingas Die-

vas, jei taip nuostabus ir turtingas gamtos pasaulis — tik Jo mažas šešėlis ir atspindys!..

II. Šv. Pranciškus labai mėgo ir mylėjo gamtą, nes ji dangaus ir žemės Sutvėrėjo padaras.

Šv. Pranciškus, karštai mėgdamas ir mylėdamas gamtos grožybes, nebuvo koks iškrypėlis. Jis nemaišė ir nesakė, kad gamta tai esąs Dievas. Šv. Pranciškus gamtoje matė Dievo galybės, grožybės, meilės ir amžinos, neribotos išminties atspindį. Jam gamta — tai gražiausias Sutvėrėjo kūrinys. Ta skaisčia meile vadovaudamasis, jis visus sutvėrimus vadindavo savo broliukais, sesutėmis, kurie draug su žmonėmis sudaro vieno Dievo malonią šeimą. Pagautas gamtos grožybės 1213 m. pastatė koplytėlę ir altoriaus priešakyje padėjo parašą: „Visi, kurie Dievo bijo, turi Jį garbinti. Garbinkit Dievą, dangaus ir žemės Viešpatį, garbinkit Jį visos upės, visi sutvėrimai, garbinkit Viešpatį! Visi dangaus ir žemės paukščiai garbinkit Viešpatį!“ Gerbė vandenį, bijodamas teršti, nes jis primindavo atgailos sakramentą. Akmenuotu keliu žengdavo labai atsargiai, atsimindamas Tą, kuris yra vadinamas Nau-

jojo Įstatymo Uola (J. Kristus). Patsai šv. Pranciškus labai mylėdavo gėles, kurios taip artimos žmogaus širdžiai. Jo vienuolyno sode būdavo suoleliai, ant kurių stovėdavo žydinčios gėlės, kad primintų vaikščiojantiems broliams, jog jie turi visuomet būti skaistūs, nekalti. Jis nedrįsdavo ugnies užgesyti, *žiburio užpūsti, gėrėdamasis šviesa* ir skaistybe, kuri jam primindavo išganymo tiesą. Balandėliams įtaisydavo narvelius, žiemą rūpindavosi bitutėmis, įdėdavo medaus, kad maisto netrūktų. Laukiniai gyvulėliai bėgo ir glaudėsi prie šv. Pranciškaus, lygiai kaip naminiai. Jį kartą beeinantį buvo apspitęs būrys avių; jos bliovė aplinkui, lyg norėdamos jam kažką nepaprasto pasakyti. Kartą plaukiant laivu jūra, sugauta žuvis ir atnešta šv. Pranciškui. Jis paleido. Žuvis ilgai plaukė paskui laivą, nenorėdama su juo persiskirti. Sugautas paukštelis ir įteiktas šv. Pranciškui nenorėjo niekur iš jo rankų skristi. Ypač Pranciškus gėrėdavosi saule ir ugnimi. „Anksti rytą, kai saulutė pateka, — sakydavo jisai, — visi žmonės turi Dievą garbinti už tą naudą, kurią iš Jo turi visą dieną, o vakarą, saulei nu-

sėdus ir nakčiai užstojus, turi visi žmonės Dievą garbinti už sesutę ugnelę, kuri mums žiba tamsumoje, kad nepaliktumėm akli". Kiekvienas sutvėrimas jam buvo Dievo žodis. Jis juos visus gerbė, kaip šventus daiktus. Kalnų, uolų tvirtumos primindavo jam Dievo begalinį tvirtumą ir pastovumą. Visa gyvoji ir negyvoji gamta pripildydavo jį nuolatiniu džiaugsmu ir žadindavo prie nesiliaujančio dėkingumo Aukščiausiam. Pasitraukime ilgesnėms valandoms į gamtos prieglobstį. Įsiklausykime jos paslaptingo gaudimo, įsižiūrėkime į jos grožį, gal tuomet labiau suprasime savo menkumą, amžinosios Meilės Tėvą ir gal mažiau pasauly ieškosime viliojančių džiaugsmų, menkų blizgučių.

„Būk pagarbintas, Viešpatie, su visais savo sutvėrimas".

(Iš „Saulės giesmė", šv. P.).

19. Šv. Pranciškaus nuolankumas

Įžanga. Įsivaizduokime Kristų, ant kalno sakantį pamokslą tūkstantinei miniai ir minintį septynis palaiminimus: „Palaiminti beturčiai dvasioje, nes jų dangaus karalystė".

I punktas

„Mokykitės iš manęs, nes aš esu romus ir nuolankios širdies“, sako dieviškasis Išganytojas, „taip jūs rasite savo sieloms atilsio“.

Jis nužengė iš dangaus žemėn nuolankumo mokyti ne tik žodžiais, bet ir pavyzdžiais. Jo gyvenimas gražiausias nuolankumo pavyzdys ir ryškiausias paveikslas. Nuolankumo žmones moko per visą savo gyvenimą: „Mokykitės iš manęs, nes aš esu romus ir nuolankios širdies“.

Nuolankumas taip yra reikalingas, jog be jo dvasiniame gyvenime negalima nė žingsnio žengti. Šv. Bernardas sako: „Nuolankumas yra dorybių pagrindas ir sargas“. Jis mūsų šventumo pagrindas, todėl giliai mūsų širdin turi suleisti šaknis, kad paskui kitos dorybės joje galėtų stiprėti ir klestėti.

Kaip puikybė visų nuodėmių pradžia, taip nuolankumas visų dorybių pamatas, šaknys. Dorybės, nepagrįstos nuolankumu, — netikros, melagingos, nuduotos. Didžiausius tobulybės ir dvasinio gyvenimo rūmus galime puikiai pastatyti ant tvirto nuolankumo

pamato. Ne tik surasti tikėjimą, bet ir išlaikyti jį reikalingas nuolankumas. Viltis ir remiasi nuolankumu, giliu Dievu pasitikėjimu. Artimo meilė be nuolankumo taip pat negali tarpti. Ramybė irgi kyla iš nuolankumo. Neturto, skaistybės išlaikymas yra taip pat tampriai susijęs su nuolankumu. Nuolanki malda perskiria dangaus debesis ir pasiekia Aukščiausiojo Sostą, nes Jam patinka nuolankiųjų ir nusižeminusių malda (Iud. IX, 16).

Nuolankumas reikalingas ne tik mums, bet ir tam, kad artimus patrauktume išganymo keliais. Anot šv. Bernardo: „Nuolankumas yra tokia dorybė, per kurią žmogus tikriausiai save pažįsta (įsižiūrėjęs į savo klaidas bei menkumą), ir dėl to maža save vertina. Taigi, nuolankumas ne tame, kad save peiktume, kad išorinė mūsų išvaizda būtų kukli ir menkutė, bet kad būtume širdyje įsitikinę, jog esame menkos vertės, tikrai patys save menkais laikytume ir norėtume, kad ir kiti mus tokiais laikytų. Toks nusistatymas turi plaukti iš gilaus savęs pažinimo. Anot šv. Bonaventūros, jo yra trys laipsniai.

II punktas

I) Pažink save! „Puvėsiui tariau: Tu mano tėvas, o kirminams — mano motina ir mano sesuo“ (Job. XVII, 14).

Pirmas nuolankumo laipsnis reikalauja gilaus savęs pažinimo, menko apie save mąstymo ir savęs vertinimo. Savęs pažinimas yra pagrindas bei pradžia nuolankumui įgyti ir tam, kad suprastumėm, kas mes esame ir kiek verti. Pažink save! Gerai pažindamas save, pažinsi tikrąją savo vertę, ir todėl būsi nuolankus, o Dievas nuolankiuosius labai myli. Juk reikalaujama, kad būtum iš tikrųjų tuo, kuo esi ir nenorėtum didesniu save laikyti. Visuomet turėk mintyje šiuos tris dalykus: Kas buvai? Kas esi? Kas būsi? Šv. Grigalius pastebi: „Atsiminimas savo biaurumo yra geriausias nuolankumo sargas“. Dulkė esi ir į dulkę pavirsi. Mat, dėl savo menkumo ir nevertumo nereikia kristi desperacijon, bet atsiminti Dievo gerumą ir visą viltį Jame turėti (taigi, tik nukreipdami akis nuo svetimų kaltybių, o kreipdami į savąsias, nagrinėdami ir tirdami save, galime įsigyti

tikrą nuolankumą). Pažindami save ir matydami savo nevertumą, galime karščiau ir nuoširdžiau pamilti begalinės meilės Dievą.

II) „Nusidėjau ir tikrai nusikaltau, o neatsiėmiau, kaip buvau užsipelnęs“ (Job. XXXIII, 27).

Antras nuolankumo laipsnis bus tuomet, anot šv. Bonaventūros, kai kiti mus niekins, negerbs, apie mus nieko nežinos ir jokio dėmesio nekreips. Tvirtai stovėdami pirmame, būsime arti antrojo. Iš tikrųjų, kas savęs nekenčia, niekina, tam bus lengva pakelti kitų niekinimai, nes toks jų elgesys jam nemažai teiks smagumo. Tie, kurie save moka visaip iškoneveikti, blogiausia apie save kalba, bet širdyj visai ką kitą mano, visai neturi nuolankumo. Jei kas išdrįsta apie juos panašiai pakalbėti, tada jau pykčiui nebūna galo. Tokie nors ir peikia save liežuviu, bet širdy nejaučia, ką jautė Jobas sakydamas: „Nusidėjau ir tikrai nusikaltau, o neatsiėmiau, kaip buvau užsipelnęs“. Šv. Anzelmas antrą laipsnį taip apibudina: „Kantriai kęsti kitų mums daromus niekinimus“. „Priimk visa,

kas bus ant tavęs uždėta, kantriai lauk skausme ir savo pažeminime turėk kantrybės“ (Eccl. II, 4).

III punktas

Trečias nuolankumo laipsnis bus tada, kai žmogus, turėdamas didelių dorybių ir apdovanotas nepaprastų Dievo dovanų, visų gerbiamas ir aukštinamas, nesikels į puikybę, nieko sau nesisavindamas, bet viską pavesdamas Tam, iš Kurio plaukia kiekviena gėrybė ir tobulybė, t. y. vienam Dievui. Tai laipsnis didžiųjų ir tobulųjų žmonių, kurie juo didesni, juo stengiasi būti nuolankesni. Nieko nėra nuostabaus, jei vargšas laiko save vargšu, bet jei turtingas savo noru pasidaro vargšas ir lyginasi su elgetomis, tai jau nuostabus dalykas. Tas, kuris, padaręs didelės pažangos dorybėse ir gausiai Dievo mamalonėms apdovanotas, Dievo akyse yra iš tikrųjų be galo didelis, bet save menku laiko, tai jau nepaprasto nuolankumo pavyzdys.

„Didelė ir reta dorybė, jei, didžius darbus dirbdamas, savęs dideliu nepripažinsi; jei visiems bus matomas tavo šventumas, vien tik tu jo nematysi; jei visiems būsi

nuostabus, o pats save niekam netikusiu laikysi". Tokia dorybė nuostabesnė laikoma už visas kitas. Štai Marija, būsianti Dievo Motina, save tarnaite vadina: „Štai aš Viešpaties tarnaitė" (Luc. I, 38). O kaip Kristus? Dievas ateina į pasaulį, gyvena, dirba, skelbdamas savo šventą mokslą. Kiek begalinio nuolankumo!

Būk palaimintas nuolankume! Kaip visai tu nepanašus į puikybę! Puikybė, mieli tretininkai, Liuciperių ištrėmė iš dangaus pragaran. Nuolankumas padarė, jog Dievo Sūnus tapo žmogumi ir dėl mūsų mirė. Puikybė Faraoną prigirdė — nuolankumas Mozę išaukštino.

Kristaus gyvenimas yra nepertraukiama nuolankumo grandinė. Jis nuolankus Betliejaus Kūdikis, nuolankus žmonių Mokytojas, nuolankus Atpirkėjas ant kryžiaus. Šv. Pranciškaus gyvenimas pilnas puošniausių kvepiančiųjų nuolankumo žiedų. Pažinkime juos. Pažinkime save! Pamilkime juos ugninga, liepsnojančia meile.

„Mokykitės iš manęs, nes aš esu romus ir nuolankios širdies, taip jūs rasite savo sieloms atilsio" (Mat. XI, 29).

20. Tretininkas ne žodžiais, bet darbais

I. Įžanga. Įsivaizduok Išganytoją paskutinės vakarienės metu kalbantį: „Aš jums duodu naują įsakymą mylėti kits kitą, kaip aš jus mylėjau, kad ir jūs kits kitą mylėtumėte. Iš to visi pažins, kad jūs mano mokiniai, jei mylėsite kits kitą“ (Jon. 13, 34—35).

II. Įžanga. Duok man, gerasis Jėzau, tinkamai suprasti tų Tavo žodžių prasmę ir Tavo švento pavyzdžio reikšmę.

I. Kristus ir savo pavyzdžiu ir žodžiu liepia daryti gerus darbus

Mūsų gerasis Mokytojas, kaip rašo Evangelistas (Apd. 10, 38), perėjo per gyvenimą tik gera darydamas. Jis gydė ligonis, prikėlė numirėlius, guodė suvargusius, laimino nuliūdusius. Visur Jis pasirodydavo vis gera nešdamas. Todėl ir mums Kristus įsakmiai sako: „Aš jums daviau pavyzdį, kad kaip aš jums dariau ir jūs darytumėte“ (Jon. 13, 15). Taigi, neužtenka gražių žodžių, pagaliau ilgo poteriavimo, nešiojimo juostelės ir škaplieriaus, kad būtum geras tretininkas. Kristus pasakė: „Iš to pažins, kad jūs esate

mano mokiniai, jei mylėsite kits kitą“ (Jon. 13, 35). Artimo meilė yra krikščionies ženklas. Kristus nepasakė, kad iš juostelės ar škaplieriaus nešiojimo, iš ilgo bažnyčioje buvimo pažins, kad jūs esate mano mokiniai. Ne. Nors ir tie dalykai yra geri ir reikalingi, tačiau to neužtenka. Visa tai be tikros Dievo meilės, dėl kurios mylime ir savo artimą, yra menkas dalykas Dievo akyse. Ir kada tau kalba apie labai dievotą krikščionį, kuris, gal būt, dar nešioja atgailos rūbus ir, kas šventadienį eidamas išpažinties, neturi ką išpažinti, kuris kiekvieną dieną eina bažnyčion ir prie šv. Komunijos, tai norėdamas ištirti jo pamaldumo tikrumą, prisižiūrėk, kokia jo artimo meilė. Iš jo artimo meilės tuojau galėsi patirti, kiek karšta yra jo Dievo meilė. Jei tikra yra artimo meilė, tai tikras ir pamaldumas. Jei kas neturi artimo meilės, yra atkaklus, išdidus, linkęs greit kitus pasmerkti, negailestingas kitų nuodėmėms ir silpnybėms, kitus greit apkalba, tokio pamaldumas yra labai silpnas ir mažas, nesveikas ar atbukęs, paties savęs apgaudinėjimas arba tiesiog veidmainiavimas. Šv. Jokūbas, apaštalas, rašo: „Ti-

kėjimas be gerų darbų yra miręs" (Jok. 2, 17). O šv. Povilas net viso įstatymo įvykinimą prilygina meilei (Rom. 13, 10), kuri mus verčia dėl Kristaus mylėti artimą, pasišvęsti, pasiaukoti. Pagaliau, paskutinio teismo valandą Teisingasis Teisėjas kaltins mus iš mūsų darbų: „Buvau išalkęs ir jūs manęs nepavalgydinote, buvau ištroškęs, ir jūs manęs nepagirdėte..., buvau plikas ir nepridengėte" (Mat. 25, 42).

II. Kaip daryti gerus darbus?

„Jei kas turi šio pasaulio lobio ir matydamas, kad jo brolis skursta, uždaro jam savo širdį, kaipgi pasiliks jame Dievo meilė?" — rašo šv. Jonas, apaštalas, savo pirmame laiške (I Jon. 3, 17). Ar mažai šiandien pasaulyje yra vargo, skurdo ir ašarų? Oi ne! Jo yra tiek daug, kad ir kažin kaip jį naikintum, vis jo dar liktų. Nueik į šiaudiniu stogu dengtas kaimo lūšneles, ten rasi kelis išalkusius ir nudriskusius našlaičius, drebančius nuo šalčio. Nueik į didelius miestus, ten rasi tamsius rūsius, kuriuose gyvena irgi žmonės, nematydami saulės šviesos ir neturėdami juodos duonos plutos

badui numarinti. Kur žengsi žingsnį, visur išgirsi skurdžius dejavimus ir aimanavimus; kur kreipsi akis, visur vargas, skurdas, ašaros. Nors visa tai yra nuodėmės pasekos, tačiau ar mes dėl to neturime eiti į tą vargo klaną ir jį mažinti? Iš tikrųjų, juk niekas daugiau nemylėjo neturtingųjų ir vargšų, kaip mūsų Mokytojas Kristus. Toji vargšų meilė visad buvo ir bus esmingiausioji tikros krikščionybės žymė. Jau Seno Įstatymo psalmininkas, šv. Dvasios įkvėptas, yra pasakęs: „Tau yra paliktas vargšas“ (Ps. LVI, 8). „Palaimintas, kurs pasigaili neturtėlio, nelaimės dienoje jį išgelbės Viešpats“ (Ps. XV, 2). Mūsų religija yra meilės religija. Nuo to karto, kai pirmą sykį Kristus ištarė: „Palaiminti gailestingieji, nes jie laimės gailestingumo“ (Mat. 5, 7), iki šiol Jis tebelaimina tuos, kurie dėl Jo vardo ką nors gero yra padarę. Iš tikro, saldus jausmas apima padarius gera, nušluosčius nors vieną ašarą. Ir Išganytojas pasakė: „laimingesnis dalykas duoti, kaip imti“ (Apd. 20, 35). Kiekviena meilė yra tarnavimas. Kas duoda, tas yra karalius, kas tik ima, tas yra elgeta. Tik tas yra didis, kas gali

kitiems padėti. Tikroji didybė yra matuojama kilniu nusistatymu didžiadvasiškai padėti, patarnauti kitiems ir sugebėjimu visiems viskuo pasidaryti. O tas, kuris negali išeiti iš siauro savo reikalų akiračio ir susirūpinti kitų nelaiminga būkle, kuris per visą gyvenimą yra tik ėmėjas, pats nieko neduoda, tas Dievo akyse tėra mažas ir nevertingas žmogelis. Reikia perkelti krikščionybę į praktinį gyvenimą. Ne mūsų knygos, ne mūsų kalbos ar trobos, bet pirmiausia mes patys turime būti tikri krikščionys. Praktinė krikščionybė prasideda artimo meile, meile tiems, kurie tos meilės yra labiausia reikalingi — vargšams. Pažinkime vargą kenčiančio brolio asmenyje patį Kristų! „Iš tikrųjų", sakė Jis, „kiek kartų jūs tai padarėte vienam šitų mano mažiausių brolių, man padarėte" (Mat. 25, 40). „Darykime iš žemiškų turtų sau bičiulius, kad kada nors jie priimtų mus į amžinąsias buveines" (Luk. 16, 9). Eikime per šį pasaulį, kaip ėjo Išganytojas, darydami gera ir užtrindami pėdsakus, kuriuos paliko ant prakeikimu apsunkintos žemės šykštumo baisiūnas, kietumas, žmogiškų jausmų išsi-

žadėjimas! Išdžiovinkime nors keletą nesuskaitomų ašarų, kurios šioj ašarų pakalnėj trykšta iš Adomo vaikų akių! Kiek galėdami malšinkime kentėjimą, skausmą, prispaudimą, kuris vargina taip daug širdžių.

Sūnau, nenutrauk beturčiui jo išmaldos ir nenukreipk savo veido nuo beturčio (Tob. 4, 7). „Palaiminti gailestingieji, nes jie laimės gailestingumo“ (Mat. 5, 7).

21. Tretininkas ir spauda

„Kiekvienas Dievo įkvėptas Raštas yra naudingas mokyti, sudrausti, pataisyti, auklėti teisybėje, kad Dievo žmogus būtų tobulas, tinkamas kiekvienam geram darbui“ (2. Timot. 3, 16—17).

I. Tretininkas turi pats skaityti ir tarp kitų platinti gerą spaudą

a) Nors Išganytojas skelbė savo mokslą gyvu žodžiu ir Pats nieko nerašė, tačiau Apaštalai ir Evangelistai Jo šventą mokslą, šv. Dvasios įkvėpti, yra surašę keturiose Evangelijose, Apaštalų darbuose ir laiškuose. Todėl šv. Povilas laiške Rymiečiams (15, 4)

sako: „Nes visa, kas tik yra parašyta, parašyta mums pamokyti...“ „Parašyta mums pamokyti“ — kaip išmoksi, jei neskaitysi? Jei nenorėtum skaityti, paniekintum tą didelę Dievo dovaną, kurią Jis yra mums suteikęs, leisdamas mums naudotis Jo paties Žodžiu. Ypač daug dėmesio reikėtų kreipti į Šv. Rašto skaitymą. Tai yra paties Dievo žodžiai. Kaip mes turime juos brangint! Šv. Raštas yra kasdien skaitomas vienuolynuose, seminarijose. Ir tretininkai, siekią tobulybės, norį sekti savo Mokytojo gyvenimu, norį Jį nuoširdžiai mylėti — iš kur visa tai išmoks? Jei nori ką mylėti, būtinai turi jį pažinti. Norėdamas Jėzų mylėti, turi Jį gerai pažinti, pažinti Jo darbus, žodžius, net ir mintis, o geriausia tai atliksi, skaitydamas dažnai Šv. Raštą, ar šiaip geras katalikiškas knygas bei kat. laikraščius. Pažinęs ir pamylėjęs Jėzų, kiek daug malonumo turėsi! Tačiau piktasis pasaulis, piktoji dvasia ir kūnas stengsis atitraukti tave nuo Jėzaus, tau darys įvairių priekaištų, kaip tada išsilaikysi, jei nesistengi kaskart giliau pažinti Jėzų, pažinti tobulybės reikalingumą, išmokti atsakyti į įvai-

rius užmetimus. O visa tai įgysi, skaitydamas geras knygas.

Tretininkas turi būti, anot šv. Povilo, tikėjimo gynėjas. Jis turi matyti, kur yra prasižengiama prieš tikėjimą, kur kalbama prieš jį ir t. t. Jis turi atsakyti į švento tikėjimo puolimus, priekaištus, todėl teskaito, tepažįsta giliau šv. tikėjimo tiesas. Jis turi nemokantį pamokyti, abejojančiam patarti — pats teneapleidžia knygos. Iš tiesų, tretininkas, neskaitąs gerų knygų, yra, kaip sako kun. Arvisenet, kareivis be ginklų, laivas be vairo, raštininkas be plunksnos, paukštis be sparnų, aklas be vadovo!

Skaityk todėl, skaitymas tave nežinantį išmokys, nuobodžiaujantį suramins, dvasiškai užsnūdusį pažadins, klystantį pataisys, liūdintį paguos, tau besigiriant papeiks, nusižeminant pagirs. Skaitymas tave silpną sustiprins, paklydusį sugrąžins į tikrąjį kelią ir dvasios liga sergantį išgydys!

b) Yra sakoma, jei šv. Povilas, kuris yra parašęs daug laiškų savo įsteigtosioms bažnyčioms, šiandien gyventų, jis būtų kat. laikraščio redaktorius. Kodėl? Todėl, kad tas šventas Apaštalas, degdamas Kristaus meile,

ėmėsi visokių priemonių žmonėms prie Kristaus nuvesti, juos nuo pražūties išgelbėti. Pats Apaštalas sako: „Aš visiems viskuo pasidariau, kad juos Kristui pelnyčiau“. O spaudos galybė didelė. Gyvo žodžio gali klausytis šimtai, o spausdintą skaito tūkstančiai, milijonai. Mes žinome daug šventųjų, pav., šv. Ignacą, šv. Augustiną ir daugelį kitų, kurie, skaitydami geras knygas, atsivertė į tikrąjį tikėjimą ir išsigelbėjo nuo amžinos pražūties. Tačiau kiek daug yra ir tokių, kurie, užsikrėtę bedieviškos spaudos nuodais, netenka tikėjimo ir nueina prapulties keliais! Kiek daug jaunuolių neteko savo brangiausio turto — skaistybės, beskaitydami nedoras knygas! Todėl tiek daug matome nedorybių, neteisybių, apgaulės; pasaulis mirksta nuodėmių purvuose, o visam tam plėstis padeda nedorovinga spauda.

Norėdami užkirsti tam kelią, turime platinti gerą, katalikišką spaudą. Šv. Tėvas Pijus XI sako: „Šiandien katalikiška spauda yra vienatinė priemonė pataisyti pasaulyje visa tai, ką blogoji spauda sugadina“. O šv. Tėvas Pijus X savo laiške į tretininkus 1912 m. rugsėjo 8 d. įsako, kad jie „ne tik-

tai patys skaitytų, kas parašyta tikėjimui apginti, bet ir platintų tarp kitų tuos raštus". Katalikiškos spaudos platinimas yra tiesioginė tretininkų darbuotė. Tretininkų brolijos uždavinys yra ne tik save tobulinti, bet ir Kristaus karalystę platinti žemėje. Josios platinimas geriausia sekasi per spaudą. Dievas to nori, Bažnyčios valdžia taip įsako ir mūsų tikybinis stovis to reikalauja. Kam būti tretininku, jei neprisidėti prie Kristaus karalystės išplatinimo žmonių tarpe. Kartais norisi perspėti blogai darantį, netikėlį, o neturi drąsos ar nesugebi jam žodžiu tai pasakyti, tuomet pasiūlyk jam gerą knygą, gerą laikraštį, o jis atsivers; raštas, nuolatos skaitomas, tai lengvai padarys. Kaip vandens lašas, krisdamas ant akmens, išmuša duobę, taip lygiai ir geras skaitymas, tarytum ryto rasa, nuolat gaivinanti užkietėjusią žmogaus širdį, atgaivins ją, pažadins į geresnį, kilnesnį gyvenimą. Iš nedoro žmogaus padarys dorą, gerą kataliką. O tai bus gražus apaštalavimo darbas. Kiek daug Lietuvoje yra tretininkų! Beveik kiekviename kaime, miestelyje ir mieste jų rasi. Kiek daug jie galėtų padaryti Kristaus karalystei

platinti, jei uoliai platintų katalikišką spaudą. Vienas kunigas yra pasakęs: „Ir niekas negali tiek daug gero parapijoje padaryti spaudos platinime, kaip tretininkai, kurie supranta ir nori tą spaudą platinti“. Tikra teisybė. Todėl būkime šviesos apaštalai, neškime Kristaus šviesą per kat. spaudą tiems, kurie jos neturi arba nenori turėti!

II. Tretininkas ir blogoji spauda

Kiek geroji spauda padeda plėstis Kristaus karalystei žmonių tarpe, tiek blogoji visa tai griauna. Nedoroji spauda skelbia karą tikėjimui. Ji šmeižia Bažnyčią, jos vadus. Niekina apeigas, pamokslus, išjuokia šv. Sakramentus. Vienu žodžiu, visa tai, ką tikėjimas laiko šventa, dora ir kilnu, blogoji spauda sumaišo su purvais. Tikrai ji yra Antikristo geriausia tarnaitė. Nykstant tikėjimui, nyksta ir dorovė. Blogoji spauda griauna ir dorovę. Visokiausiais būdais ji teršia kilniausius dalykus, teikdama minčių, paveikslų ir visokių niekniekių, kurie pataikauja žemiausiems žmogaus polinkiams. Tikrosios dorovės pamatai griaunami iš

šaknų, pajuokiami. Nedoras įvykis su biauriomis smulkmenomis išgarsinamas. Nedorybė ir aistros papuošiamos gražiausiais žodžiais, kad tik patrauktų nekaltąją širdį ir ją užnuodytų! Ir iš tiesų tas vilkas avies kailyje daug aukų suryja. Ar tretininkas gali tai leisti savo vaikams ar pažįstamiems skaityti?. Kad pats tretininkas tai skaitytų, nė kalbos apie tai nėra; bet jis turi stengtis ir kitus nesusipratėlius nuo tokio skaitymo atitraukti. Kai Paryžiaus klebonas Bethleeme, drąsus kovotojas prieš nedorovingąją spaudą, buvo teisiamas už sudraskymą kelių šimtų nedorų knygų, savo ginamojoj kalboj jis pasakė: „Yra atvejų, kuriuose piliečiai turi ne tik teisės, bet ir pareigos kėsintis ant svetimo turto. Jei aš gatvėje matyčiau žmogų, kuris mažam vaikui siūlytų nuodų taurę, tai nė kiek nelaukęs atimčiau jam jo taurę, nors ji nėra mano nuosavybė. Tikrai nuodų taures aš ir naikinau. Tik nuodai, kurie jose buvo, grėsė ne kūnui, bet, deja, dar blogiau, sielai, nemirtingajai sielai. Aš norėjau neleisti nuodyti nesubrendusių vaikų sielų šiame mieste". Ir geras tretininkas turi panašiai

galvoti ir daryti. Turime gerai suprasti ir įsidėmėti šiuos Kristaus žodžius: „Kas ne su manimi, tas prieš mane; ir kas su manimi nerenka, tas aikvoja“ (Mt. 12, 30).

22. Ko mus moko Išganytojo ašaros

Įsivaizduok tą gražų, bet kartu ir graudingą vaizdą, kada Išganytojas su savo mokiniais prisiartina prie Jeruzalės miesto. Didelė žmonių minia išeina Jo pasitikti. Vieni kloja Jam po kojų savo drabužius, kiti tik ką nukirstas medžių šakas. Išganytojo nelinksmina toji Jam teikiamoji pagarba. Jis susigraudina ir pradeda verkti, kaip šv. Lukas, Evangelistas, rašo: „Ir kai prisiartino Jėzus prie Jeruzalės ir išvydo miestą, verkė“ (Luk. 19, 41).

Prašyk Dievo malonės, kad Jis apšviestų tavo protą ir kad suprastum, ko šios Išganytojo ašaros moko.

1. Žmonės dažnai lieja nereikalingas arba net ir nuodėmingas ašaras

Skaitydami šv. Evangeliją, net keletą kartų randame Išganytoją verkiantį. Jeigu tat Išganytojas, tas karalių Karalius, vieš-

pačių Viešpats verkė, tuo labiau mes negalime nuo ašarų išsisaugoti. Kiekvienas žmogus, gyvenąs šioje ašarų pakalnėje, turi verkti, nežiūrint ar jis būtų karalius, ar paprastas valstietis, ar turtingas, ar vargšas. Ir iš tikrųjų, visi verkiame ateidami į šį pasaulį; verkiame gyvendami, laistome kasdien ašaromis savo gyvenimo takus; verkiame išeidami iš šio pasaulio, kada skausmai ir mirtis mus aplanko. Dėl to ne be reikalo ir vadiname šį gyvenimą „ašarų pakalne". Tačiau ne visos ašaros yra vienodos reikšmės ir vertės. Dažniausia žmonės lieja ašaras nereikalingai ir net nuodėmingai. Pav., Šv. Rašte, Senajame Įstatyme, skaitome, kad žydų karalius Achabas verkė iš pykčio, kad Nabotas nepardavė jam savo vyndaržio. „Ir parėjo Achabas į savo namus, užsirūstinęs ir dantimis griežydamas, o atsigulęs į lovą, nusisuko į sieną ir nieko nevalgė" (3 Kar. 21, 4). Taip pat nusiminęs buvo ir Amonas, kad Mardochėjus nenorėjo prieš jį priklaupti; Saulius, kad žmonės labiau mylėjo Dovydą, negu jį. Tokių ašarų ir šiandien netrūksta. Sūnus verkia todėl, kad tėvai nenori jo blogų no-

rų išpildyti. Duktė verkia, kad tėvai neleidžia į nepadorius pasilinksminimus. Žmona verkia, kad negali gražiau pasipuošti, antra, kad vyras jos užgaidų neišpildo. Vyrai dažnai verkia iš piktumo arba puikybės. Kiti verkia, kad negali atkeršyti savo priešininkams. Dar kiti verkia iš pavydo, matydami, kad artimui viskas sekasi. O kiek išliejama nereikalingų ašarų dėl blogai suprantamos meilės? Šv. Povilas apie tokias ašaras štai ką sako: „Pasaulio nusiminimas ir verksmas atneša mirtį“ (2 Kor. 7, 10), tai yra, nuodėmingas nusiminimas užmuša sielą. Pagaliau verkia žmonės, kai reikia skirtis iš brangių ir mylimų asmenų, ar kai didelė nelaimė ištinka. Tiesiog ašarų upeliai išliejami, kai atsilanko į kieno nors namus nekviestoji viešnia — mirtis ir mažiems vaikučiams išplėšia mylimą močiutę, ar brangų tėvelį. Tokių ašarų negalima peikti, nes pati prigimtis jas išspaudžia. Bet jeigu, mylimasis tretininke, nemoki krikščioniškai verkti, jeigu nenori pasiduoti Dievo Apvaizdai ir Jo šventai valiai, tai tokios ašaros bus nuodėmingos. Šv. Povilas mus įspėja: „Nebūkite nusiminę, broliai, kaip tie, kurie neturi vilties Dievuje“.

Pagalvok dabar, mano gerasis tretininke, ar tu kartais nelieji nereikalingų ir net nuodėmingų ašarų? Pagalvok gerai, paklausk savo sąžinę, paklausyk, ką ji tau pasakys. O kaip skaudu, kad ir tretininkai lieja nereikalingas ir net nuodėmingas ašaras.

2. Išganytojo ašaros moko mus lieti ašaras dėl savo ir kitų žmonių nusidėjimų

Atgailos ašaros yra tada, kada verkiame geriausiąjį Dievą nuodėmėmis užrūstinę. Pats išganytojas giria tokias ašaras ir liepia verkti. Tai mus moko ir Jo ašaros. Verkė Jėzus Jeruzalės, „nes nepažino savo aplankymo meto“. Verkė, nes matė Jeruzalę, kaskart besineriančią į nedorybes. Verkė, kad ji nenori atsiversti, daryti atgailos ir taisyti savo gyvenimo. Verkė Jėzus, nes savo dieviškomis akimis matė Jeruzalės nelaimę, išgriautą jos bažnyčią ir kankinamus gyventojus. Pramatė, kad „neliks akmens ant akmens“ (Luk. 19, 44). „Jeruzale, Jeruzale, kiek kartų norėjau surinkti tavo vaikus, kaip vištа surenka viščiukus po sparnais, bet tu nenorėjai“ (Mat. 23, 36). Gerasis mano tretininke, gal Išganytojas ir į tave žiūrėdamas

verkia nemažiau, kaip tada Jeruzalės verkė. Verkia, kad tu nenori daryti atgailos. Išganytojas, nešdamas kryžių ant Kalvarijos kalno, pamatė verkiančias moteris ir tarė: „Jeruzalės dukterys, ne manęs verkite, bet verkite velyk pačios savęs ir savo vaikų“ (Luk. 23, 28), t. y. verkite dėl savo ir savo vaikų nusidėjimų.

Pavartę Šv. Raštą, daugely vietų rasime, kad nusidėjėliai verkė dėl savo nusidėjimų. Tik prisiminkime karalių Dovydą, Mariją Magdaleną, šv. Petrą. Šventųjų gyvenimuose irgi randame gražiausių atgailos ašarų. Pav., šv. Augustinas, kaip pats prisipažįsta, po fygos medžiu taip verkė: „Paleidau ašaroms vadžias, ir išsiveržė mano akių upeliai, maloni auka Tau, Dievel Ar dar ilgai sakysiu rytoj ir rytoj? Kodėl ne tuojau? Kodėl ne dabar turi būti galas mano nedorybėms?“ (Conf. 8, 12). Šv. Bernardas sako, kad atgailos ašaros panašios krikštui. Krikšto antrą kartą negalime priimti, gi atgailos ašaromis galime ir turime nuolat mazgoti savo ir kitų nuodėmes.

Taigi, tretininke, atgailos ašaromis mazgok savo nusidėjimus. Daryk atgailą už sa-

ve, bet taip pat neužmiršk atgailuoti už nenorinčius atgailuoti nusidėjėlius. Gerasis tretininke, Išganytojas nori, kad tu nusidėjęs plautum atgailos ašaromis savo nuodėmes. Išganytojas taip pat nori, kad tu verktum dėl svetimųjų nusidėjimų. Jei matai klystantį artimą, tai siųsk į dangų verksmingą maldą, o gerasis Jėzus neatmes tavo maldos ir ašarų.

23. Apkalbos, šmeižtai — tretininkui svetimi dalykai

Kalvarijos kalnas. Kristus kybo ant kryžiaus. Kenčia baisiausias kančias. Visas kruvinas, žaizduotas. Šaukia: „Trokštu“ (Jon. 19, 28). Paduoda Jam gerti sumaišyto su tulžimi uksuso.

Prašyk Išganytoją, kad suprastum, jog Kristus šį baisų smūgį kentė dėl nuodėmių, žodžiais padarytų.

Kristus savo kentėjimais atlygino visas nuodėmes, pav., erškėčiais vainikavimas atlygino puikybės nuodėmes, išvilkimas iš rūbų — paleistuvystės, kūniškumo ir t. t. Kristus, ant kryžiaus trokšdamas, atlygino

nuodėmes, padarytas žodžiais. Kaip uksusas degina liežuvį, taip šmeižtai naikina artimo gerą vardą, niekina patį žmogų. Apkalbos panašios tulžiai, nes jos apkartina žmonių gyvenimą. Pasvarstyk trumpai, kas yra šmeižtai, apkalbos. Apsvarstyk, kaip biauru yra šmeižti, apkalbėti ir kaip apsisaugoti tų ydų.

Šmeižtai yra neteisingas kalbėjimas apie artimą, primetimas nebūtų, pramanytų kaltybių arba jų padidinimas ir iškraipymas. Šmeižtai yra kito garbės plėšimas. Be to, reikia žinoti, kad šmeižtai dažnai yra sunki nuodėmė. Apkalbos tačiau yra kėlimas artimo kalčių, ydų su intencija save išaukštinti, artimą pažeminti. Taip įprantama kitus teisti, kad pradedama įtarinėti visai nekaltus asmenis. Kaltinimo pagrindan dedama išpūsti, dažnai kitų pramanyti prasižengimai. Dažnai apkalbama juokaujant. Tai skaudžiausias apkalbėjimas. Tokia apkalba panaši gyvatės įkandimui. Šv. Pranciškus Salezietis apie apkalbas taip atsiliepia: „Kas panaikintų apkalbas pasauly, tas panaikintų daugybę kitų nuodėmių“. Taigi apkalbos yra šaltinis kitų nuodėmių. Šmeižtai, apkal-

bos laužo svarbiausį Dievo įsakymą: „Mylėsi Viešpatį, savo Dievą, visa širdimi, visu protu, visomis jėgomis, o savo artimą, kaip pats save“. Šmeiždami ir apkalbėdami, laužome tą įsakymą. Niekindami žmogų, niekiname Dievą, nes žmogus sutvertas „Dievo panašumu“. Išganytojas pasakė: „Ką vienam iš tų mažutėlių padarėte, man padarėte“. Vadinasi, šmeiždamas ir apkalbėdamas artimą, šmeiži ir apkalbi patį Kristų. „Neteiskite, kad nebūtumėte teisiami. Kokiu saiku seikėsite, tokiu bus atseikėta“, sako Šv. Raštas. Šmeižtai priešinasi teisybės dorybei. Atimti iš žmogaus turtą yra neteisybė. Geras vardas žmogui yra didžiausias turtas, todėl šmeižti yra didžiausia skriauda. Šmeižtai, apkalbos, nesutikimai — teismų ir karo šaltinis. Ir tobulybėn žengią žmonės tų ydų neišvengia. Tu, tretininke, paklausk savęs, ar vengi tų ydų? Jei taip, džiaukis ir dėkok Dievui, o jei ne, tai visu griežtumu su jomis kovok. Stenkis pasitaisyti ir palaidu liežuviu nežeminti tretininkų vardo.

„Palaiminti taikieji, nes juos vadins Dievo vaikais“.

24. Apkalbos, šmeižtai — tretininkui svetimi dalykai

(Tęsinys)

Daug yra biaurių darbų. Bet nė vienas blogas darbas tiek nekenkia artimui, nėra taip paplitęs, kaip apkalbos ir šmeižtai. Šios ydos užtinkamos visur.

Šv. Pranciškus Salezietis šmeižtus vadina biauria užkrečiamąja liga, žmonių maru. Su skausmu reikia pripažinti, kad ir tretininkų, šv. Pranciškaus sūnų ir dukterų, tarpe netrūksta tokių, kurie be jokios baimės šmeižia ir apkalba savo brolius, seseris — tretininkus. Dažnai tretininkai net nejaučia, kad jie blogai daro, nusikalsta, nors kasdien tiek tedirba, kiek vaikščioja, šmeiždami ir apkalbėdami savo artimą. Tiesa, rytą jie priima Švenčiausį Sakramentą, tiesos, ramybės Viešpatį į savo širdį, bet kas iš to, jei kitus teisdami, ardo ramybę. Tretininke, kaip tu gali teisti žmogų, gerai nežinodamas, ar jis kaltas?

Kristus nepasmerkė nė moteriškės, kuri buvo pagauta svetimoteriaujanti ir pas Jį atvesta. Žydai norėjo, kad Kristus pripa-

žintų moteriškei užsitarnautą bausmę — užmušti ją akmenimis. Priešingai, Išganytojas užstoja ją, atsakydamas pariziejams: „Kas iš jūsų be nuodėmės, tegul pirmas meta į ją akmenį“ (Jon. 8, 7). Visi atsitraukė, nes visi buvo nuodėmingi. Todėl, kaip drįsti kitą kaltinti, nežinodamas, ar pats turi malonę pas Dievą. Niekados nedrįsk smerkti žmogaus, net klausyti kada kitas tai daro. Šv. Bernardas sako: „Tas, kuris kitus šmeižia ir tas, kuris šmeižtų klauso, abu jie turi savyje velnią, tiktai vienas jį turi liežuvio gale, kitas — ausyse“ (Fil. 209 p.). Šv. Pranciškus priduria: „Šmeižiko liežuvis, lygiai kaip žalčio ar gyvatės geluo, yra dvišakas, nes jis vienu kandimu įgelia ir užnuodija klausytojo ausį ir šmeižiamojo gerą vardą“ (Fil. 210 p.). Šv. Povilas sako: „Jokia pikta kalba teneišeina iš jūsų burnos“ (Efez. 4, 29). Pats protas reikalauja, kad nedarytum kitam to, kas pačiam netinka.

Taigi, tretininke, visuomet stenkis pateisinti artimą, nors jis ir kalčiausias būtų. Dievas greit atleidžia kaltes. Žiūrėk ir kitam primink, kaip Kristus pasigailėjo užsi-

gynėlio Petro, Marijos Magdalenos, muitininkų. Smerk ydas, bet žmogaus neliesk, nors ir žinotum, kad jis kaltas. Melskis už klystančius, jų neteisdamas. Dažnai žiūrėk, ar tavo kalbos, juokai neužgauna kito. Kalbėk su karaliumi Dovydu: „Viešpatie, pastatyk sargybą mano lūpoms ir įstatyk apkaltas duris į mano burną". Jei nori būti tikru šv. Pranciškaus vaiku, mylėk artimą, kaip save patį. „Iš to visi pažins, kad jūs esate mano mokytiniai, jei mylėsite kits kitą" (Jon. 13, 35).

25. Mąstymas apie J. Kristaus sekimą

Stok Dievo akivaizdoje ir prašyk V. Kristų, kad padidintų tavyje troškimą sekti Jį, kaip sekė mūsų Tėvas šv. Pranciškus.

I. Ką reiškia sekti Kristų?

„Kas seka Manimi, tas nevaikščioja tamsybėse", sako Kristus. Norint Kristų sekti, reikia visą gyvenimą, visus papročius taip tvarkyti, kad taptume Kristui panašūs: taip dirbti, melstis, kentėti, kaip Kristus dirbo, meldėsi, kentėjo; trokšti visų Kristaus dory-

bių: šventumo, nuolankumo, pamaldumo, gerumo, apsimarinimo ir kitų. Šv. Povilas, apaštalas, sako: „Apsivilkite Viešpačiu Jėzumi Kristumi“ (Rom. 14, 13). Tais žodžiais šv. Apaštalas ragina įsigyti visas Kristaus dorybes ir taip persiimti Jo dvasia, tartum mumyse gyventų pats V. Kristus.

II. Kiekvienas katalikas turi sekti Kristų

Kristus kiekvienam iš mūsų, kurie norime būti Jo mokiniais ir turėti su Juo dalį, sako: „Sek Mane, Aš esu Kelias, Tiesa ir Gyvenimas“. Kristus yra tiesiausias ir vienintelis kelias į dangų. Kristus mus visus maloniai kviečia pas save: „Eikite pas Mane visi, kurie vargstate ir esate apsunkinti, Aš jus atgaivinsiu“. Argi neverta klausyti tokių malonių žodžių to Vado, kuris Savo didžiausiems priešams galėjo pasakyti: „Kas gali Manyje parodyti nuodėmę?“ Argi galėtų nors vienas žemės vadas tai pasakyti? Kristus yra didžiausias mūsų geradaris. Kur mes būtume radę išsigelbėjimą iš pragaro nelaisvės, jeigu Jis nebūtų mūsų atpirkęs? Kristus pirmasis pramynė tuos takus, kuriais turime eiti, būtent, parodė kilniausį Savo

gyvenimo pavyzdį. Kristų sekti yra kilniausias ir garbingiausias tikslas, nes už tai Jis mums žada amžiną laimę, kurios iš mūsų niekas neatims.

III. Kaip tretininkas(ė) turi sekti Kristų?

Jeigu kiekvienas katalikas turi sekti Kristų, tą kilniausį Vadą, kuris Savo brangiausiu Krauju ir mirtimi ant Kryžiaus mus atpirko, tai juo labiau turi Jį sekti tretininkas(ė), kuris turi savo globėju tobuliausį Kristaus sekimo pavyzdį, šv. Pranciškų. Tretininkas(ė) Kristų turi sekti taip, kaip sekė Jį šv. Pranciškus, būtent, pagal tą Kristaus patarimą: „Kas nori sekti Mane, teima savo kryžių ir teseka Mane". Kristus nereikalauja didelių gabumų ir aukštos kilmės, bet liepia tik kantriai nešti kasdieninių vargų ir rūpesčių kryželius. Šv. Pranciškus siekė dar daugiau tobulybės ir maloniai pasekė kitais Išganytojo patariančiais žodžiais: „Jeigu nori būti tobulas, eik parduok ką turi, išdalink vargšams ir sek Mane". Šv. Pranciškus išsižadėjo visų jam tėvo siūlomų žemiškų gėrybių, o sau pasirinko didžiausį turtą — Kristų. Šv. Pranciš-

kus, norėdamas sekti Kristų, labai uoliai ir rūpestingai naudojosi reikalingomis priemonėmis: meile, malda, Kristaus kančios apmąstymu, nusižeminimu; mylėjo neturtą, kalbos suvaldymą ir t. t. Tomis visomis dvasinėmis priemonėmis šv. Pranciškus labai aukštai pakilo tobulybėje ir net savo kūnu tapo panašus Kristui, būtent, Kristus suteikė jam penkias Savo žaizdas, kurias išsinešiojo iki mirties. Norint Kristų gerai sekti, reikia kiekviename darbe, kalboje ir mąstyme visada savęs klausti: ką Kristus čia darytų, kaip kalbėtų ir ką mąstytų?

Brangus brolau, sesute, tretininke, argi, matydamas tokį malonų Kristaus kvietimą Jį sekti, tuos garbingus Kristaus sekimo vaisius ir taip tobulą ir kilnų to sekimo pavyzdį, šv. Pranciškų, gali palikti Jį nepasekęs? Jeigu iki šiol nesekei Kristaus pavyzdžiu, tai dabar atsiprašyk Išganytoją ir pasižadėk Jį nuo šios dienos ištikimai per visą savo gyvenimą sekti, o Dievas tau tikrai padės, ir pasieksi gausių ir amžinų to sekimo vaisių. Galėsi sakyti: „Dievas mano ir viskas mano“, kaip šv. Pranciškus sakydavo.

26. Mąstymas apie mirtį

I. Įžanga. Įsivaizduok, kad stovi prie mirštančio lovos arba ant kapo kranto ir atidžiai klausyk, ką tave mirtis pamokys: „Tebūna tau mirtis mokytoja“ (Sit mors pro doctore. S. August.).

II. Įžanga. Prašyk iš Viešpaties malonės tikrai atjausti ir suprasti mirties reikšmę.

I punktas

Kas yra mirtis?

Mirtis yra lyg tie laiptai, kurie perkelia mus iš šio gyvenimo į amžinybę. Ji atskiria mus nuo to pasaulio, kuriame niekonėra pastovaus, kuriame viskas žūva ir praeina, ir apgyvendina ten, kur amžinas ir nesikeičiąs gyvenimas.

Laimingas tas žmogus, kurs mirtį pažįsta ir supranta; jis mokės ją pasitikti, bet vargas tam, kurs maža apie ją težino arba nenori žinoti. Tokiam mirtis bus labai nemaloni ir karti. Tokį mirtis dažnai nustumia netikėtai nuo šio pasaulio džiaugsmų į amžiną pražūtį.

Tat, mylimas žmogau, nors trumpai sek ir mąstyk kartu su manim, ir aš tave pavedžiosiu po šį pasaulį, kuriame vien tik mirties dvasia viešpatauja. Mąstysime: mirtis neišvengiama; ji labai greit ateina; ji iš mūsų viską išplėš, ką pasaulis davė ar duoti galėjo, išskyrus gerus ir blogus darbus ir mirtis mūsų likimo išsprendėja.

1) Mirtis neišvengiama. Kad viskas pasauly miršta, žūva ir nyksta, mes kiekvienas matome ir girdime. Štai verkia lopšely kūdikėlis, motinėlė supa jį ir liūdi, nes jo balsely girdisi mirtis.

Štai klūpo sūnus prie tėvelio lovos, priima iš drebančių jo rankų paskutinį palaiminimą ir girdi žodžius, kuriuose aidi atėjusi mirtis.

Štai atsisveikina brolis su sesute, duoda jai savo išblyškusią ir šaltą ranką, kurios gyslose jau teka mirtis.

Štai nuaidėjo kanuolių šūviai, ir šimtai kančios balsų paskelbė, kad juos jau smaugia mirtis. Štai lekia gražus, baltas balandėlis, ir staiga į jį sulenda žiaurūs vanago nagai, kuriuose gyvena mirtis. Štai žydi

graži gėlelė, savo kvepėjimu visus vilioja ir traukia. Bet užeina audra, palaužia ją, ji vysta, juosta ir... už valandėlės jau jos vietoj besišypso tik mirtis...

Ir kur tik kreipsi akis, visur matai, kad mirtis lekia lyg įsiutęs viesulas, skindama vieną po kitos gyvybes. Mirsi tat ir tu, brangus žmogau, ir mirsi tik vieną syk: „Lemta žmogui tik vieną syk mirti“, sako Šv. R. Mirtis mums atidarys duris arba į dangų arba į pragarą. Tat labai svarbu tvarkingai ir dorai gyventi, nes pagal mūsų darbus mes būsim apgyvendinti arba amžinoj laimėj, arba amžinoj pražūty.

2) Mirtis greit ateina. Žmonės pasauly visada anksčiau miršta, negu jie tikisi. Ką reiškia žmogus, nors ir skaisčiausiame savo jaunystės žydėjime! Jis yra tik kibirkštėlė, kuri sužibėjusi greit užgęsta. Mūsų gyvybė, grožis, sveikata tai tik gražus, žvilgąs muilo burbulas, kurį vos tik papūsi, ir nebėr. O kiek žmogus mano gyventi, kiek jis sugalvoja visokių planų ir darbų nenujausdamas, kad mirtis jau jo gyvybės siūlą baigia nukirpti. O kiek baimės ir liūdesio turi tas, kurį mirtis netikėtai užklumpa.

Dar, dar valandėlės jis prašo palaukti, bet veltui. Tat budėk, žmogau! „Atmink, žmogau, nes mirtis nelaukia“, sako Šv. Raštas.

II punktas

Mirties pasekmės

Tarp mirties ir tavęs tik vienas žingsnelis. („Uno tantum gradu ego morsque dividimur“ — I. Reg. 20, 3).

Ir pats gyvenimas nėra kas nors kita, kaip tik kova prieš mirtį. Ir valgis, ir apdaras, ir miegas yra tik tam, kad atsispirtumėm prieš mirtį. Kiekvienas plakimas tavo širdies daro spragą tavo gyvenime ir artina tave prie mirties. Tat kam prisirišti taip prie šio žemiškojo pasaulio, kuris, išskyrus skausmą ir kančias, nieko kito neduoda. Kodėl tiek mažai rūpinamasi amžinybe, į kurią mes lėkte lekiame? Tik pamąstyk, žmogau, kad tau ten teks gyventi per amžių amžius. Gyventi skausme ar džiaugsme.

Tat, brangus žmogau, argi gali tu taip gyventi lyg tas neprotingas gyvulys, kurs savo ateitimi nesirūpina? Ar tu savo sielą

šio pasaulio dalykams paaukosi, kurie, kaip matei, tau tik trumpai minutėlei paskolinti yra? Panaudok juos tat savo išganymui, o ne pražūčiai.

Ir kiek yra pasauly žmonių, kurie per visas dienas ir naktis skęsta lėbavimuose ir ištvirkime. Kiek yra tokių, kurie per visą amžių renka pinigus ir turtus, parduodami už juos savo sąžinę. Bet nežino, kad mirtis, lyg tas slaptas vagis, jau jo prieangy stovi, kuris greit išvogs visa, ką tiktai jis per savo gyvenimą krovė, taupė, brangino. Išvogs kartu ir jo gyvybę. Tat ką reikš tau žmogau, jei tu ir visą pasaulį įsigytum, o savo sielą pražudytum! Ką reikštų, pagalvok!

Daug buvo pasauly žmonių, kurie viską matė, visko turėjo, viską pergyveno. Bet kai pažvelgė jiems mirtis į akis, ką jie pasakė: „Tuštybių tuštybė ir viskas tuštybė, išskyrus mylėti Viešpatį ir Jam vienam tarnauti".

„Palaimintas tas žmogus, kuris savo mirties valandą visada prieš akis turi ir kasdien save paruošia mirčiai" (Sek. Kr. I k. 1 d. n. 3).

Tvarkyk tat, mylimas tretininke, savo gyvenimą, susitaikink su Dievu, nes mirtis yra momentas (akimirksnis), ant kurio kabo amžinybė.

Rytą keldamas, vakarą guldamas padaryk sąžinės sąskaitą, nes nežinai nei dienos nei valandos, kada mirtis užpuls tave. Budėk, mylimas tretininke! O aš tikiu, kad tada tavo gyvenimo pabaiga bus laiminga!..

Išvada

Baigdamas mąstyti, padaryk pasiryžimą niekad nerizikuoti ir nežaisti savo brangiu gyvenimu. Prašyk Aukščiausį malonės sulaukti laimingai savo mirties valandos.

27. Artimo meilė

„Mylimiausieji, mylėkite vieni kitus, nes meilė yra iš Dievo" (I. Jo. 4, 7).

„Mylimiausieji, mylėkime vieni kitus". Tai krikščionybės tikras, šventas dangiškos religijos šūkis. „Aš jums duodu naują įsakymą, mylėti viens kitą, kaip aš jus mylėjau. Iš to visi pažins, kad jūs mano mokiniai, jei turėsit kits kito meilę", sako Kristus.

Kaip Jėzus mane mylėjo? Jis pats save atidavė dėl manęs, pasiaukodamas dangiškojo Tėvo teisybei; Jis pasiėmė mano nuodėmių kaltes, mano skolą. Nepriverstas iškentėjo už mane neapsakomas kančias ir vargus ir mirė ant kryžiaus. Savo mirties aukai atminti, Jis įsteigė Švenčiausiąjį Altoriaus Sakramentą, iš meilės su mumis nuolat pasilikdamas.

Jėzus man davė artimo meilės įsakymą: „Mylėsi savo artimą, kaip pats save". O kaip aš pats save myliu? Ar myliu save tik retkarčiais, šaltai? Ne, aš myliu save ištvermingai, karšta meile. Taip pats save mylėdamas, turiu ir artimą lygiai mylėti.

Artimo meilės pagrindas yra Dievo Meilė. Krikščioniška artimo meilė yra iš Dievo. Artimą reikia mylėti Dievuje ir dėl Dievo. Savo brolyje turiu matyti Sutvėrėjo panašumą, Kristaus krauju atpirktą ir turintį dangaus karalystės ir amžinosios garbės paveldėjimo teisę.

Yra tretininkų, mylinčių tik tuos, kurie juos brangina, darančių gera tik tiems, iš kurių jie tikisi susilauksią užmokesčio „Jei jūs mylite tuos, kurie jums gera daro", kal-

ba Išganytojas, „kokį turite užmokestį? Argi ir muitininkai tai nedaro? Ir jei jūs rodote prielankumo tik tiems, kurie vadinasi jūsų broliais, ką jūs daugiau darote už pagonis?“ Yra tretininkų, kurie myli tik tuos, kurie jiems giminingi. Jie, pasitenkindami siauromis kūno ir kraujo ribomis, nė kiek nesupranta Dievo meilės. Jei Dievas mylėtų tik tuos, kurie jam giminingi — vargšė būtų žmonija. Ir kaip tada su manimi? Meilė tik reikalauja, kad artimuosius labiau mylėtume, kaip visai svetimus. Didesnės mūsų meilės verti tėvai, broliai, sesers, giminės, geradariai. Ypač vargšus turime mylėti, tiesdami jiems pagalbos ranką. Turime nekęst nedorybių, bet mylėt žmones. Mums kartais atrodo, kad tai sunku padaryti, tačiau yra galima; to reikalauja teisinga tvarka, to nori pats Dievas. Juk dangiškasis Tėvas „leidžia saulei užtekėti ant gerųjų ir piktųjų ir siunčia lietų ant teisiųjų ir neteisiųjų“.

Šv. Povilas sako: „Meilė yra kantri, maloninga. Meilė nepavydi, nesipučia. Ji yra nesididžiuojanti; neieško, kas jos yra, nesusierzina, neįtaria piktume, nesidžiaugia neteisybe, džiaugiasi gi tiesa; viską nuken-

čia, viską tiki, viską pakelia. Meilė niekada nepaliauja". Pabandykim ir mes taip mylėti. Matome, kad iš mūsų reikalaujama darbų: „Mieli vaikeliai, nemylėkite vien žodžiu ar liežuviu, bet darbu, tiesa", sako šv. Jonas. Dievas ne kitaip pamilo, taip Jis ir tebemyli. Mes esame Dievo sekėjai, mylimiausieji Jo vaikai. Todėl panašiai turime artimą mylėti, kaip Kristus mus pamilo. Jis „pats save davė už mus Dievui atnašą ir auką meiliam kvapui" (Efez. 5, 1).

„Šv. Pranciškus net gyvulius ir paukščius mylėjo. Pamatęs nešant avinėlį piauti, stengdavosi jį iš šeimininko rankų išgauti, nupirkdamas ir į pievą paleisdamas. Jis sakė pamokslus paukšteliams, kad jie savo Sutvėrėją garbintų. Paukščiai jį būriais sekiodavo ir skambiais balsais Dievą garbindavo. Taigi, argi neverta mums tuo labiau mylėti artimą, atleisti jam mums padarytus įžeidimus. Kaip iki šiol mes mylėjom savo artimą?

Meilės dvasia, uždek mano širdį, kad galėčiau būti panašus į anuos pirmųjų amžių krikščionis, apie kuriuos stabmeldžiai stebėdamiesi kalbėjo sakydami: „Žiūrėkite, kaip viens kitą myli!"

28. Artimo meilė
(Tęsinys)

Persikelkime mintimi į Palestinos žemę, prisiminkime Kristaus laikus, žiūrėkime, kaip gailestingas samarietis artinasi prie vargšo žmogaus, paima jį ir neša, visai nežiūrėdamas, kokios jis tautos.

Stokime Dievo akivaizdoje ir prašykime šviesos, kad aiškiai galėtume suprasti, kaip turime mylėti savo artimą.

I. Artimo meilės įsakymas

„Tai mano įsakymas, kad mylėtumėte kits kitą, kaip aš jus mylėjau“ (Jon. 15, 12). Įsigilinkime į šiuos Jėzaus žodžius, pasakytus paskutinėje kalboje. Nesenai prieš tai šį įsakymą Jėzus pavadino „nauju įsakymu“, nes atėjęs į šį pasaulį jo nerado žmonių širdyse. Jėzus šį įsakymą pavadino nauju dėl jo tobulumo, dėl tampraus ryšio tarp Dievo ir artimo meilės; pagaliau, dėl naujo vykdymo būdo, kurį Jis pats davė, liepdamas mylėti vienas kitą pagal jo duotąjį pavyzdį: „Kad mylėtumėte kits kitą, kaip aš jus mylėjau“ (Jon. 15, 12).

Toliau šį įsakymą pavadina savo įsakymu: „Tai mano įsakymas“, nes, nepaprastai mylėdamas, norėjo mūsų meilę sulyginti su savąja. Pavadina savo įsakymu, nes nori pažymėti, kad tie, kurie Jį myli, negali parodyti Jam geresnės meilės, kaip mylėdami savo artimą taip, kaip Jis mylėjo.

Išganytojas artimo meilę pavadino įsakymu, šventa pareiga, kurią visiems savo naujos religijos išpažintojams yra uždėjęs, ir kurios visi lygiai, kaip aukščiausiojo Dievo meilės įsakymo, turi laikytis. Tačiau mažai kas tinkamai supranta šiuos žodžius, o dar rečiau jų laikosi. Artimo meilė nėra koks patarimas, kurio galima laikytis arba nesilaikyti. Dar labiau jis nėra dviejų širdžių pamėgimas, išplaukiąs iš prigimties patraukimo, dėkingumo ar kito jausmo. Dažnai myli vienas antrą dėl to, kad jis patinka savo elgesiu, kalba ir visais savo judesiais. Kūno gražumas ir didelės dvasios dovanos patraukia ir pririša prie asmens, ir pirmosios draugiškumo kibirkštys tampa galinga aistra. Argi tai yra krikščioniškoji meilė, apie kurią Kristus taip dažnai kalbėjo? Visai ne. Šitas dviejų širdžių susiartini-

mas visiškai skiriasi nuo tikrosios artimo meilės. Jis remiasi vien išviršiniais, matomais dalykais ir apima tik kai kuriuos žmones. Jis yra laikinas ir keičiasi, kaip keičiasi visi laikinieji dalykai. Krikščioniška artimo meilė nėra koks prigimties vieno prie kito patraukimas, bet yra šventas Dievo įsakymas, apimąs visus žmones, nežiūrint ar jie mums patinka ar ne. Kas gi tat yra krikščioniškoji meilė? Klausykime, ką sako Viešpats: „Mylėsi Viešpatį savo Dievą visa savo širdimi, visa siela ir visa savo mintimi...“ Antras jam panašus: „Mylėsi savo artimą, kaip patį save“. Taigi, pirmiausia turime mylėti Dievą, o visa kita mylėti tik dėl Dievo. Aukštesnio ir didesnio kaip Dievo meilė nieko nėra. Jokia mintis, joks noras, joks prisirišimas negali mumyse kilti, kuris nebūtų Dievo meilės apšviestas ir ja persisunkęs.

II. Artimo meilė praktikoje

Koks yra tikriausias būdas praktikuoti artimo meilę? Klausykime ir įsigilinkime į šiuos Jėzaus žodžius: „Pasilikite mano meilėje“ (Jon. 15, 9). Tie žodžiai reiškia: my-

lėkite mane; juo labiau mylėsite mane, tuo labiau padarysite savo širdį panašią į mano širdį, tuo labiau nugalėsite visas kliūtis, kurios kliudo tikrai ir nuoširdžiai mylėti savo artimą.

Tretininke, supratęs kas yra artimo meilė, žiūrėk dar, kaip ji turi būti vykdoma. Ir apie tai Kristus labai gražiai pamokė palyginime apie gailestingąjį samarietį. Šiame palyginime Kristus pirmiausia sako: „Vienas žmogus ėjo iš Jeruzalės į Jėriką. Jis pateko tarp galvažudžių. Tie jį apiplėšė ir, sužeidę jį, nuėjo sau, palikdami jį pusgyvį... Keleivis samarietis ėjo pro jį ir, jį pamatęs, buvo gailestingumo sujudintas“ (Luk. 10, 30). Koks buvo sužeistasis žmogus, kokios tautos, religijos, ar jis buvo turtingas ar vargšas, draugas ar priešas, Išganytojas nepasako. Jam tai nesvarbu. Taipgi ir samariečiui jis buvo nepažįstamas, jam tačiau užteko, kad rado jį nelaimėje, varge. Kiekvienas nelaimingas turi būti žmogui paties Dievo atsiųstas, kaip šv. Jonas Chrizostomas sako: „Jei tu pamatai reikalaujantį sielos ar kūno pagalbos, nesakyk sau: dėl ko jo kiti nesušelpė, bet kuo

greičiausia stenkis jam padėti. Jei tu rastum gatvėj pinigą, nesakysi sau: dėl ko jo vienas ar kitas nepaėmė, bet tuoj paimsi jį. Panašiai, pamatęs savo nelaimingą brolį, pamanyk, kad radai labai didelės vertės turtą, daug vertingesnį negu auksas" (Orat. 5 adv. Jud.).

Toliau Kristus sako: „Gailestingumo sujaudintas prisiartino prie jo". Samarietis nė nemanė suteikti jam tik išmaldą arba netrukus atsiųsti kokią pagalbą, bet pats tuojau griebėsi nelaimingąjį gelbėti. Asmeniška pagalba yra geriausias artimo meilės ženklas. Vienas antras centas nėra tikra krikščioniška išmalda. Nelaimingasis nori, kad jam kas parodytų meile plakančią širdį. Jis yra žmogus, turįs sielą, kurios nepaguodęs, neatgaivinęs, jo nelaimės nepašalinsi. Didžiausias nuliūdimas ir giliausias skausmas paprastai glūdi širdyje, ir tik meilės pilnos širdies gali būti pašalintas. Tie, kurie duodami išmaldą, gražiais žodžiais pakalbina vargšą, parodo, kad atjaučia jo vargą ir nori jam padėti.

Pagaliau Išganytojas sako: „Jis prisiartino, aprišo jo žaizdas, užpylęs aliejaus ir

vyno, užkėlė jį ant savo gyvulio". Gailestingasis samarietis mato vos gyvą žmogų. Jam nebaisu, jis nesibiauri svetimu, gulinčiu kraujuose žmogumi, bet nuplauna žaizdas, užpila gaivinančiu vynu ir alyva ir, suplėšęs savo rūbą, apriša jas. Jis gana ilgai užtrunka su juo, nesibijodamas nė baisios vietos, į kurią galvažudžiai vėl galėjo sugrįžti ir jį patį užmušti. Jis pasiruošęs savo gyvybę paaukoti, kad tik nelaimingąjį artimą išgelbėtų

Taip ir mes, tretininkai, pasiryžkime išrauti iš savo širdies ydą, priešingą broliškai meilei, kurią dabar suradome. Ypač saugokimės žodžiais užgauti savo artimą. Kiekvienam žmogui labai svarbu įsigyti artimo meilės dorybę, bet tuo labiau tau, tretininkui(ei), kurs esi pasirinkęs neturto, artimo meilės, šv. Pranciškaus tobulybės kelią.

Meilės darbai, pasiaukojimas, pagalba kitiems yra meilės vaisius. Ką padarėme ir ką dar turime padaryti šioje srityje?

„Niekam nieko kito nebūkite skolingi, kaip tik kad kits kitą mylėtumėte; nes kas artimą myli, tas įvykins įstatymą" (Rom. 12, 8).

29. Apie gailestingus darbus

Įsivaizduok Išganytoją, sakantį žmonėms pamokslą. Klausyk Jo žodžių: „Darykite sau prietelių..., kad mirus priimtų jus į amžinas padangtes“ (Luko 16, 9).

Prašyk V. Dievą malonės, kad suprastum gailestingų ir gerų darbų reikalingumą.

1. Po mirties galės mums padėti vien tik geri, gailestingi darbai

Vienas žmogus turėjo tris draugus. Vieną draugą jis mylėjo labiausia ir prie jo buvo prisirišęs visa širdimi. Antrą draugą jis ne taip labai mylėjo, ir trečią — visų mažiausia. Štai vieną dieną buvo jis įskųstas teisėjui. Bijodamas žiauraus teisėjo sprendimo, prašo jis draugą, kurį labiausia mylėjo, eiti kartu pas teisėją ir jį teisinti. Bet šis draugas atsisakė. Tuomet jis kreipėsi į antrąjį savo draugą. Šis draugas palydėjo jį iki teismo durų ir, išsigandęs teisėjo, grįžo atgal. Tik trečiasis draugas, kurį mažiausia mylėjo, kurį buvo lyg ir užmiršęs, ėjo su juo kartu pas teisėją ir jį teisino.

Gerasis tretininke, kiekvienas žmogus šioje žemėje turi tris draugus. Pirmasis draugas, kurį žmogus labiausia myli, prie kurio visa širdimi prisiriša, tai yra turtas, pinigai. Bet šis draugas pirmiausia ir apleidžia. Vos spėjo žmogus numirti, o jau turtas, pinigai kuo greičiausia šalinasi nuo jo.

Antrasis draugas, kurį ne taip labai myli, tai giminės, artimieji, pažįstami žmonės. Jie palydi mirusį tik iki krašto duobės ir vėl grįžta kiekvienas sau.

Trečiasis draugas, kurį gal žmogus, gyvendamas čia žemėje, mažiausia myli, yra geri, gailestingi darbai. Tik geri, gailestingi darbai eina kartu su žmogaus siela pas dieviškąjį Teisėją ir liudija dėl teisingumo. Todėl ne veltui Išganytojas ir įspėja: „Darykite sau prietelių..., kad jums mirus priimtų jus į amžinas padangtes“ (Luko 16, 9). Mirdamas žmogus nieko negali su savimi pasiimti į karstą. Viską turi palikti, su viskuo, nori ar nenori, turi atsisveikinti. Vien tik geri, gailestingi darbai gali daug ką pagelbėti mirusio žmogaus sielai. Geri, gailestingi darbai yra lyg tas gerasis draugas, kuris eina pas teisėją ir išteisina apskųstąjį.

2. Išganytojas nori, kad mes darytume gerus, gailestingus darbus

Išganytojas sako: „Būkite gailestingi, kaip ir jūsų dangiškasis Tėvas yra gailestingas“. Mylėti vargšus, slaugyti ligonis ir šiaip atlikti įvairius gailestingumo darbus Išganytojas mus moko ne tik žodžiu, bet ir savo pavyzdžiu. Skaitydami šv. Evangeliją, ar nematome, kaip Jėzus glausdavo prie savo dieviškos širdies visus nelaiminguosius ir įvairių vargų prislėgtuosius. Visiems Jis šluostydavo skausmo ašaras. Tik prisiminkime prikeltą iš mirties vienturtį našlės sūnų, Jairo dukterį. Tik prisiminkime raupsuotųjų pagydymą ir visus kitus Jo stebuklus, o pamatysim, kad turime gražiausią gailestingumo pavyzdį.

Tai labai gerai suprato šventieji ir, gyvendami šioje žemėje, darydavo daug gerų, gailestingų darbų. Pav., nors ir šv. Pranciškus, mūsų tretininkų tėvas, kiek daug jis yra padaręs gerų, gailestingų darbų. Jis visą savo gyvenimą praleido, darydamas tik gerus, gailestingus darbus. Su kokiu uolumu šv. Pranciškus rinkdavo išmaldas ir jas paskui dalindavo vargšams! Su kokiu dideliu

malonumu jis slaugydavo raupsais sergančius ligonis! Šv. Vincentas Paulietis visą gyvenimą praleido, besidarbuodamas vargšų gerovei. Šv. Elžbieta, karalienė, buvo geriausia visų elgetų, vargšų motina.

Gerasis tretininke, ir tu pamilk gerus, gailestingus darbus. Apleisdamas šį pasaulį ir iškeliaudamas į amžinąjį, pasiimk su savimi visą glėbį gerų, gailestingų darbų. Neiškeliauk į amžinybę su tuščiomis rankomis. Todėl dabar, kol dar gyveni šioje žemėje, kiekvieną dienelę daryk gailestingus darbus. Gerasis tretininke, pereik šį žemiškąjį gyvenimą, kaip Išganytojas ir visi šventieji, tik gera darydamas. Tavo ranka tenebus sustingus elgetai sušelpti. Tavo ausis tenenusisuka nuo skurdžių jo dejavimų.

30. Apie elgetų šelpimą

Įsivaizduok Išganytoją, sakantį šiuos žodžius: „Kiek kartų jūs tai padarėte vienam šitų mažiausių brolių, man padarėte“ (Mat. 25, 40).

Prašyk Išganytoją, kad suteiktų malonės turėti gailestingą širdį ir mylėti elgetas.

1. Pažinkime kenčiančio vargą brolio asmenyje patį Kristų

Juk iš tikrųjų Kristus pasakė: „Kiek kartų jūs tai padarėte vienam iš šių mažiausiųjų brolių, man padarėte“ (Mat. 25, 40).

Vieną kartą šv. Martynas sutiko pusnuogį elgetą, kuris visas drebėjo nuo šalčio. Šv. Martynas perpiovė pusiau savo apsiaustą ir atidavė elgetai. Naktį per sapną pasirodė šv. Martynui Kristus, apsisiautęs su ta puse apsiausto, ir tarė prie jo esantiems angelams: „Šį apsiaustą man dovanojo Martynas“.

Pasakojama, kad ir šv. Elžbieta, karalienė, radusi ant gatvės ligonį elgetą, atvedė jį į rūmus ir paguldė karaliaus lovoje. Tarnai, tai pastebėję, bėgo pas karalių pasakyti, kad karalienė nudriskėlį gatvės elgetą paguldė jo lovoje. Karalius greičiausiai bėgo į kambarius, kad tą elgetą stačia galva išmestų pro langą. Atbėgo ir ką gi rado? Štai... jo lovoje begulįs nukryžiuotasis Kristus.

Šie pavyzdėliai, gerasis tretininke, aiškiai parodo, kad kenčiančio brolio asme-

nyje kenčia pats Kristus. Taip pat šie pavyzdėliai mums aiškiai rodo, kad Išganytojas be galo myli vargšus ir gausiai laimina tuos, kurie elgetomis rūpinasi. Turint tai galvoje, visai nenuostabu, kad šv. Pranciškus, šelpdamas vargšus, jausdavo didžiausią malonumą. Jis juk gerai suprasdavo, kad elgetai duodamoji išmalda yra duodama pačiam Kristui. Užtat šv. Pranciškui visai buvo nesunku atsisėsti tarp elgetų prie bažnyčios durų ir prašyti iš praeivių išmaldos. Taip jis, nemažai surinkęs, nė trupučiuko sau nepasilikdamas, viską išdalydavo elgetoms. Šv. Aloyzas, tas didelio kunigaikščio ir grafo sūnus, be galo jausdavosi laimingas, jei kada vienuolyno vyresnieji jį išleisdavo dalyti elgetoms išmaldos.

Mano gerasis tretininke, ir tu pamilk elgetas ir juos gausiai šelpk, kaip patį Kristų. Jeigu tu matytum Išganytoją, stovintį prie savo namų durų, prašantį išmaldos, argi drįstum Jį atstumti? Argi tu Jo nesušelptum? Mano gerasis, elgetos asmenyje tikrai pats Kristus stovi prie tavo namų durų ir, ištiesęs ranką, prašo: „Pasigailėk manęs alkano, pasigailėk manęs nuogo!“ To-

dėl ir pagalvok, mano gerasis, ar visuomet pagal išgalėjimą sušelpei elgetą? Ar elgetų nepaniekinai, ar skaudžiais žodžiais neatstūmei jų nuo savęs?

2. *Kristus pasmerkia visus tuos, kurie nenori šelpti elgetų*

Kristus pasmerkia visus tuos, kurių širdis kieta kaip akmuo, šalta kaip ledas. Labai smerkia tuos, kurie užsikemša savo ausis, kad negirdėtų graudaus vargšų skundo ir aimanavimo. „Tuomet Jis sakys ir tiems, kurie bus kairėje: Eikite šalin nuo manęs, prakeiktieji, į amžiną ugnį, prirengtą velniui ir jo angelams. Nes aš buvau išalkęs, ir jūs manęs nepavalgydinote; buvau ištroškęs, ir jūs manęs nepagirdėte; buvau nuogas, ir jūs manęs neapdengėte... Tuomet jie atsakys tardami: Viešpatie, kuomet Tave matėme alkaną, ar trokštantį, ar nuogą... ir Tau netarnavome? Ir iš tikrųjų sakau jums, kiek kartų tai nepadarėte vienam iš šių mažiausiųjų brolių, nė man nepadarėte. Ir eis šie į amžiną kančią“ (Mat. 25, 41—46). Todėl šelpkime, mylėkime elgetas, kad kartais paskutiniame Dievo teisme neišgirstu-

me tokio skaudaus priekaišto. Dievas laimina ir gausiai atlygina visiems tiems, kurie myli elgetas ir jais rūpinasi. Argi neskaitome Senojo Įstatymo Šv. Rašte apie našlę, kuri, pati didžiausiame neturte ir skurde būdama, maitino pranašą Eliją. Už tai Dievas jos maistą stebuklingai skalsino ir atgaivino jos mirusį sūnų. Argi nedidžiausias atsilyginimas iš Dievo pusės už pamaitinimą alkano žmogaus. Dažnų dažniausia Dievas gausiai laimina turinčius gailestingą širdį dar šioje žemėje, bet ypač jiems yra atlyginama po mirties. Išganytojas sako: „Jeigu kas iš jūsų paduos artimui stiklą vandens mano vardu, iš tikrųjų sakau, tas nepraras danguje savo užmokesčio“ (Mork. 9, 40).

Turtingieji yra įpareigoti šelpti neturtėlius. Pavyzdžiui, tėvas, siųsdamas keletą savo vaikų į tolimesnę mokyklą, duoda pinigus vyresniajam, kaip protingesniam. Duoda jam pinigus ne tuo tikslu, kad visus sau pasilaikytų, bet kad tinkamai aprūpintų ir jaunesnius savo brolius. Panašiai daro ir Dievas: „Jis duoda turtus turtingiesiems, kad jie protingai pasidalytų su neturtėliais“.

Paprastai karaliai ir kunigaikščiai palieka savo sostą pirmgimiams sūnums. Bet rašydami testamentą ir palikdami įpėdinystę pirmgimiams, neužmiršta juos paskatinti, kad neskriaustų savo jaunesniųjų brolių ir juos tinkamai aprūpintų. Turtingieji žmonės irgi yra Dievo pirmgimiai, kurie paveldėjo žemiškųjų turtų sostą. Bet taip pat ir jie yra įpareigoti neužmiršti mažesniųjų savo brolių, tai yra, elgetų, vargšų.

Dabar pagalvok, mano gerasis, ar tu visuomet su noru aukodavai elgetoms išlaikyti vieną kitą centelį, vieną kitą atliekamą duonos kąsnelį? Pasižadėk visuomet pagal išgalėjimą duoti kokią nors auką Šv. Vincento Pauliečio draugijai, kuri rūpinasi elgetomis. Esi turtingesnis, tai aukok daugiau. Jeigu esi nelabai pasiturįs, nesigėdyk suteikti nors ir mažutę auką. Tik prisimink Evangelijos našlę, kuri įmetė į aukų dėžutę mažutį pinigėlį. Kristus pasakė, kad toji našlė už visus daugiau aukojo. Mylimasis tretininke, jeigu pats būtum didelis neturtėlis ir nieko negalėtum aukoti elgetoms išlaikyti, tai pasistenk paguosti nors žodžiu. Jeigu neturi alkstan-

čiam nė mažiausio duonos kąsnelio, tai parodyk jam savo atvirą širdį, užjaučiančią, paguodžiančią širdį, o jau būsi tuomet suteikęs gausią auką.

31. Skaistybė

Prisirengimas

Pirmoje įžangoje nusižeminę stokime Dievo akivaizdoje. Maldingai prašykime šv. Dvasią, kad apšviestų mūsų protą, kad suprastume skaistybės kilnumą ir paleistuvystės biaurumą. Maldingai ir atidžiai sukalbėkime „Tėve mūsų...“

Antroje įžangoje įsivaizduokime šventą Pranciškų, skaistų jaunikaitį, apsivilkusį prastais rūbais, persijuosusį virve, karštai besimeldžiantį. Akys ir rankos pakeltos į dangų. Skaisčia šviesa apšviestas.

I punktas

Skaistybės vertė ir kilnumas

Daugelis neskiria skaistybės nuo nekaltybės. Esą tas pats. Bet toli gražu ne! Čia yra didelis skirtumas. Nekaltybė — skaistybės rūbas, kuris niekuomet žmogaus gyve-

nime nė jokiu paleistuvingu darbu nebuvo suteptas. Skaistumas tačiau yra dorybė, kuri pažaboja mūsų šlykščius geismus bei smagumus, kad mes jais ne daugiau naudotumės, kaip leidžia mūsų luomas. Jos bet kokiame luome pasireiškimo spindėjimas vadinasi skaistybė. Iš to, kas pasakyta, matome, kad nekaltybė yra aukščiausias, kilniausias skaistybės pasireiškimo laipsnis ir jos pagrindas.

Mūsų laikais nedaug kas begali girtis ir gerėtis nekaltybės dorybe. Tat bent nuoširdžiai branginkime ir saugokime savo luomui reikiamą skaistybę.

Skaistybės vertė didelė. Ji savyje jungia dvi karalijas: angelišką ir gyvulišką. Palygintas su angelu, tu turi nemirtingą sielą; su gyvuliu — kūną. Dabar labai reikšminga, kas tavyje paims sostą: dvasia ar kūnas, kitais žodžiais — angelas ar gyvulys? Neskaistybė labiausia pažemina ir supurvina dvasią, nes ją priverčia tarnauti žemiausiems kūno pageidimams. Jei tu taip paminsi dvasią — būsi pasauliui ir sau nedorybių nešėjas, būsi žemiausias iš visų vergų vergas. Neteksi laisvės. O laisvė žmogui šia-

me pasaulyje yra brangiausias daiktas. Jei gimei žmogumi, vadini save žmogumi, nori, kad kiti tave tokiu vadintų — gyvenk kaip žmogus! Tu kilniausias kūrinys čia žemėj! Tačiau tavo, to aukščiausio Dievo kūrinio, neskaistūs darbai padaro tave biauriausiu ir piktesniu net už neprotingus gyvulius. O tu, būdamas gražiausias ir mieliausias Dievo tvarinys, turėdamas protą ir valią, argi norėtum prilygti, arba net pralenkti, gyvulius savo nevaldomu paleistuvingumu. Jei nebūsi skaistus, būsi nedorų jausmų vergas, paniekinsi savo pašaukimo didybę. Kitos išeities nėra. Tat budėk! Rinkis geresniąją dalį.

Pažiūrėk rimtai į neskaistaus žmogaus veidą. Ką tenai pamatysi! Nustebsi jo keistumu, nenaturalumu. Mat, veide, lyg veidrody, atsimuša sielos ir kūno stovis. Jis atrodo, lyg neišmiegojęs, susiraukęs iš nekantrumo ir nervingumo, neramus, antakiai pamėlynavę, žvilgsnis sustingęs, netvirtas, nelinksmas, neatviras, draugų vengiąs, nemeilus — kažko jam trūksta. Ką gi jis prarado? O, jis daug prarado: tikrą nekaltą džiaugsmą, sąžinės ramybę, grožį ir vyriškumą. Jo kalbos šlykščios, nieko kilnaus, rimto jis ne-

kalba, nenori ir nebegali kalbėti. Tikras džiaugsmas yra Dievuje ir dvasioje, neskaistybėje jo net nė šešėlio nėra. Kažkas pasakė: „Nėra žemėje tokio malonumo, kuris taip greit praeitų, kaip geidulių patenkinimas, bet nėra tokio, kuris būtų taip pavojingas ir taip stipriai viliotų“. Neskaistus nebeturi jokios laisvės, jis nebegali mąstyti, ką nori, daryti, ką nori; visa jam įsako žemieji geiduliai. Štai, kaip supančioja milžino vyro valią ir protą tie liliputai (neužaugos) geismai!

Kai kam gal atrodo skaistybė lyg našta. Taip ji yra našta. Bet toji našta yra daug lengvesnė ir malonesnė už neskaistybės naštą, nes pirmoji neduoda kūnui tik trumpo malonumo; antroji, tą apgaulingą malonumą duodama, viską geresnio iš žmogaus atima. Skaistybė gi žmogui suteikia: proto tvirtumą, atminties aiškumą, tikrą grožį, kūno tvirtumą, pastovumą, pasitenkinimą.

Pagaliau, pagalvok, tretininke, jei tu, brolijai priklausydamas, nedorai gyveni, tai kaip gali norėti, kad pasauliečiai dorai gyventų. Pamanyk tik, jei visi žmonės pamintų skais-

tybę po kojų, kas būtų? Dievas tikrai kaip Sodomą ir Gomorą nubaustų mūsų žemę. Bet nė to nereiktų. Mes patys save dar skaudžiau nubaustume.

II punktas

Neskaistybės pasekmės

Paleistuvis nusideda Dievui. Paniekina šeštąjį ar devintąjį Dievo įsakymą. Neskaistuolis išstato savo sielą į rimtą pavojų amžinai pražūti.

Maldoje paleistuvis nebeturi bei nebemato naudos. Mat, jis tikisi, kad, patenkindamas geismus, viską turįs. Tai vargšelis! Nors jau nieko nebeturi, tačiau vaizduojasi viską turįs. Koks tat proto apakimas. Jis jau nebesimeldžia, nebeprašo Dievo nieko savo suvargusiam, gal būt ligotam kūnui ir sielai, kuri taip geidulių nukamuota, kad net nebepajėgia pakilti prie Dievo ir išmelsti sau reikalingų malonių.

Nemėgdamas maldos, nebelanko nė bažnyčios. Ką tenai beveiks? Ar išpažinties beeis, ar artinsis prie Dievo stalo? Dėl gėdos ir puikybės nenori išpažinti kunigui savo nedorų darbų; baimė ir nepasitikėjimas

atstumia neskaistųjį nuo klausyklos. Paskui, atbudus sąžinei, pažinus nuodėmės biaurumą, atsiranda nusiminimas bei nepasitikėjimas Dievo gailestingumu. Didelis pavojus visiškai nustoti religijos!

Jis — tarnas ne Dievo, savo didžiausio Geradario ir Sutvėrėjo, bet savųjų geismų. Koks Dievo ir sielos paniekinimas! Todėl Dievas atima iš tokio žmogaus savo malonę. O be Dievo malonės žmogus yra visiškai pražuvęs, lyg bejėgis akmuo krinta į bedugnę. Ką pats savo menkomis jėgomis padarysi? Jei Dievas nesaugos miesto, veltui budi jo sargas (Ps. 126).

Neskaistuolis, galima sakyti, žūva ne vienas, bet sykiu su tuo, su kuriuo nusidėjo. Taip, neskaistybė, lyg visa naikinanti liepsna, apima abu nusidėjėliu ir abu pražudo.

Kilniausias žemėje darbas yra išganyti savo ir kitų sielas. Neskaistuolis, pražudydamas savo ir kito sielą, padaro biauriausį ir niekšingiausį darbą. Kristus taiso vynuogyną, o jis, lyg vagis, plėšikas, jį viešai ardo.

Jis pasidaro įkyrus ir nepakenčiamas doriems žmonėms. Jis pilnas suktybių, me-

lagystės, šlykštumo — pragarą savy nešioja. Kiek nesantaikos, savižudysčių, vagysčių, skriaudų pasidaro dėl tos nedorybės — nesuskaitysi! Iš tų nuskriaustųjų ašarų pasidarytų nemaža upė. Kiek biauriausių ligų išsiplatina! Kiek į kalėjimus dėl jos patenka! Dažnai keikia savo nesusivaldymą, bet jau vėlu. Tat, apmąstyk, ką gauni iš skaistybės, ką prarandi paleistuvaudamas! Pasirink skaistybės dorybę ir rūpinkis tą gražųjį papuošalą — baltąją leliją nesuterštą išsaugoti iki mirties. Kaip lelija greit susitepa nuo mažiausių dulkelių, taip ir skaistybė. Tat, saugokis, kad nė mintimis jos niekada nesupurvintum.

Pabaigoje mąstymo nuoširdžiai dėkok Dievui, kad dar tebesi skaistus, nekaltas. Melsk taip pat Dievą, kad ligi karsto lentos išliktum skaistus.

Padaryk pasiryžimą, ypač šią dieną, vengti to, kas neskaistu, kas bent kiek užgauna tą švelniąją skaistybės gėlę.

Maldauk Dievą ir Nekalčiausiąją Panelę Mariją, kad padėtų pasiryžimus įvykdyti. Apgalvodamas sukalbėk „Tėve mūsų“ ir „Sveika Marija“.

32. Skaistybė
(Tęsinys)

I. Įžanga. Įsivaizduok skaistų jaunuolį. Jo akys linksmos, nekaltos. Meilės šypsena puošia jo veidą. Kuklus ir pamaldus, atsiklaupęs meldžiasi — tai tikras angelas. Dievo grožis ir meilė atsispindi jame.

II. Įžanga. Prašyk Dievo malonės, kad gerai suprastum, kaip labai vertina skaistybę Šv. Raštas ir Bažnyčios Tėvai bei šventieji.

I punktas

Mūsų Išganytojas, Jėzus Kristus, dar tebegyvendamas žemėje, mylėjo visus žmones dieviška meile, ypatingai gi jis mylėjo skaisčius žmones, jaunuolius, ypač mažus vaikelius. „Palaiminti nesuteptos širdies, nes jie matys Dievą“ (Mat. 5, 8). „Leiskite mažutėlius ir nedrauskite jiems ateiti pas mane, nes tokių dangaus karalystė“ (Mat. 19, 14). Pats Kristus ypatinga meile mylėjo skaistųjį jaunikaitį šv. Joną. Jam leido prisiglausti prie savo krūtinės; jam leido būti po kryžium su savo Motina šv. Marija, kurią ir pavedė jo globai.

Vienoje vietoje šv. Povilas taip prikaišioja neskaistuoliams: „Nes kaip davėte savo narius tarnauti paleistuvystei ir neteisybei dėl neteisybių, taip dabar duokit savo narius tarnauti teisybei dėl pasišventimo. Juk būdami nuodėmės vergais, jūs neklausėte teisybės. Kokį gi pelną turėjote tuomet iš to, ko dabar gėdžiatės? Nes tokių dalykų galas yra mirtis“ (Rom. 6, 19—21). Kitoje vietoje šv. Povilas išaukština kūną: „Venkite paleistuvystės! Kiekviena kita nuodėmė, kurią žmogus daro, yra ne kūne; kasgi paleistuvauja, nusideda kūnui. Ar jūs nežinote, kad jūsų nariai yra bažnyčia jumyse esančios šventosios Dvasios, kurią turite iš Dievo ir nebesate savo pačių? Nes jūs esate atpirkti didžia kaina. Garbinkite ir nešiokite Dievą savo kūne!“ (I Kor. 6, 18—20).

Skaistybę praradus jiems yra pavojus netekti dangaus karalystės: „Ar jūs nežinote, kad neteisingieji nepaveldės dangaus karalystės? Neklyskite: nei paleistuviai, nei stabų garbintojai, nei svetimoteriai, nei begėdžiai, nei vaikų darkytojai... nepaveldės dangaus karalystės“ (I Kor. 6, 9—10).

Skaistybės garbė Šv. Rašte tiesiog begalinė. Kokie karšti ir garbingi žodžiai plaukia iš šių Šv. Rašto eilučių. „O, kaipgi graži nesutepta giminė su skaistumu! Nes jos atmintis nemari ir ji žinoma pas Dievą ir pas žmones. Kuomet ji čia yra, žmonės ją sekioja, trokšta jos; kuomet ji pasitraukia — nuliūsta“ (Sap. 4, 1—2). Šv. Raštas liepia vengti draugystės su paleistuviais, liepia bėgti nuo jų, kad ir nepavojingose vietose: „Dabar gi parašiau jums nesusidėti, jei tas, kurs vadinasi brolis, tačiau paleistuvis, ar godus, ar stabų garbintojas, ar keiksmininkas... su tokiu nė nevalgykite“ (I Kor. 5, 11). Šv. Povilas nors ir nedraudžia vesti, bet labiau pataria mergystę, negu moterystę. „Nes aš noriu, kad jūs visi būtumėte, kaip aš pats; tačiau kiekvienas turi sau tikrą dovaną iš Dievo. Nevedusiems ir našlėms aš sakau: Gera jiems, jei jie taip pasilieka, kaip aš. Bet jei negali susilaikyti, teeina moterystėn; nes geriau yra ištekėti, ne kaip gašlumu degti“ (I Kor. 7, 7—9).

Tat, tretininke, kokiame luome esi, brangink tą brangiausią turtą — skaistumą, kurį Kristus taip išaukštino.

II punktas

1 papunktis. Ką sako Bažnyčios Tėvai apie skaistybę.

Tertulijonas taip giria skaistybę: „Skaistybė yra šviesiausias kiekvienos dorybės centras, kūnų kilnumas, lyčių papuošalas. Ja remiasi visoks šventumas, ji ruošia dirvą visokiam labui. Nors skaistybė tėra retai sutinkamas dalykas, o dar retesnis pilnoje tobulybėje, tačiau jos netrūksta šiame pasaulyje. Gal būt, kad laimingas prigimimas ar susivaldymas jai padeda paimti viršų žmoguje".

Šv. Atanazas dar labiau išaukština ją: „Susilaikymas yra jau kilni dorybė, bet skaistybė yra daug didingesnė, o jaunystė verta aukščiausios garbės... Skaistybe, tu nevystantis vainike! O, skaistybe, kuri išvengi mirties ir net pragaro, nes tavo kojos turi nemarumo. Po trumpos kovos gausus dėl tavęs atlyginimas. Laimingas, kurs suprato persigalėti šiame gyvenime. Jis gyvens amžinoje Jeruzalėje, jis džiūgaudamas vaikštinės su angelais ir su pranašais bei apaštalais džiaugsis ramybe".

Šv. Kiprijonas taip iškelia skaistybės grožį: „Susivaldymas duoda kūnui kilnumo, puošia papročius, pašvenčia gimines. Skaistybei nereikia jokio blizgučio, nes ji pati papuošalas. Ji ir padaro mus maloniais Viešpačiui! Ji mus tampriausiai jungia su Kristumi".

2 papunktis. Skaistybė ir šv. Pranciškus bei šv. Stanislovas Kostka.

Šv. Pranciškus taip buvo kuklus, jog net jo draugai jokio nepadoraus žodelio neišdrįsdavo ištarti jam girdint. Jei tai kada nors atsitikdavo, bematant jo veidas surimtėdavo, net žiaurus pasidarydavo, ir jis neatsakydavo nė vieno žodelio. Kartą jam draugas taip tarė: „Na, Pranai, ko taip stovi susimąstęs, bene vesti manai?" Tuokart Pranciškus, pakėlęs akis į žvaigždėtą dangų, atsiliepė: „Tikrai aš apie tai manau, tik mano sužieduotinė, kurią aš manau vesti, yra kilnesnė, turtingesnė ir gražesnė už visas mergaites, kurias tik pažįstu". Jis iš veido pažino tik dvi moteris: šv. Klarą ir Jokūbą de Septemsoliis. Mat, jis, kalbėdamas su moterimi, niekad į ją nežiūrėdavo. Užtat kartą jo brolis paklausė: „Dėl ko nė

sykio nepažvelgi į dievobaimingą dukrelę, kuri, tau kalbant, laiko į tave akis įsmeigusi". Jis atsakė: „Kas gi gali drįsti žiūrėti į Kristaus sužieduotinę?.." Mat, šv. Pranciškus kiekvieną dievobaimingą moterėlę vadino Kristaus sužieduotine, į kurią jam, kaip paprastam Kristaus tarnui, nevalia pažvelgti.

Šv. Stanislovas Kostka buvo tiesiog nekaltybės angelas. Vos tik jis išgirsdavo netikusias kalbas, jo veide pasireikšdavo pasibiaurėjimas, ir dažnai jis visiškai apalpdavo. Jo tėvas kartą, svečiams nepadoriai kalbant, pasakė: „Meskim, vyrai, apie tai kalbėti, nes mano mažasis Stanislovas susijaudins ir nuvirs nuo kėdės".

Taigi, tretininke, suprask skaistybės kilnumą, pamilk ir brangink ją. Saugok akis nuo biaurių vaizdų, ausis nuo šlykščių kalbų, mintis kreipk prie kilnių dalykų. Nuolat budėk, visad būk užsiėmęs kokiu nors darbu, kitaip priešai pergalės tave, nieko neveikiantį.

Pabaigoje mąstymo dėkok Dievui už malones, kurių pagalba tu ne kartą pergalėjai skaistybės priešus. Padaryk šiandien pasi-

marinimą poilsyje ir valgyje. Melsk Dievą, kad įvykdytum pasiryžimus, sukalbėdamas vieną poterėlį.

33. Skaistybė

(Tęsinys)

Pirmoje įžangoje įsivaizduok Jėzų Kristų, prie kurio krūtinės prisiglaudęs šv. Jonas. Kaip mielai Kristus glosto šv. Jono galvą. Aplinkui skaidri šviesa. Daugybė angeliukų skraido aplinkui ir gieda dangiškas giesmes, pritardami kanklių bei trimitų balsais.

Antroje įžangoje karštai melsk Dievą, kad gerai suprastum priežastis, vedančias į paleistuvystę, ir priemones skaistybei išsaugoti.

I punktas

Priežastys, traukiančios į paleistuvystę

1. Tinginystė. Tinginystė vadinama visų nuodėmių ir geidulių motina. Nieko neveikti žmogus negali, jis vis ką nors daro: gera arba bloga — kitos išeities nėra. Lengviau žmogui sunkiausius darbus dirbti, negu lovoje ištisas dienas gulėti nieko neveikiant.

„Žmogus gimė darbui, kaip paukštis skraidymui“, sako Šv. Raštas. Iš tikro, žmogus iš nuobodumo susirgtų arba numirtų, jei niekasjam neduotų kokio nors darbo. Mes džiaukimės tat, kad galime gera daryti — progų begalės. Žmogų, nieko neveikiantį, piktoji dvasia gundo, kad pataikautų geismams, skatina mąstyti apie jų patenkinimą. Jei žmogus greit nesigriebtų kokio nors darbo, geiduliai užimtų viršų — ir baigta. Skaistybė greit būtų pražudyta pirma mintimis, paskui ir darbais.

2. Smalsumas — pirmas žingsnis į pragarą. Daugelis per daug viską nori žinoti. Ar jam reikia, ar ne, jis klausinėja, žiūrinėja visur, lyg koks revizorius. Tokie žmonės labai paviršutiniški. Jie vis ieško naujenybių, nė į ką giliau nepažvelgia, neįsigilina. Toks neklauso kitų žmonių perspėjimų, pats nori viską ištirti. Skaistybės srityje smalsuolis tik gaudo akimis šlykščius vaizdus, ausimis biaurias kalbas. Paleistuvystės nuodai nesnaudžia: tuoj sukvailina smalsuolio galvelę, kuri, žinoma, pervėlai tesusipranta blogai bedaranti.

3. Kinai, teatrai, vakarai, šokiai taip pat yra skaistybės priešai. Juk, sako, reikia pa-

silinksminti bent valandėlę šioje „ašarų pakalnėje“. Taip, toks nepaklausys kitų išmintingesnių patarimų. Kaip jis čia dabar susilaikys, jei smalsumas užėmė jo proto ir valios sostą. Jei jau paprastam žmogui netiktų tokiam neišmintingam, tuščiagalviui būti, tuo labiau tretininkui, kuris turi vengti nepadorių vakarų, šokių ir gegužinių. Šokiais rimtam tretininkui verčiau visai neužsiimti. Ar gi tu, mielasis, nebegali jausti ir išreikšti savo vidujinio džiaugsmo kitokiu būdu, kaip tik lyg laukinis, gavęs kokią dovanėlę, šokinėdamas iš džiaugsmo? Pasakyk, rimtai pagalvojęs: taip, galiu, taip, užsiimsiu tik dorais žaidimais, padoriu dainavimu, gerų knygų skaitymu, malda bei kitais padoriais darbais. Nepasiduok laiko dvasiai, daryk savarankiškai apmąstydamas; neduokis nedorų draugų įkalbamas. Tikrai žinok: jei nevengsi pavojingų progų skaistybei prarasti — neišliksi skaistus, gali daryti nors ir tūkstančius tvirčiausių pasiryžimų, skaityti gražiausias asketinio turinio knygas, net jei karščiausiai melsies į Dievą.

„Kas pavojų myli, nuo jo žūva“, sako Šv. Raštas.

4. Svaiginimasis, kuris jau ir sveikatos atžvilgiu, ypač nesubrendusiems, yra labai kenksmingas, dar, gal būt, kenksmingesnis skaistybei. Mat, žmogus, aptemdęs nuodais savo protą ir suerzinęs geidulius, nebežino, ką bedaręs. Kokias kvailybes jis kalba, kokias nedorybes daro, visa jam atrodo gera. Geiduliai nebekontroliuojami, proto ir valios nebetvardomi, pakelia savo galvą ir tą „didvyrį“, kaip įgėręs mėgsta vadintis, įstumia į purvus ir paskandina.

5. Draugavimasis, ypač su kitos lyties asmenimis, retai pasilieka nekaltas. Iš pradžios viskas atrodo kilnu, nekalta, bet žemoji prigimtis laukia tik progos atbusti, ir, jei tik draugystės nepertraukiame, tikrai lieka rimtas pavojus prarasti skaistybę.

6. Mados. Vienas prancūzas yra pasakęs, kad kvailiai madas išranda, o protingieji jas seka. Iš tikro, žmonėse jau tokia nuomonė, kad tas, kuris nesivaiko madų, esąs nuo kultūros atsilikęs, pasenęs žmogus, davatka, kvailys... Ir ne visai rimtas žmogus, nenorėdamas būti tokiu vardu pavadintas, dažnai pasiduoda madoms už nosies vedžioti. Nepadorios moterų mados daug žmo-

nių sugadina ir įstumia į nuodėmę. Todėl nenorėdamas likti mados auka, saugokis per daug jomis domėtis ir jas mėgti.

7. Knygos, laikraščiai, nepadorūs laiškai, atvirukai taip pat labai svarbu šiame dalyke. Jei tu skaitysi romanus, gėrėsies šlykščiais vaizdais, kaip gi išliksi skaistus? Kas prie smalos darbuojasi, tas, nors kažkaip saugotųsi, vis tik susitepa!

Pasiryžk: jei ką tik nepadoraus knygoje, laiške, atviruke... rasi, draskysi tuojau ir mesi į ugnį. Šalin tą nuodingąją gyvatę! Man nereikia tokio nepadoraus ir kvailo meno, tokio draugo, kuris šlykščius laiškus rašo, nes tikras menas nekelia sieloj nieko nepadoraus, tikras draugas turi būti Dievo ir rimtų žmonių draugas. Čia, tretininke, išsikalbėjimų, pasiteisinimų negali būti jokių. Saldieji nuodai pavojingesni už karčiuosius, nes šių pastarųjų žmonės nemėgsta ir neieško.

II punktas

Priemonės skaistybei išlaikyti

Jei vengsi priežasčių, vedančių į paleistuvystę, tas vengimas ir bus priemonės, padedančios skaistybę išlaikyti.

1. Venk blogos draugystės. Žodžiai paskatina, pavyzdžiai patraukia. Kaip tu, matydamas prieš save biauriai darančius, kalbančius, dainuojančius, liksi to nepaliestas? Klysti. Iš pradžių gal raudonuosi, pats neprisidėsi, gal būt, drausi, kad taip nekalbėtų, bet greit ir pats pradėsi abejingai į tai žiūrėti, paskui pamažu pritarti ir pagaliau nė nepasijutęs tapsi toks, kaip ir kiti ištvirkėliai, net jų vadas. Ispanų patarlė sako: „Jei draugausi su šunimis, pamažu išmoksi loti“. Bėk nuo blogo draugo, kaip nuo ugnies, nelauk, kol tau mirtinai įkąs, nes tuomet bus jau vėlu.

2. „Girtuoklystėje — paleistuvystė“, sako Šv. Raštas. Kur girtaujame, ten nedoros kalbos, juokavimai, ten ne vieta doram jaunuoliui, ypač tretininkui. Laikykis griežtos abstinencijos. Nors tave neišmintingu vadintų, negerk tų nuodų, kurie gali sielą ir kūną užmušti. Lengviau išsilaikyti visai negėrus, negu girtauti su saiku.

3. Negaišk nė valandėlės su pagundomis ir su jomis nesiderėk. Kilo pagunda, nukreipk mintis prie kokio nors darbo, pradėk melstis, dainuok, tik negalvok apie pagundą.

4. Valdyk akis. „Geriau viena akimi įeiti į dangaus karalystę, negu su abiem į pragarą“, sako Šv. Raštas. Eidamas gatve, būdamas vakarėly, ypač bažnyčioje, nesižvalgyk be reikalo. Pamatęs ką neskaistaus, ar šiaip ką pavojingo, negaišuodamas nukreipk akis nuo to dalyko ir mąstyk, ką tau dabar reikia daryti, ką toliau darysi, kur eini, kame esi. Pripratink akis klausyti valios įsakymų, pav., šiandien nežiūrėsiu į krautuves, mišką, upę, įdomų paveikslą, rūbą, kitos lyties veidą. To laikykis kuo griežčiausiai. Akys, taip valdomos, liks visiškai paklusnios valiai, ir tu, reikalui esant, galėsi jas visai lengvai priversti nežiūrėti į ką nors pavojinga ir žiūrėti į tai, kas dora, gražu, naudinga.

5. Marinimasis. Pratink savo kūną prie mažų nemalonumų, nepatogumų, pav., labai ištroškęs ir galėdamas lengvai atsigerti, negerk, palauk kelias minutes, gavęs įdomų laišką, knygą, paveikslą, nežiūrėk tuoj, bet prisiversk į tai vėliau pažiūrėti. Pasninkus tam tikromis dienomis užsidėk ir tvirtai iki smulkmenų išlaikyk. Gulėk kokią naktį kietoj lovoj, be pagalvio, sutrumpink miegą,

pailgink maldą ir pan. Tokiu būdu dvasia valdysi kūną, ir kūnas bus jai visur klusnus.

6. „Melskitės, kad neįpultumėt į pagundą" (Mat. 26, 41). „Be manęs jūs nieko negalite padaryti". „Ko prašysite Tėvą mano vardu, duos jums", tai Kristaus žodžiai. Skaistybei išlaikyti ypač reikalinga Dievo pagalba, vienas pats žmogus per silpnas be tos pagalbos pagundoms nugalėti. Ir kaip tu gali, neprašydamas ir paniekindamas Dievo malonę, išeiti nugalėtoju? Tretininkas ypač turi melstis į šv. Pranciškų, kad jis išprašytų Dievą stiprybės ir kantrumo kovoje prieš skaistybės priešus.

Nuolat būk pasirengęs kovoti. Ne laikas pradėti kovą, kada jau priešas užpuola ir įsitvirtina. Budėk nuolat, tretininke, sek savo globėjo šv. Pranciškaus pėdomis, gal būt, greit ir tavo siela, lyg mėlsvas drugelis, nulėks į dangų linksmintis ir džiaugtis kartu su Jėzumi, Marija, šventuoju Pranciškum ir kitais šventaisiais ir išrinktaisiais per amžius.

Pabaigoje mąstymo dėkok Dievui ir šv. Pranciškui, sukalbėdamas tris „Tėve mūsų". Pasiryžk tvirtai vengti progų ir pavojų skais-

tybei prarasti, naudotis priemonėmis jos priešams nugalėti. Pamąstyk, ką šiandien dirbsi, kur eisi, kokios progos būtų skaistybei sutvirtinti ir prarasti.

Pavesk Dievui visus savo pasiryžimus, džiaugsmus ir nuliūdimus.

34. Pasiruošimas prie Šventos Komunijos

I. Įsivaizduok, stovįs prieš Nukryžiuotąjį Jėzų ir tark: „Dieve, esu silpnas sutvėrimas, padėk man atlikti šį mąstymą".

Prašyk šv. Dvasios šviesos tardamas: „Šv. Dvasia, apšviesk mano protą, kad gerai supratęs, ką mąstysiu, tinkamai pasiruoščiau šventai Komunijai".

„Jei nori, kad tave aplankyčiau ir tavyje gyvenčiau, išmesk senąjį raugą (Kor. 5, 7) ir apvalyk savo širdies gyvenimą" (Kr. Sek. 352 p.).

Todėl tretininke, būdamas žemės dulkė, atsimink, kaip stropiai turi pasiruošti, kad galėtum tinkamai priimti taip didį, šventą ir beribį Dievą. Kaip turi būti šventas ir nesuteptas tavo liežuvis, kuris paliečia Galybių Dievą; kaip turi būti gryna, nesutepta

ir šventa tavo siela, į kurią ateina gyventi viešpačių Viešpats. Jei, laukdamas brangaus svečio, rūpinies gražiai jį priimti: iššluoji savo namus, išdulkini visas kertes, vėdini kambarį, išbarstai takus, statai ir puoši „garbės vartus“, tai pamąstyk, su kokia nuotaika ir pasiruošimu tu turi laukti atvykstant paties Dievo. Tavo širdis turi būti išpuošta ir skaisti; ji turi degti Dievo meilės ugnimi, ji turi būti pasiruošusi ir išsiilgusi savo Viešpaties Dievo. Vargas tau, tretininke, jei Jis tavo namus rastų apleistus, jei Jo sostas — tavo širdis būtų pilna dulkių: suteršta nuodėmėmis ir paskendusi ydose.

Viešpats Jėzus maloniai lankosi ir džiaugsmingai pasilieka tik savo ištikimuose. Jam neištikimi yra visi tie, kurie gyvena sunkiose nuodėmėse. Tokiuose šventųjų Šventasis gyventi negali: ten gyvena piktoji dvasia, t. y. amžinoji tavo sielos žudytoja. Todėl, brolau, sesute, besiartinant prie Dievo stalo, tavo siela turi būti visai laisva nuo sunkių nuodėmių. Ji turi jų visai neapkęsti ir, kiek galima, saugotis mažų nusikaltimų.

Dėl to pamąstyk, ar visuomet eidavai prie Dievo stalo su gryna širdimi, ar nepriėmei kada nors šventvagiškai Komunijos? Ar stengeis dėl Jo dorybėmis papuošti savo širdį?

II. Kas pas tave ateina? Kaip ateina? Kodėl ateina? Prie ko ateina?

Brangus tretininke, ateina pas tave Jėzus Kristus, Dievo Sūnus, pasaulio Tvėrėjas, Išganytojas; ateina nusižeminęs, duonos pavidale; ateina tavęs apšviesti, pašvęsti, su tavim tvirtu ryšiu susijungti; ateina Galybių Viešpats prie tavęs vargšo, visai tos malonės neverto. O kaip tu priimi tą viešpačių Viešpatį, teisėjų Teisėją? Žinok, kad viena šventai priimta Komunija gali tave padaryti šventu, o vienas nevertas Švenčiausiojo priėmimas gali tave amžinai nugramzdinti į pragarą. Nes gali jau nebesulaukti laimingos dienos, kurioje galėtum su Juo susitaikinti ir ramiai pailsėti prie Jo gerosios Širdies...

Svarbiausias tavo prie Komunijos ėjimo tikslas turi būti Dievo meilės savo širdyje padauginimas ir tąja meile sielos sustiprėjimas. Su didžiausia tat meile priimk amžinosios Meilės šaltinį, o būsi laimingas.

Pabaigoje mąstymo žadink savyje tikėjimo, vilties ir meilės aktus. Tikėk, jog Šv. Sakramente yra pasislėpęs gyvas Viešpats Jėzus. Tas pats Jėzus, Kurs gimė iš Švenčiausios Mergelės Marijos, Kurs dėl mūs kentėjo ir mirė ant Kryžiaus. Kalbėkis su Jėzum ant Kryžiaus. Prašyk pasislėpusio Jėzaus Švenčiausiame Sakramente, kad padaugintų tavo tikėjimą; turėk viltį ir Juo pasitikėk. Jis, atėjęs nusidėjėlių ieškoti, neapleis nė tavęs vargšo. Tik melskis, atgailok, o Jis tave priglaus ir išgydys visas tavo sielos ligas.

„Ateikite prie manęs visi, kurie vargstate ir apsunkinti esate, ir Aš jus atgaivinsiu“ (Mat. 11, 28). Štai Jo žodžiai, kuriais Jis ir dabar iš Altoriaus Sakramento į tave kalba. Jo paklausyk.

35. Maldingumas

Maldingumas daugely atvejų blogai suprantamas, ir todėl kai kam jis esti pasityčiojimo priežastimi, kai kam neapykantos dalyku. Tačiau tikras maldingumas yra labai kilnus, gražus, brangintinas ir būtinai reikalingas.

Būti maldingam ir dėtis maldingu yra du labai skirtingi dalykai. Nuduotas maldingumas yra veidmainystė, daugiau ar mažiau apgaudinėjimas kitų, apgaudinėjimas paties savęs. Maldingumas yra tikra vertybė; jis remiasi gerai suprantamais santykiais tarp Dievo ir žmogaus. Jis stato mus prieš Dievą, kaip tvarinius prieš Sutvėrėją, vaikus prieš Tėvą, ir liepia mums manyti apie Dievą, kalbėti apie Jį ir elgtis taip, kaip tie santykiai reikalauja.

Iš tikro, maldingumas Dievui remiasi šiuo pagrindu: Dievas yra mano Sutvėrėjas, mano Viešpats, mano Tėvas, mano geradaris, mano viskas; Jį garbinti, Jam dėkoti, į Jį savo maldas siųsti, — yra mano gyvenimo uždavinys. Tat, mano siela, garbink Viešpatį, ir visa, kas manyje yra, tegarbina šventąjį Jo Vardą (Ps. 102, 1). Mes Dievą turime garbinti širdimi, t. y. ne vien jausmais arba skambančiais žodžiais, bet visa mūsų valia, pasiduodami Jo švenčiausiai Valiai. Tas mūsų elgesio suderinimas su garbinimu, kurį teikia mūsų širdis ir lūpos Dievui, ir sudaro maldingumo esmę; toji veiksmų ir širdies harmonija yra kiekvieno

maldingumo kertinis akmuo ir kiekvieno maldingumo papuošalas.

Tikrasis maldingumas neapsikrauna maldingais pratimais taip, kad būtini luomo reikalai ir šventos meilės pareigos turėtų nukęsti. Tikrasis maldingumas nesitenkina bendrauti su Dievu vien tik nuoširdžia malda; jis sugeba visiems darbams ir pareigoms duoti tokią dangišką kryptį, kurios dėka malda pasidaro nuolatinė (Plg. 1 Tes. 5, 17).

Tikrasis maldingumas nieko taip nesidrovi, kaip vien lūpomis garbinti Dievą. O kas gi yra arčiau tiesos, kaip maldingumas? Jis gerai supranta, kad Dievas yra dvasia ir kad Jis reikia garbinti deramu Jo dieviškai prigimčiai būdu, taigi dvasioje ir tiesoje (Jo. 4, 24).

Tikrasis maldingumas nesistengia blizgėti ir puoštis. Jis nenori atkreipti į save kitų akių, nenori statyti savęs parodon. Tiesa, jis atiduoda, kas Dievo, Dievui, nesigėdi nei maldos, nei maldai reikiamo susitelkimo bei nuotaikos, tačiau jis žino, kad Dievas žiūri ypač į širdį. Jis taip pat lengvai pasiduoda nuodėmklausio

ir kitų sielos vadų nurodymams ir patarimams.

Tikrasis maldingumas nėra apsiniaukęs, nes jis nuolat bendrauja su Dievu, Kurs yra šviesa, ir nėra jokios tamsybės (1 Jo. 1, 5). Dievas širdy, Dievas mintyse, Dievas lūpose; taikoj su Dievu, taikoj pats su savimi, — kaip jis galėtų būti niaurus, atgrasus, piktas? Jis turi būti kūdikiškas, paprastas, bet nesukasdienėjęs, neatšalęs, neapsipratęs su šventais dalykais.

Brangus tretininke, o kaip gi mes maldingumą suprantame? Ar Viešpats nepasakytų apie mus: „Šita tauta garbina mane lūpomis, jų gi širdis toli nuo manęs“ (Mork. 7, 6). Bet tu, tretininke, turi siekti tikro maldingumo, nes nieko nėra už jį naudingesnio.

Ar tu žinai, kas nuramina ir pakelia ne vieno apkrautą ir suvargusią dvasią, kas ne vienai visų apleistai sielai taip gausiai atlygina? Ogi ne kas kitas, kaip tik dangaus ilgesys ir troškimas, gaivinamas nuolatinės ir šventos maldos.

O, kiek naudos teikia tretininkui tikras maldingumas! Jis atšaldo degančius artimo

neapykanta, norą apkalbėti, kylančius barnius, pavydą.

Šv. Pranciškus meldžiasi visur ir visada, bet kartu pildo ir savo pareigas: sako pamokslus, atnaujina bažnyčias, elgetauja, ieško sau ir savo broliams maisto. Įsistebėk, tretininke, į savo vadą šv. Pranciškų ir daryk taip, kaip jis darė. Melskis ir kentėk!

Iš tikro, imkis maldingumo, atsidėjęs stenkis tapti maldingas ne tik bažnyčioje šv. Ražančių kalbėdamas, bet ir namie, tarp savo kaimynų gyvendamas, rodyk gerą pavyzdį, būk malonus, atėjus pykčiui susivaldąs; nepavydėk, neapkalbėk artimo.

Koks mano maldingumas? Gal aš tik bažnyčioje prieš Dievą puldinėju, lenkiuosi; gal tik ten Ražančių pamaldžiai kalbu ir nusilenkęs dūsauju, o namie, su kaimynais tikrą pragarą keliu: barniai, apkalbinėjimai, vaidai kasdienine duona virto? Bet aš turiu kasdien vis būti geresnis, vis daugiau ir daugiau kitiems būti geru pavyzdžiu, nes aš esu tretininkas.

O Viešpatie, atsiųsk maldingumo ir dievobaimingumo dvasios (Iz. 11, 2).

36. Šv. Angelas Sargas

„Štai aš siųsiu savo Angelą..., atsižvelk į jį ir klausyk jo balso“ (Iš 23, 20, 21).

Kas atskleis prieš mano akis uždangą, kuri slepia nuo manęs nežemiškus daiktus?

Pasiųstas yra dangaus kunigaikštis, kad mane globotų, kad būtų visados su manim, vaikščiotų visur su manim, lydėtų mane visuose mano keliuose. Iš tikro, koks begaliniškai geras yra Dievas man menkam tvariniui, kad Jis paveda mane vienai iš anų kilnių dvasių, stovinčių ties Jo sostu, kad ji būtų mano gyvenimo draugas ir gynėjas!

Toks yra katalikų Bažnyčios mokslas, kad Angelams yra skirta žmones saugoti. „Žiūrėkite“, sako Išganytojas, „kad nepaniekintumėte nė vieno iš šitų mažutėlių, nes sakau jums, jų Angelai danguje visuomet mato danguje esančiojo Tėvo veidą“ (Mat. 18, 10). Ta Angelų globa Dievas suteikė mums, žmonėms, prakilnią išganymo dovaną ir priemonę.

Nekalbant jau apie rūpestingumą, su kuriuo jie mus sergsti, be abejo, išganingos

įtakos daro žmogui jau pati mintis: aš esu visai arti dangaus dvasios. Tas artumas primena man mano paskyrimą; jis man liepia žiūrėti į šį gyvenimą, kaip į kelionę, o mano Angelas Sargas primena man mano tikslą — dangaus gyvenimą.

Tas artumas įkvėpia man drovumo ir pagarbos. Jei jau žymūs žmonės, turį aukštą dvasią ir doriškas ypatybes, savo asmeniu pajėgia mane palenkti susivaldyti, padoriai ir gražiai elgtis, tat tuo labiau mintis, kad su manim yra dangaus kunigaikštis, pajėgs mano elgesiams įkvėpti skaistumo, mano veiksmams orumo, mano maldai šventumo! Tas artumas primena man mano sielos vertę. Jis nuolat liudija neišsemiamą meilę mano Dievo, kuris man suteikia viską, kas tik gali mano išganymui padėti: negyvus tvarinius, protingas būtybes, savo dangiškus pasiuntinius.

Angelai rūpinasi visais žmonėmis: garbingais ir paprastaisiais, turtingais ir beturčiais, suaugusiais ir mažais ir net tokiais, kurie nėra to verti, kurie niekina jų patarnavimą ir pavyzdį. Koks nusižeminimo pavyzdys!

Angelai būna su mumis žemėje, o vis dėlto nepertraukia savo tarnystės prie Aukščiausiojo sosto. Koks stropumas tarnauti Dievui!

Angelai nesiliauja sergėti ir skatinti prie gero net piktus žmones ir nusidėjėlius, nes tokia Viešpaties valia. Todėl, koks jų klusnumas, koks kantrumas! Tas Angelų artumas primena mums, kad nebūtume jokiam žmogui suklupimo priežastimi, apskritai, kad nedarytume ko nors pikto: neapkalbėtume, nešmeižtume, nepavydėtume. Daryti kam nors pikta ar jį suvedžioti — ar tai ne̊ra tas pats, kas įžeisti jo šventą Angelą ir sukelti teisingą jo rūstybę?

Iš tikro, guodžianti mintis: prie manęs nuolat yra Dievo Angelas! Jis mato, ko man reikia; jis atstovauja mane prie Dievo, išmeldžia man malonių iš Dievo, kelia manyje geras mintis, padeda laiku pastebėti besiartinantį pavojų į piktą, įkvėpia man drąsos; esant pavojui, jis išskleidžia ant manęs savo globojančius sparnus, rūpinasi, kad aš neužsigaučiau kojos į akmenį (Plg. Ps. 90, 12); jis yra man parama, kai aš pradedu svyruoti, jis mane gaivina,

kai pavargstu gyvenimo kelionėje; jis man duoda patarimų, mane įspėja, guodžia; jis yra man vadovas, bičiulis, brolis.

Iš tikro, turininga tiesa: prie manęs nuolat yra Dievo Angelas! Tat jis yra liudininkas visko, ką kalbu, darau, — jis gryna dangaus dvasia. Argi aš turėčiau jį skriausti, nuo savęs pavaryti?

O tikėjimo dvasia, kodėl tu nesi manyje gyvesnė? Kodėl aš nematau dvasios akimis savo šventojo Angelo? Kodėl taip retai apie jį mąstau? Kodėl esu toks nejautrus jo geradarybėms? Kodėl aš jo įspėjimų neklausau? Kodėl jo patarimų nepriimu? Kodėl aš karštai nepasivedu jo globai? Kodėl man tiek maža terūpi, kad jis yra su manim? Kodėl aš nesilinksminu jo malonia draugyste? Kodėl nesišaukiu per jį prie Dievo? Kodėl aš nepasiskolinu iš jo sparnų arba nesiduodu jam nunešamas pas Dievo sostą?

Deja, brangus tretininke, mes nesistengiame žinoti apie tiesą ir šviesą ir netyrinėjame jos takų (Plg. Job. 24, 18). Dievo dovanos, rodos, mums menkos; mes beveik jų nepastebime, o apie jomis pasinaudojimą nebėra nė kalbos.

Nuo dabar, tretininke, kitoniškai elkis ir pažadink savo apsnūdusį, sukasdienėjusį tikėjimą. „Štai aš siunčiu savo Angelą“, sako Viešpats, „kad eitų pirm tavęs ir tave sergėtų kely ir vestų į vietą, kurią prirengiau. Atsižvelk į jį, klausyk jo balso ir nedrįsk jo paniekinti; nes nepaliksi be bausmės, jei nusidėsi“ (Iš. 23, 20—21).

Brangus tretininke, slidūs šio gyvenimo keliai; pasirenk! Priešai, kurie gresia tavo luomui, yra gausingi ir pikti: vargas vienam (Pam. 4, 10); pasirink sau talkininką!

Brangus tretininke, gyvenimo kelionė kas kartą vis rimtėja, ir dar daug ko turi pasiekti, todėl susirask ir laikykis savo palydovo. Dažnai pasivesk jo globai, melskis į jį, prašyk jo užtarimo prie Dievo. Paklausk savęs, kaip mylėjai Angelą Sargą iki šiol, ką ir kaip darbuojiesi jo akivaizdoje?

37. Pavasario žiedas ir mirties angelas...

(Mąstymas, skiriamas jauniems tretininkams)

Įsivaizduok žieduose skęstantį atsibudusį pavasarį. Štai saulutė beria tūkstančius gaivingų spindulių. Gamta atbunda. Gra-

žioje gamtoje matai rimtai besidarbuojantį jaunuolį.

Kaukianti audra laužo žalius medelius. Siaubingai verkia miškas. Per klonius ir kalnelius plaukia liūdnas varpų gaudimas. Užgeso širdis. Ją lydi. Duobė ir smėlio kapas ją pamirštamai atskiria nuo visų gyvųjų.

I. Atsimink Sutvėrėją savo jaunystės dienose! (Pam. 12, 1).

Nėra gražesnių dienų, saulėtesnių valandų, ugningiau liepsnojančios širdies, kilnesnių norų, didesnių troškimų, tvirtesnių pasiryžimų, didesnės valios, kaip jaunystės metu, jaunystės, kuri tik vieną kartą nuostabiai viliojančiu grožiu pražysta, jaunystės, kurią daugumas jaunimo taip blogai supranta! Tai geriausias sėjimo metas, dygimo metas, tai nesugrąžinamas gyvenimo pavasaris! Jaunystė! Jaunystė! Kaip nuostabiai ir žavinančiai skamba pats jaunystės žodis. Malonioji sesute ir mielas jaunuoli, tretininke, tau dabar tenka naudotis tuo gražiausiu ir neįvertinamai brangiausiu metu, kurio milijonai žmonių tau pavydi. Ar tu pagalvoji, ką reiškia jaunystė? Ką reiškia

būti jaunam, išdidžiai skleisti sparnus ir kilti į žvaigždėtas dangaus mėlynes? Ką reiškia būti jaunam? Būti jaunam reiškia ne tai, kad išgertumei džiaugsmo, smagumų, nuodėmių taurę, kurią tau gyvenimas patieks. Ne tai, kad ją prarastumei amžinajam gyvenimui, bet laimėtumei! Juk tai sukaupto darbo, vaisingo pasėlio, doro ir skaistaus subrendimo dienos — tai pasiruošimas kilniam uždaviniui, rimtam, doram senatvės gyvenimui. Tu jaunas, besišypsąs, lyg pražydęs pavasario žiedas, blaiviai žiūri gyveniman. Rimtai prie jo ruošiesi. Tavo širdis gaivalingai plaka, kraujas lyg ugnis gyslose verda, ir gal tau atrodo, kad prieš tave pasaulis galvą lenkia. Tačiau pasaulis tau patiekia du kelius. Rinkis! Vienas jų platus, patogus. Juomi keliauja didžiausios minios. Jis veda pražūtin. Antras siauras, akmenuotas, vargingas eiti. Juo maža kas eina. Bet kaip jie garbingai susikaupę, kaip jie karžygiškai neša gyvenimo naštą! Šis kelias veda į amžinai žydinčius pavasario sodnus, į naujus palaiminto gyvenimo rūmus. Rinkis, kol metas! Rinkis, bet neapsirik! Nebandyk klaidžioti blo-

gais — patogiais keliais, o tik jau paskui pasukti siauruoju takeliu. Viešpats nekenčia „plėšimo deginamoje aukoje“ (Iz. 61, 8). Tu esi Dievui! Tu turi čia žemėje Dievą garbinti, Jį gerbti, Jam tarnauti. Tai kilnus ir labai svarbus uždavinys! Tai rimta pareiga, gulinti ant visų Adomo vaikų. Niekas negali nuo tos pareigos pasitraukti. Tu esi keleivis. Dievui tarnauti, tai tavo artimasis tikslas, o paskutinysis — pats Dievas. Štai koks tavo paskyrimas. Labai svarbi mintis. Iš Dievo, Dievui, pas Dievą! Juo aukščiau, juo — geriau. Nesivėlink. Kiek naudos bus tau ir Aukščiausiajam, jei tu gražiausią, galingiausią jaunystę pašvęsi Mamonai — pasauliui, o žilą, bejėgę senatvę Dievui? Ar tai garbinga? Jei klydai, sugrįžk! Tavęs Dievas seniai jau laukia. Rinkis, ar džiaugsmo amžinybę, ar baisios kančios amžinybę. O amžinybe, amžinybe! Tu esi be jokio pasikeitimo: jokio laimės mažėjimo, jokio bausmės lengvėjimo! Todėl brangink ir įvertink jaunystės metą! Juk tos tavo dienos yra kaina amžinybei pirkti. Laikas, tai amžinybėn vedąs tiltas. Duok pasmerktajam laiko, ir jis išsigelbės; duok

šventajam laiko, o jis laimės aukštesnį danguje sostą. Atmink Sutvėrėją savo jaunystės dienose ir būsi amžinai laimingas! Ką pasėsi, tą ir piausi. Į tave su viltimi žiūri Bažnyčia ir Tėvynė. Iš tavęs jos daug ko laukia. Liepsnojančia, jauna širdimi ištikimai tarnauk Aukščiausiam nuo saulės patekėjimo iki jos nusileidimo.

II. Atsimink, kad mirtis nesivėlina (Ekl. 14, 12). O mirtie, kaip kartus tavo atsiminimas žmogui, kuris turi ramybės savo loby! (Ekl. 41, 1). Juodasis mirties angelas kasdieną iš gyvųjų tarpo ištraukia apie 100 tūkstančių plakančių širdžių. Kas valandą šimtai užmerkia akis amžinai. O samanoti, palinkę kryžiai ir nežinomi, apžėlę, pamiršti kapų kapai ką sako, ką kalba? Nuolat liūdnai gaudžia varpai. Žmonės krinta, lyg rudens metu vėjo draskomi, pageltę lapai. Mirties angelas vieši tarp mūsų. Jis ateina. Jis nepasivėlina nė sekundės. Visą žemės žvilgėjimą, putojantį džiaugsmą, pridengia tarytum kokiu juodu, šiurpulingu šydu. Viskas nutilsta, nurimsta; bėga, skuba žemiškojo gyvenimo diena. Nusiminę draugai pasitraukia. Taip,

mirtis ateina. Ne! Mes patys ją su savim nešiojame; dulkės esame ir į dulkes vėl sugrįžti turėsime! Kas tai pajėgs sulaikyti? Niekas! Žmogui skirta vieną kartą mirti. Ji ateina tik vieną vienintelį kartą. Slenkstis, per kurį turim žengti, o anapus — dangus ar pragaras. Ir nieko nėra pasauly teisingesnio ir tikresnio, kaip mirtis. Ji nesivėlina. O, nežinojimas, už kiekvieną žinojimą skaudesnis! Kur, kada ir kokiu būdu mirsiu? Nežinau; bet tikrai anksčiau ar vėliau bus viskas baigta. Jokio kelio, kurs atgal vestų, nėra! Jaunasis tretininke, ar tu pagalvoji, kad gali jaunas mirti? Labai gali tu kitąmet, o gali ir šį mėnesį mirti. Jei 36 milijonai miršta kasmet, 100 tūkstančių kasdien, 4.166 kas valanda, tai yra tikra, kad ir tu kada nors būsi to skaičiaus mažytė dalelė. Nemanyk ilgai gyvensiąs, nesiramink esąs jaunas. Kodėl negali mirti jaunas? Kodėl negali šią valandą, šią minutę? Juk mirtis ateina kaip vagis ir galvažudys. Atsimink, kad labai daug jaunuolių yra tarp anų 36 milijonų lavonų. Neabejotina, kad tarp jų ir tu ne vieną savo pažįstamąjį atrastum. O kiek užgeso ir užgęsta staigia mirtimi,

tu apie tai nė nepagalvoji? Pamąstyk! Tu jaunas, žydįs, šią valandą miršti. Mirtis ateina, jos ranka šalta. Sunkiai ji krinta, ir blakstienos merkiasi ant visados. Širdis sustoja plakusi. Tu gęsti, ir štai po valandėlės jau stingstąs šaltas lavonas. Lavonas be gyvybės ženklo. Mirtis jį apiplėšia, jį išskiria. Ji atiduoda kūną supūti, o sielą, jei gražiai gyveno, — Dievui. Kaip sapnas tu pranyksti nesugrįžtamai iš šio pasaulio. Jaunuoli, tu neturi bijoti mirties. Ji — kelias į naują gyvenimą. Sveikintina mirtis, nes ji atilsio vartai, kovos pabaiga, laimės slenkstis, išgelbėtoja, išvaduotoja. Todėl tik visada prie jos ruoškis. Būk pasiruošęs kas valanda. Ką darai, klausk, ką man tai padės amžinybei? Gyvenk, kaip reikalauja iš tavęs aukštieji idealai; tada tavo mirtis bus prisikėlimas naujam gyvenimui.

Brangi Viešpaties Akivaizdoje Jo šventųjų mirtis!

TURINYS

		pusl.
	Įžangos žodis	3
1.	Šv. Pranciškus įsteigia pirmąjį Ordeną	5
2.	Šv. Pranciškus ir antrasis Ordenas	12
3.	Šv. Pranciškus — įsteigėjas trečiojo Ordeno	18
4.	Tretininko juostelė	23
5.	Tretininko škaplieriai	27
6.	Šv. Pranciškus — švento džiaugsmo pavyzdys	30
7.	Šv. Pranciškus ir kryžius . . .	36
8.	Šv. Pranciškaus žaizdos . . .	42
9.	„Dievas mano ir viskas mano“ .	48
10.	Šv. Pranciškus pasirenka neturtą	54
11.	Šv. Pranciškaus neturtas ligoje ir mirties patale	57
12.	Šv. Pranciškus ir neturtas . . .	61
13.	Šv. Pranciškaus meilė Išganytojui	64
14.	Meilė mus jungia su Kristumi .	67
15.	Šv. Pranciškus — Kristaus kančios mylėtojas	69

16. Sv. Pranciškaus meilė prie Švenčiausiojo Sakramento 75
17. Šv. Pranciškus gamtos mylėtojas 80
18. Šv. Pranciškus gamtos mylėtojas (Tęsinys) 84
19. Šv. Pranciškaus nuolankumas . 88
20. Tretininkas ne žodžiais, bet darbais 95
21. Tretininkas ir spauda 100
22. Ko mus moko Išganytojo ašaros 107
23. Apkalbos, šmeižtai — tretininkui svetimi dalykai 112
24. Apkalbos, šmeižtai — tretininkui svetimi dalykai (Tęsinys) . . . 115
25. Mąstymas apie J. Kristaus sekimą 117
26 Mąstymas apie mirtį 121
27. Artimo meilė 126
28. Artimo meilė (Tęsinys) 130
29. Apie gailestingus darbus . . . 136
30. Apie elgetų šelpimą 139
31. Skaistybė 145
32. Skaistybė (Tęsinys) 152
33. Skaistybė (Tęsinys 158
34. Pasiruošimas prie Šv. Komunijos 166
35. Maldingumas 169
36. Šv. Angelas Sargas 174
37. Pavasario žiedas ir mirties angelas... 178